

SEANCES DU JEUDI 24 NOVEMBRE 1983
VERGADERINGEN VAN DONDERDAG 24 NOVEMBER 1983ASSEMBLEE
PLENAIRE VERGADERINGSEANCE DE L'APRES-MIDI
NAMIDDAGVERGADERING

SOMMAIRE:

CONGES:

Page 254.

MESSAGES:

Chambre des représentants, p. 254.

PROJETS ET PROPOSITIONS DE LOI (Discussion):

Proposition de loi instituant une commission mixte chargée d'examiner les problèmes d'organisation des forces armées et de proposer les modifications qui devraient être apportées à la nature, au volume et à la durée des prestations demandées à la nation dans le cadre de l'organisation de la défense atlantique et de la sécurité européenne en vue du maintien de la paix dans le monde.

Discussion générale. — *Orateurs*: MM. Rutten, rapporteur, Wyninckx, Cudell, p. 254. — MM. R. Maes, Humblet, le comte du Monceau de Bergendal, M. Vreven, ministre de la Défense nationale, p. 270.

Discussion et vote des articles, p. 274.

Projet de loi de réformes institutionnelles pour la Communauté germanophone.

Votes sur les amendements et articles réservés:

A l'article 4: Justification de vote: *Orateur*: Mme Saive-Boniver, p. 259.

A l'article 8: Justification de vote: *Orateur*: M. De Bondt, p. 260.

Aux articles 45, 49 et 50: Justification de vote: *Orateurs*: M. De Bondt, M. le Président, p. 262.

A l'article 52bis (nouveau): Justification de vote: *Orateur*: M. Van In, p. 263.

Ann. parl. Sénat — Session ordinaire 1983-1984
Parlem. Hand. Senaat — Gewone zitting 1983-1984

INHOUDSOPGAVE:

VERLOF:

Bladzijde 254.

BOODSCHAPPEN:

Kamer van volksvertegenwoordigers, blz. 254.

ONTWERPEN EN VOORSTELLEN VAN WET (Bespreking):

Voorstel van wet tot instelling van een gemengde commissie voor het onderzoeken van de problemen in verband met de organisatie van de strijdkrachten en het voorstellen van de wijzigingen aan te brengen in de aard, de omvang en de duur van de prestaties die binnen het raam van de organisatie van de Atlantische verdediging en de Europese veiligheid aan de natie gevraagd worden voor de instandhouding van de vrede in de wereld.

Algemene bespreking. — *Sprekers*: de heren Rutten, rapporteur, Wyninckx, Cudell, blz. 254. — De heren R. Maes, Humblet, graaf du Monceau de Bergendal, de heer Vreven, minister van Landsverdediging, p. 270.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 274.

Ontwerp van wet tot hervorming der instellingen voor de Duitstalige Gemeenschap.

Stemmingen over de amendementen en de aangehouden artikelen:

Bij artikel 4: Stemverklaring: *Spreker*: mevrouw Saive-Boniver, blz. 259.

Bij artikel 8: Stemverklaring: *Spreker*: de heer De Bondt, blz. 260.

Bij artikelen 45, 49 en 50: Stemverklaring: *Sprekers*: de heer De Bondt, de Voorzitter, blz. 262.

Bij artikel 52bis (nieuw): Stemverklaring: *Spreker*: de heer Van In, blz. 263.

Proposition de loi visant à promouvoir l'agriculture, à protéger les entreprises familiales dans l'agriculture et à favoriser l'établissement des jeunes, en réglementant l'accumulation excessive de terres en exploitation.

Votes sur les amendements et articles réservés, p. 264.

ORDRE DES TRAVAUX:

1. *Orateur*: M. le Président, p. 259.
2. *Orateurs*: M. S. Moureaux, M. le Président, p. 273.
3. *Orateurs*: M. le Président, M. Van In, p. 280.

PROJETS ET PROPOSITION DE LOI (Vote):

Projet de loi de réformes institutionnelles pour la Communauté germanophone, p. 267.

Justifications de vote: *Orateurs*: MM. de Clippele, Van In, p. 267.

Proposition de loi visant à promouvoir l'agriculture, à protéger les entreprises familiales dans l'agriculture et à favoriser l'établissement des jeunes, en réglementant l'accumulation excessive de terres en exploitation, p. 267.

Justifications de vote: *Orateurs*: MM. André, Vercaigne, Wyninckx, Delmotte, p. 268.

Projet de loi relatif aux contributions de la Belgique au Fonds asiatique de Développement et au Fonds africain de Développement, p. 269.

Justification de vote: *Orateur*: Mme Van Puymbroeck, p. 269.

Projet de loi complétant la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail, p. 269.

QUESTION ORALE DE M. THYS A M. COENS, MINISTRE DE L'EDUCATION NATIONALE, SUR «L'OCTROI DE SUBVENTIONS-TRAITEMENTS SUPPLEMENTAIRES SUR BASE DE L'ARTICLE 34 DE L'ARRETE ROYAL DU 27 OCTOBRE 1966»:

Orateurs: M. Thys, M. Coens, ministre de l'Education nationale, p. 274.

QUESTION ORALE DE M. DE CLIPPELE AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES FINANCES ET DU COMMERCE EXTERIEUR SUR «L'EXONERATION DES DROITS DE SUCCESSION OU DE DONATION, TELLE QUE PREVUE DANS LES ARRETES ROYAUX DE POUVOIRS SPECIAUX»:

Orateurs: M. R. Gillet, M. Vreven, ministre de la Défense nationale, p. 276.

QUESTION ORALE DE M. R. GILLET AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES FINANCES ET DU COMMERCE EXTERIEUR SUR «LES RUMEURS DE PREPARATION D'UNE NOUVELLE PEREQUATION CADASTRALE»:

Orateurs: M. R. Gillet, M. Vreven, ministre de la Défense nationale, p. 275.

QUESTION ORALE DE M. DEWORME A M. BERTOUILLE, MINISTRE DE L'EDUCATION NATIONALE, SUR «LE NIVEAU DES CLASSES DE QUATRIEME TECHNIQUE QUALIFICATION DANS LES ATHENEES ET LYCEES ROYAUX»:

Orateurs: M. Deworme, M. Bertouille, ministre de l'Education nationale, p. 276.

QUESTION ORALE DE M. GIJS AU SECRETAIRE D'ETAT A LA COOPERATION AU DEVELOPPEMENT SUR «LE FINANCEMENT DE LA COOPERATION AU DEVELOPPEMENT UNIVERSITAIRE»:

Orateurs: M. Gijs, M. le chevalier de Donnée, secrétaire d'Etat à la Coopération au Développement, adjoint au ministre des Relations extérieures, p. 276.

Voorstel van wet tot bevordering van de landbouw, ter bescherming van de gezinsbedrijven in de landbouw en ter begunstiging van de vestiging van jongeren, door het regelen van de overdadige samenvoeging van bebouwde gronden.

Stemmingen over de amendementen en de aangehouden artikelen, blz. 264.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN:

1. *Spreker*: de Voorzitter, blz. 259.
2. *Sprekers*: de heer S. Moureaux, de Voorzitter, blz. 273.
3. *Sprekers*: de Voorzitter, de heer Van In, blz. 280.

ONTWERPEN EN VOORSTEL VAN WET (Stemming):

Ontwerp van wet tot hervorming der instellingen voor de Duitstalige Gemeenschap, blz. 267.

Stemverklaringen: *Sprekers*: de heren de Clippele, Van In, blz. 267.

Voorstel van wet tot bevordering van de landbouw, ter bescherming van de gezinsbedrijven in de landbouw en ter begunstiging van de vestiging van jongeren, door het regelen van de overdadige samenvoeging van bebouwde gronden, blz. 267.

Stemverklaringen: *Sprekers*: de heren André, Vercaigne, Wyninckx, Delmotte, blz. 268.

Ontwerp van wet betreffende de bijdragen van België tot het Aziatisch Ontwikkelingsfonds en het Afrikaans Ontwikkelingsfonds, blz. 269.

Stemverklaring: *Spreker*: mevrouw Van Puymbroeck, blz. 269.

Ontwerp van wet tot aanvulling van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten, blz. 269.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER THYS AAN DE HEER COENS, MINISTER VAN ONDERWIJS, OVER «DE TOEKENNING VAN EXTRA WEDDETOELAGEN OP BASIS VAN ARTIKEL 34 VAN HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 27 OKTOBER 1966»:

Sprekers: de heer Thys, de heer Coens, minister van Onderwijs, blz. 274.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DE CLIPPELE AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN FINANCIEN EN BUITENLANDSE HANDEL OVER «DE VRIJSTELLING VAN DE SUCCESIE- OF SCHENKINGSRECHTEN ZOALS DIE BEPAALD IS IN DE MACHTIGINGSBESLUITEN»:

Sprekers: de heer R. Gillet, de heer Vreven, minister van Landsverdediging, blz. 276.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER R. GILLET AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN FINANCIEN EN BUITENLANDSE HANDEL OVER «DE GERUCHTEN OMTRENT DE VOORBEREIDING VAN EEN NIEUWE KADASTRALE PEREKWATIE»:

Sprekers: de heer R. Gillet, de heer Vreven, minister van Landsverdediging, blz. 275.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DEWORME AAN DE HEER BERTOUILLE, MINISTER VAN ONDERWIJS, OVER «HET NIVEAU VAN DE KWALIFICATIEKLASSEN VIERDE TECHNISCHE JAAR IN DE KONINKLIJKE ATHENEEN EN LYCEA»:

Sprekers: de heer Deworme, de heer Bertouille, minister van Onderwijs, blz. 276.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER GIJS AAN DE STAATSECRETARIS VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING OVER «DE FINANCIERING VAN DE UNIVERSITAIRE ONTWIKKELINGSSAMENWERKING»:

Sprekers: de heer Gijs, ridder de Donnée, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Betrekkingen, blz. 276.

QUESTION ORALE DE M. VANDENABEELE AU SECRETAIRE D'ETAT A LA COOPERATION AU DEVELOPPEMENT SUR «LE FONCTIONNEMENT DU CONSEIL CONSULTATIF DE LA COOPERATION AU DEVELOPPEMENT» :

Orateurs : M. Vandenabeele, M. le chevalier de Donnée, secrétaire d'Etat à la Coopération au Développement, adjoint au ministre des Relations extérieures, p. 277.

QUESTION ORALE DE M. VAN NEVEL AU SECRETAIRE D'ETAT A LA COOPERATION AU DEVELOPPEMENT SUR «LA DESIGNATION DE MAÎTRES DE STAGE A L'ADMINISTRATION GENERALE DE LA COOPERATION AU DEVELOPPEMENT» :

Orateurs : M. Van Nevel, M. le chevalier de Donnée, secrétaire d'Etat à la Coopération au Développement, adjoint au ministre des Relations extérieures, p. 278.

QUESTION ORALE DE M. WECKX AU SECRETAIRE D'ETAT A LA COOPERATION AU DEVELOPPEMENT SUR «LA DEFINITION DU CONTENU DE LA COOPERATION AU DEVELOPPEMENT UNIVERSITAIRE» :

Orateurs : M. Weckx, M. le chevalier de Donnée, secrétaire d'Etat à la Coopération au Développement, adjoint au ministre des Relations extérieures, p. 278.

QUESTION ORALE DE MME SMITT AU SECRETAIRE D'ETAT A LA COOPERATION AU DEVELOPPEMENT SUR «LE PAIEMENT DE PRIMES POUR FONCTIONS SUPERIEURES AU PERSONNEL DE L'ADMINISTRATION GENERALE DE LA COOPERATION AU DEVELOPPEMENT» :

Orateurs : Mme Smitt, M. le chevalier de Donnée, secrétaire d'Etat à la Coopération au Développement, adjoint au ministre des Relations extérieures, p. 278.

QUESTION ORALE DE M. RUTTEN AU SECRETAIRE D'ETAT A LA COOPERATION AU DEVELOPPEMENT SUR «LES CONDITIONS DE RECRUTEMENT D'ASSISTANTS-EXPERTS A L'ADMINISTRATION GENERALE DE LA COOPERATION AU DEVELOPPEMENT» :

Orateurs : M. Rutten, M. le chevalier de Donnée, secrétaire d'Etat à la Coopération au Développement, adjoint au ministre des Relations extérieures, p. 279.

QUESTION ORALE DE M. DEHOUSSE AU MINISTRE DES AFFAIRES ECONOMIQUES SUR «LES RECENTES DECLARATIONS FAITES A ANVERS PAR M. J. GANDOIS, EXPERT SIDERURGIQUE DU GOUVERNEMENT, EN PARTICULIER AU SUJET DE COCKERILL-SAMBRE» :

Orateurs : M. Dehousse, M. Eyskens, ministre des Affaires économiques, p. 279.

PROJET DE LOI (Dépôt) :

Page 280.

Le gouvernement. — Projet de loi ajustant le budget des Postes, Télégraphes et Téléphones de l'année budgétaire 1983.

PROPOSITION DE LOI (Dépôt) :

Page 280.

M. Wyninckx. — Proposition de loi interdisant les armes stratégiques sur le territoire belge.

INTERPELLATIONS (Demandes) :

Page 280.

M. P. Peeters au ministre des Affaires économiques sur «les conséquences pour la presse écrite de l'introduction de la publicité à la télévision».

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VANDENABEELE AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING OVER «DE WERKING VAN DE RAAD VAN ADVIES VOOR DE ONTWIKKELINGSSAMENWERKING» :

Sprekers : de heer Vandenabeele, ridder de Donnée, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Betrekkingen, blz. 277.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VAN NEVEL AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING OVER «DE AANSTELLING VAN STAGEMEESTERS BIJ HET ALGEMEEN BESTUUR VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING» :

Sprekers : de heer Van Nevel, ridder de Donnée, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Betrekkingen, blz. 278.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER WECKX AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING OVER «DE INHOUDELIJKE BEPALING VAN DE UNIVERSITAIRE ONTWIKKELINGSSAMENWERKING» :

Sprekers : de heer Weckx, ridder de Donnée, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Betrekkingen, blz. 278.

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW SMITT AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING OVER «DE UITBETALING VAN WAARNEMINGSTOELAGEN AAN HET PERSONEEL VAN HET ALGEMEEN BESTUUR VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING» :

Sprekers : mevrouw Smitt, ridder de Donnée, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Betrekkingen, blz. 278.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER RUTTEN AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING OVER «DE AANWERVINGSVOORWAARDEN VOOR ASSISTENT-DESKUNDIGEN BIJ HET ALGEMEEN BESTUUR VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING» :

Sprekers : de heer Rutten, ridder de Donnée, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Betrekkingen, blz. 279.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DEHOUSSE AAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN OVER «DE RECENTE VERKLARINGEN AFGELEGD TE ANTWERPEN DOOR DE HEER J. GANDOIS, STAALDESKUNDIGE VAN DE REGERING, IN HET BIJZONDER IN VERBAND MET COCKERILL-SAMBRE» :

Sprekers : de heer Dehousse, de heer Eyskens, minister van Economische Zaken, blz. 279.

ONTWERP VAN WET (Indiening) :

Bladzijde 280.

De regering. — Ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van Posterijen, Telegrafie en Telefonie voor het begrotingsjaar 1983.

VOORSTEL VAN WET (Indiening) :

Bladzijde 280.

De heer Wyninckx. — Voorstel van wet tot het verbieden van strategische wapens op Belgisch grondgebied.

INTERPELLATIES (Verzoeken) :

Bladzijde 280.

De heer P. Peeters tot de minister van Economische Zaken over «de gevolgen van de invoering van TV-reklame voor de geschreven pers».

M. Donnay au Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur sur « les mesures fiscales à prendre en faveur des personnes sinistrées par le récent tremblement de terre à Liège ».

De heer Donnay tot de Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel over « het nemen van fiscale maatregelen ten behoeve van degenen die door de recente aardbeving in Luik getroffen zijn ».

PRESIDENCE DE M. LEEMANS, PRESIDENT

VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER LEEMANS, VOORZITTER

M. Coen, secrétaire, prend place au bureau.

De heer Coen, secretaris, neemt plaats aan het bureau.

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.

De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 15 h 10 m.

De vergadering wordt geopend te 15 u. 10 m.

CONGES — VERLOF

M. Marmenout demande un congé pour raison de santé jusqu'au 2 décembre 1983.

Vraagt verlof: de heer Marmenout, wegens gezondheidsredenen.

— Ce congé est accordé.

Dit verlof wordt toegestaan.

Mme Pétry, MM. Spitaels et Belot, en raison d'autres devoirs; Lutgen, Close et Egelmeers, en mission à l'étranger, demandent d'excuser leur absence à la séance de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: mevrouw Pétry, de heren Spitaels en Belot, wegens andere plichten; Lutgen, Close en Egelmeers, met opdracht in het buitenland.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving.

MESSAGES — BOODSCHAPPEN

M. le Président. — Par messages du 17 novembre 1983, la Chambre des représentants transmet au Sénat, tels qu'ils ont été adoptés en sa séance de ce jour, les projets de loi:

1° Modifiant l'article 17 de la loi du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation;

Bij boodschappen van 17 november 1983 zendt de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat, zoals zij ter vergadering van die dag werden aangenomen, de ontwerpen van wet:

1° Tot wijziging van artikel 17 van de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie;

— Renvoi à la commission de la Justice.

Verwezen naar de commissie voor de Justitie.

2° Modifiant l'article 10 de la loi du 31 décembre 1963 sur la protection civile;

2° Tot wijziging van artikel 10 van de wet van 31 december 1963 betreffende de civiele bescherming;

— Renvoi à la commission de l'Intérieur.

Verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden.

3° Complétant l'article 72, alinéa 2, de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale, et modifiant l'article 728, § 3, alinéa 4, du Code judiciaire.

3° Tot aanvulling van artikel 72, tweede lid, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en tot wijziging van artikel 728, § 3, vierde lid, van het Gerechtelijk Wetboek.

— Renvoi à la commission de la Santé publique et de l'Environnement.

Verwezen naar de commissie voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu.

VOORSTEL VAN WET TOT INSTELLING VAN EEN GEMENGDE COMMISSIE VOOR HET ONDERZOEKEN VAN DE PROBLEMEN IN VERBAND MET DE ORGANISATIE VAN DE STRIJKRACHTEN EN HET VOORSTELLEN VAN DE WIJZIGINGEN AAN TE BRENGEN IN DE AARD, DE OMVANG EN DE DUUR VAN DE PRESTATIES DIE BINNEN HET RAAM VAN DE ORGANISATIE VAN DE ATLANTISCHE VERDEDIGING EN DE EUROPESE VEILIGHEID AAN DE NATIE GEVRAAGD WORDEN VOOR DE INSTANDHOUDING VAN DE VREDE IN DE WERELD

Algemene beraadslaging

PROPOSITION DE LOI INSTITUANT UNE COMMISSION MIXTE CHARGÉE D'EXAMINER LES PROBLÈMES D'ORGANISATION DES FORCES ARMÉES ET DE PROPOSER LES MODIFICATIONS QUI DEVRAIENT ÊTRE APPORTÉES À LA NATURE, AU VOLUME ET À LA DURÉE DES PRESTATIONS DEMANDÉES À LA NATION DANS LE CADRE DE L'ORGANISATION DE LA DÉFENSE ATLANTIQUE ET DE LA SÉCURITÉ EUROPÉENNE EN VUE DU MAINTIEN DE LA PAIX DANS LE MONDE

Discussion générale

De Voorzitter. — Aan de orde is de bespreking van het voorstel van wet tot instelling van een gemengde commissie voor het onderzoeken van de problemen in verband met de organisatie van de strijdkrachten.

Nous abordons l'examen de la proposition de loi instituant une commission mixte chargée d'examiner les problèmes des forces armées.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer Rutten, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, het voorliggend wetsvoorstel, ingediend door collega du Monceau de Bergendal c.s., werd besproken tijdens drie verschillende vergaderingen van de commissie voor de Defensie met name op 20 januari, 24 en 30 maart 1983.

Het voorstel strekt ertoe de gemengde militaire commissie weder op te richten, welke de werkzaamheden zou moeten voltooien van de commissie die ingesteld werd bij koninklijk besluit van 20 februari 1981.

De bedoeling van het voorstel is de parlementsleden en de openbare mening uitvoerig voor te lichten en tot een consensus te komen die niet uitsluitend berust op de afzonderlijke politieke programma's. De ontwikkeling van de internationale toestand en de noodzaak om een evenwicht te vinden ten opzichte van de inspanningen van de Verenigde Staten binnen het raam van het Atlantisch Bondgenootschap pleiten voor een spoedige hervatting van de werkzaamheden van de gemengde commissie.

In 1981 werd een gemengde commissie ingesteld die vijftienmaal bijeen is gekomen en zes bezoeken heeft afgelegd.

De gemengde commissie zou een aantal problemen kunnen bestuderen, zoals de vermindering van het aantal beroepsmilitairen, de gelijkheid van mannen en vrouwen, het tienjarenplan of uitrustingsproblemen enzovoort.

Tijdens de bespreking in de commissie waren een aantal commissieleden van oordeel dat een aantal van de voornaamste problemen kunnen worden behandeld door de parlementaire commissies voor de Defensie of de Binnenlandse Zaken of door beide samen.

Het standpunt van de minister van Landsverdediging komt erop neer dat in geval van wederoprichting van de commissie, deze laatste een beperkter opdracht zou moeten hebben, zoals bijvoorbeeld de personeelspolitiek.

De minister herinnerde er in de commissie aan dat de commissie van de Kamer een negatief advies heeft uitgebracht over de wederoprichting van de gemengde commissie.

Wat de samenstelling van de gemengde commissie betreft, wordt voorgesteld dat 23 leden van de Wetgevende Kamers en 6 vertegenwoordigers van de strijdmachten, aangewezen door de minister van Landsverdediging, ervan deel zouden uitmaken.

De parlementsleden zouden worden benoemd op voordracht van de Voorzitters van de twee Wetgevende Kamers. Volgens de door de commissie aangenomen tekst, is de gemengde commissie verder bevoegd iedere getuige op te roepen en te horen die haar kan voorlichten over de toestand van onze strijdkrachten en over de gegrondheid van de te nemen maatregelen.

Het voorstel is na enkele wijzigingen bij de artikels 1, 3 en 4 van het oorspronkelijk voorstel door de commissie aangenomen met 7 tegen 5 stemmen bij 2 onthoudingen. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Wyninckx.

De heer Wyninckx. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik wens nogmaals te herhalen wat ik vorige keer heb gezegd ter gelegenheid van mijn vraag tot verdaging.

Wij vinden het inderdaad een vrij ongelukkig initiatief, het voorstel van wet houdende oprichting van een gemengde militaire commissie vandaag aan de orde van de Senaat te brengen, zeker na de dramatische gebeurtenissen van dinsdag en woensdag, namelijk de stemming in de *Bundestag* en de daaropvolgende opschorting van de besprekingen in Genève door de Sovjet-delegatie.

Het nu volgende debat situeert zich tussen het rakettendebat in de Kamer van volksvertegenwoordigers en het debat over de begroting van Buitenlandse Aangelegenheden met daaraan gekoppeld het onvermijdelijke rakettendebat in de Senaat.

Ondertussen hebben op internationaal gebied belangrijke gebeurtenissen plaatsgehadt. Het debat van vandaag is derhalve weinig opportuun.

De werkzaamheden van de commissie, of men het nu wil of niet, zullen grondig worden beïnvloed door de internationale politiek en de strategische achtergronden van de wereldgebeurtenissen.

Overigens, mijnheer de Voorzitter, kunnen wij ons in wezen een voorafgaande vraag stellen. Soortgelijke commissie onder het voorzitterschap van collega Cudell werd niet ontbonden. Wat zal er nu gebeuren wanneer de voorzitter die commissie bijeenroept? De leden zouden op die vergadering aanwezig moeten zijn. Er bestaat dus nog steeds een gemengde militaire commissie.

Ik had het bijzonder voorrecht, er deel van uit te maken. Deze commissie werd « belast met de studie van de problemen die betrekking hebben op het operationeel karakter van het defensiebeleid en van de tot dit doel aangewende middelen ». Zij werd opgericht door de regering, tijdens het ministerschap van de heer Swaelen. Uit het degelijke verslag van onze collega Rutten hebben wij vernomen dat zij zestienmaal heeft vergaderd, een aantal bezoeken heeft gebracht en dan zachtjes is ingeslopen ingevolge een regeringscrisis.

In de loop van haar werkzaamheden nam de commissie kennis van een aantal vertrouwelijke documenten. Sedert een paar dagen — voor degenen die het nog niet mochten doorhebben — weten wij wat « vertrouwelijk » betekent wanneer dat op een militair document staat. Dat betekent dat de één of andere sergeant-majoor daarmee overal kan naartoe lopen, behalve naar het Parlement. Ik zinspeel op de WNP-affaire die straks in deze vergadering ook nog eens aan bod zou moeten komen. Dat was ook het geval voor de vertrouwelijke aard van een aantal documenten die wij kregen in de commissie. De formule « vertrouwelijk » kreeg al zeer vlug een lelijke deuk.

Uiteenzettingen over de beoordeling van de militaire toestand door de militaire Navo-autoriteiten en over de Navo-verplichtingen van België, bleken in wezen niets anders te bevatten dan de traditionele gemeenplaatsen uit Navo-brochures voor het breder publiek. Het budget van Defensie werd onder de loupe genomen, maar dat kan, naar mijn gevoelen, veel beter gebeuren in de commissie voor de Defensie dan in een daartoe opgerichte extra parlementaire commissie.

Er werden interessante toelichtingen verstrekt door woordvoerders van de landmacht, de luchtmacht, de zeemacht en de geneeskundige dienst. Maar ook deze uiteenzettingen konden perfect worden gehouden in de commissie voor de Defensie. Er was daartoe geen enkele bijzondere commissie nodig.

Ik durf zelfs meer te zeggen. Het moet mogelijk zijn dat soortgelijke uiteenzettingen gehouden worden voor alle belangstellende senatoren, en niet alleen voor de leden van de commissie voor de Defensie. Tot een grondig gesprek kwam het alleen over de energiebehoeften van de land-, lucht- en zeemacht. Dat was ook het enige punt waarover de commissie een overigens verdeeld advies heeft gegeven. Ik hou graag mijn lijvig dossier ter beschikking van de collega's, die kennis wensen te nemen van een aantal van de vertrouwelijke documenten die wij daar hebben gekregen, en die onmiddellijk bleken zeer weinig vertrouwelijk te zijn.

Dan stopte de commissie met haar werkzaamheden. De motivering van de auteurs berust trouwens gedeeltelijk op het feit dat deze commissie nooit tot conclusies is gekomen. En, zeggen zij, « op deze wijze zouden plannen op lange termijn kunnen worden opgemaakt waarover niet aan electoraal opbod zou worden gedaan en die soepel genoeg zouden blijven om ze aan de omstandigheden aan te passen ». Dat staat aldus in de tekst.

Vóór enkele dagen, aan het einde van het Kamerdebat, hebben wij kunnen vernemen wat het standpunt is van de meerderheid over de uitvoering van het Navo-dubbelbesluit van 1979. Honderdduizenden in dit land, in gans Europa en daarbuiten hebben de jongste weken de duidelijke wil te kennen gegeven niet te wensen dat de raketten worden ontplooid. De Kamer heeft zich over deze materie uitgesproken. Dit debat moet in de Senaat worden overgedaan. Het zal aanvangen op 7 december. In dit geval is het opwekken van die ingeslapen commissie duidelijk een maat voor niets. Wij geloven derhalve niet dat het een ernstig initiatief is, de Senaat vandaag te confronteren met een debat en met een stemming over dit voorstel. Na de Kamer zal ook in deze Senaat moeten worden uitgemaakt of het de meerderheid behaagt het Parlement nog de bevoegdheid toe te kennen te beslissen over het ontplooiën van de euroraketten in ons land.

Als de gemengde commissie er bijgevolg enkel en alleen moet komen om te oordelen over het feit of wij nog meer conventionele of tactische wapens nodig hebben, en of wij bijgevolg nog meer geld in het defensie-budget moeten stoppen, dan heeft haar bestaan, wanneer de ontplooiing van de euroraketten doorgang zal vinden, helemaal geen zin meer.

Want, collega's, er zullen op dat moment geen tanks, geen jeeps, geen kanonnen en zelfs geen soldaten meer nodig zijn. Het gevecht zal bliksemsnel worden uitgevochten. Om Europa in vuur en vlam te zetten, zal er minder tijd nodig zijn dan in de middeleeuwen een ridder nodig had om zijn zwaard om te gorden. De fatale zes minuten, de duurtijd voor het neervallen van een eororaket, waren in de middeleeuwen zeker en vast nodig om een harnas aan te trekken. Zo ver zijn wij vandaag in deze wereld gekomen.

Door hun initiatief ontlocken de auteurs nu een discussie die een hypotheek legt op het ook in deze Senaat onvermijdelijke debat over de nucleaire bewapeningswedloop, en over de situatie binnen de Navo, nu het ontplooi van de eororaketten is begonnen en nu de besprekingen te Genève werden geschorst.

Dit debat heeft vandaag geen zin, maar de sereniteit van deze Senaat dreigt erdoor te worden gestoord, op een ogenblik dat het de bedoeling van de fractievoorzitters was een open en breed debat te houden over de globale problematiek van het al dan niet uitvoeren van het Navo-dubbelbesluit. Maar, vermits het de bedoeling is van de meerderheid, dit debat toch uit te lokken, zijn wij, Vlaamse socialist, gereed en daartoe bereid.

Enkel en alleen al door de titel en de inhoud geeft het huidige wetsvoorstel reeds aanleiding tot een grondig defensiedebat.

Aan het parlementaire werk, aan de taak van het Parlement zelf, wordt andermaal een van de meest essentiële materies onttrokken, namelijk de belangrijke menselijke en budgettaire bestedingen die nodig zijn voor 's lands veiligheid.

Hiervoor, collega's, dient geen extra parlementaire commissie te worden opgericht en zeker geen gemengde parlementaire commissie. De volksvertegenwoordigers hebben dit voorstel, waarvoor wij in de Senaat toch nog plaats ruimen, verworpen. Zij wensen kennelijk niet deel te nemen aan deze gemengde commissie. De auteurs hadden dus hun voorstel moeten amenderen, in die zin dat er alleen senatoren zullen aan deel nemen. Dit zeg ik echter tussen haakjes.

Volgens het voorliggende wetsontwerp zouden de senatoren evenwel niet alleen collega's volksvertegenwoordigers in die commissie ontmoeten, maar ook verantwoordelijken uit de hogere legerleiding. Indien het vraagstuk van de oorlog té belangrijk is om aan militairen toe te vertrouwen, zou eveneens het vraagstuk van de vrede beter worden gereserveerd voor het Parlement. Hierbij moeten geen topmilitairen worden betrokken.

In de vorige gemengde commissie, en waarschijnlijk ook nu, werd aan de militairen gevraagd of zij stemrecht wensten. Dit was de meest complete aberratie. Hoe zouden de militairen immers moeten stemmen? Hoe zou men hun stemmen doseren? Zou men soms volgens het stelsel-Dhondt de militaire stemmen verdelen over de land-, zee- en luchtmacht en over de geneeskundige diensten van het leger? Of zou men de militairen vragen naar hun diepste politieke overtuiging en op basis hiervan de stemmen verdelen? De hogere legerleiding kan geen stemrecht hebben in zo een commissie. Zij hebben trouwens tijdens de vorige commissie uitdrukkelijk verklaard dat zij dat niet wensden. Zij hebben gelijk. Het betaamt helemaal niet dat zij stemrecht zouden verwerven.

Dit wetsvoorstel vertrouwt het ernstige vraagstuk rondom oorlog en vrede dus toe aan een besloten cenakel. De recente ervaring met de volgens mij nog niet ontbonden gemengde militaire commissie onder het voorzitterschap van collega Cudell laat er geen twijfel over bestaan: er werd geen enkele zaak behandeld die niet door de commissie van Landsverdediging van de Senaat had kunnen worden behandeld in aanwezigheid van de hogere legerleiding.

De heer Vanderpoorten. — Dit was ook het geval voor de commissie-Wyninckx die een onderzoek heeft ingesteld naar de privé-milities.

De heer Wyninckx. — Op dat onderwerp kunnen wij straks terugkomen tijdens de interpellatie van de heer Moureaux, mijnheer Vanderpoorten.

Nagenoeg alle collega's die lid waren van de commissie-Cudell, delen mijn mening dat de normale parlementaire werkzaamheden zouden hebben volstaan. Het amendement van de regering ertoe strekkende een verhoging toe te kennen van 750 miljoen frank voor de energiekosten, het enige concrete resultaat van de commissie-Cudell, had in de commissie voor de Landsverdediging kunnen worden behandeld in de vorm van een verzoek van de regering tot wijziging van de begroting.

Dat was perfect mogelijk. Dat had in de loop van het jaar kunnen gebeuren. Trouwens, de minister schijnt mij op dit punt bij te treden.

Een aantal problemen krijgt overigens in het voorstel van de senatoren generaal Close en graaf du Monceau de Bergendal helemaal geen oplossing. Wij weten dat de Kamer geen soortgelijke commissie wenst. Vooral rijst echter de vraag wat de Senaat van deze commissie meent te mogen verwachten.

Zo komen wij tot de kern van het huidig debat. Het wordt inderdaad zeer de vraag of vandaag, in de gegeven internationale en nationale samenhang, een soortgelijke commissie enigerlei nut kan hebben. Inderdaad, de gemengde parlementaire commissie zou niet alleen advies geven over de wijzigingen aan de dienstplichtwetten — ten andere een bevoegdheid die mede behoort tot de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden — maar ook over de doeltreffende globale verdediging van het land, en dit in het raam van de internationale verplichtingen die België heeft aangegaan.

Dit is natuurlijk al een ander geluid dan dit van de titel van het voorstel. Hier ging het om het onderzoek van de problemen in verband met de organisatie van de strijdkrachten, en het voorstellen van de wijzigingen aan te brengen in de aard, de omvang en de duur van de prestaties die binnen het raam van de organisatie van de Atlantische verdediging en de Europese veiligheid aan de natie gevraagd worden voor de instandhouding van de vrede in de wereld. Uit deze hutsekluts geraakten wij moeilijk wijs.

Ging het over de organisatie van de strijdkrachten? Ging het over de prestaties? Ging het over de organisatie van de Atlantische verdediging? Ging het over de Europese veiligheid? Ging het over de instandhouding van de vrede in de wereld? Neen, artikel twee zegt duidelijk wat de auteurs beogen: het ging over de doeltreffende globale verdediging.

Ziezo, nu zijn wij bij het eigenlijke doel gekomen. Zoals voor andere elementen van haar beleid, wil de meerderheid ook hier de macht van het Parlement aftakelen, ten voordele van de regering. Wanneer er één bevoegdheid is, waarover het Parlement vandaag blijvend soeverein moet kunnen beschikken, dan is het deze van de landsverdediging, met name het vraagstuk van oorlog en vrede. En hier, aldus de auteurs, moet de verantwoordelijkheid van de Senaat worden afgewenteld op een gemengde militaire commissie, met andere woorden, de globale defensiepolitiek is geen parlementaire opdracht meer, maar behoort tot de sfeer van een pseudo-parlementaire gemengde commissie, waar de militairen hun verzuchtingen kunnen opdringen.

Dit thema kennen wij nu reeds: zoals gans het Parlement, zo zal ook de commissie voor de Landsverdediging voor de auteurs en voor sommige leden van de meerderheid wel bestaan uit incompetente, die onredelijk traag werken. Graven en generaals zullen samen de globale verdediging in handen nemen, en zullen dan betere tijden aanbrenge. Men zal niet langer geconfronteerd worden met pacifistische naïevelingen, of met onbevoegde doemdenkers. Neen, enkele deskundige parlementsleden, voor zover die er zijn, zullen zich samen met de legerleiding bezinnen over 's lands defensiebeleid!

Een gezellig onderonsje van gewezen en kandidaat-krijgslustigen zal zich in de plaats stellen van de gekozenen van het volk. Wanneer deze zich voor de materie interesseren, hebben zij maar te bekrachtigen wat de gemengde militaire commissie hen voorschotelt. En wanneer zij al te zeer negatief reageren op de geïnteresseerde suggesties van de commissie, dan kan deze hen wel vlug in de sfeer van onbekwaamheid of onwetendheid wegdrukken. Dit alles omwille van de aan de orde zijnde globale strategie.

Ziehier de ware draagwijdte van het ontwerp. Wij kennen dat liedje al sinds enkele jaren. Een paar voorbeelden: Zijn er knelpunten inzake de hervorming der instellingen, dan wordt er een studiecentrum opgericht. Het vraagstuk van Brussel stelt zich: een gemengde commissie wordt opgericht. Het probleem van de sociale zekerheid: een koninklijke commissie werkt eraan. De hervorming van de rijkscomptabiliteit: een gemengde commissie komt tot stand. En tenslotte, het globale budgettaire, sociale en economische beleid, dat wordt aan het Parlement onttrokken door de volmachten.

Een deel van dit Parlement wenst niet langer dat het Parlement, ook inzake defensieproblemen, zijn rol blijft spelen en zijn verantwoordelijkheid op zich neemt. Het defensiebeleid wordt vandaag een riskant gegeven. Bijgevolg moeten wij het defensiebeleid aan de parlementaire sfeer onttrekken. Juist nu het Parlement inzake defensiebeleid zijn stem moet kunnen laten horen, wenst de meerderheid het Parlement buiten spel te zetten.

Ziehier de eerste en voornaamste reden waarom wij dit ontwerp bekampen. Wij, Vlaamse socialist, wensen in dit Parlement, in Kamer en Senaat, de belangrijke vraagstukken van de Europese veiligheid en

van de instandhouding van de wereldvrede uit te debatteren. Wij wensen hier in dit huis klaarheid te scheppen, ook tegenover de publieke opinie. Wij spelen niet mee in het duister cenakel van een zogenaamde gemengde militaire commissie. De meerderheid wenst dit klaarblijkelijk wel te doen.

De Kamer heeft een langdurig debat gehad over Europese veiligheid en wereldvrede. Het eindigde op de troonsafstand van het Parlement ten voordele van de regering. Thans stelt de Senaat het zich als taak verder te gaan dan de Kamer vorige week deed. Mocht de Senaat het zich veroorloven, vooreerst een breed debat gehouden te hebben over de euoraketten, vandaag en nu uitspraak te doen over het huidig voorstel van wet, dan zou de Senaat niet alleen zichzelf een zeer slechte dienst bewijzen, maar ook de Europese veiligheid en de wereldvrede.

De globale strategie waarover het tweede artikel van dit voorstel van wet gewag maakt, is immers welbekend. Zij is het geliefkoosde thema van de Reagan-administratie. In Latijns-Amerika en in het Midden-Oosten kan men erover mee praten. Dit alles wordt overigens met de dag duidelijker. De globale strategie is de zwaarste bedreiging voor de wereldvrede sinds 1945.

Het is niet langer een debat waarvoor palavers in een gemengde parlementaire commissie oplossingen kunnen bieden. Het is een debat dat over de grenzen van het Parlement gans de publieke opinie beroert.

Het is trouwens het grote voordeel van deze globale strategie dat voor het eerst iedereen zich meer en meer betrokken gaat voelen bij de vredesstrijd, en het gevaar gaat beseffen van de toenemende bewapeningswedloop, voornamelijk de nucleaire overbepapening.

Uitgerend op dit moment menen senator generaal Close en senator graaf du Monceau de Bergendal dat aan het Parlement de bevoegdheid over het defensiebeleid moet worden ontnomen, en dat deze moet worden toevertrouwd aan een zogenaamde gemengde commissie.

Het debat rondom de globale strategie bereikte tijdens het debat in de Kamer zijn eerste hoogtepunt. Men kan vandaag rustig en wel achter zeer concrete vredes- en ontwapeningsordewoorden opstappen, maar een paar weken later machtsafstand plegen, als parlementslid, ten voordele van een regering die de meest beslissende stap in de richting van de nucleaire overbepapening zal zetten uit de recente geschiedenis.

Zo komen wij tot de kern van het debat, dat de meerderheid vandaag kennelijk wil onttrekken aan de aandacht van de publieke opinie. Alsof dit nog zou mogelijk zijn. De uitvoering van het noodlottige Navo-dubbelbesluit is het orgelpunt van een proces, waarvan doorgewinterde politici als Willy Brandt getuigen dat het op een groot misverstand berustte. Volgens deze grote staatsman hebben de Verenigde Staten eerst het begin van de onderhandelingen tegengehouden, en nadien op geen enkel ogenblik openhartig en eerlijk onderhandeld. Wij weten dat dit een zware beschuldiging is, maar een persoonlijkheid als Brandt spreekt deze niet lichtzinnig uit.

Terwijl echter de onderhandelingen in Genève nog volop aan de gang zijn, wordt door de Belgische regering reeds gehandeld alsof zij zijn mislukt en afgelopen. Dit is klaarblijkelijk het dictaat dat door Washington wordt opgelegd aan zijn geallieerden. Maar waarom zou dan deze laatste raddraaijer dienen, deze gemengde militaire commissie? Zou zij dienen om, na de ontplooiing van de kernraketten — en dit tegen de wil van de meerderheid van het volk — ook nieuwe en ondraaglijke defensielasten op te leggen aan een reeds zwaar door de crisis getroffen bevolking? Het is de taak, en de eerste taak van dit Parlement, hier en vandaag, een einde toe te roepen aan de nucleaire bewapeningswedloop in het bijzonder, en de bewapeningswedloop in het algemeen.

Dit is de meest dringende opdracht, namelijk het behoud van de vrede, het vermijden van de nucleaire apocalypse, het voorkomen van de onherstelbare catastrofe van een kernoorlog. Er dient een einde gemaakt aan de onderwerping van ons buitenlands beleid en defensiebeleid aan de imperatieven van de globale strategie van het Witte Huis. Het is in het belang van dit land en van zijn volk, maar ook van de hele mensheid.

Wij hebben geen gemengde commissie nodig om te weten welke politiek wij in de toekomst moeten volgen. Dit kan niet de politiek van machtsontplooiing zijn, zoals die vandaag wordt gevoerd binnen het kader van de globale strategie van de Verenigde Staten. En dat men niet de Vlaamse socialisten verwijt dat zij tegen de Amerikanen zouden zijn, of dat zij op eenzijdige wijze ontrouw zouden zijn aan de Westerse alliantie.

Wij hebben geen gemengde militaire commissie nodig om te besluiten dat een politiek van vermindering van de kernwapens nodig is, en dat deze beperking slechts een eerste stap kan zijn in de richting van globaler akkoorden, ook over conventionele, en ook over chemische en bacteriologische wapens.

Het doelwit van de Navo kan toch niet geweest zijn, en kan derhalve ook vandaag niet zijn, het opbouwen van een militaire superioriteit, door agressieve motieven geïnspireerd! Het doelwit was en blijft de vrede en de veiligheid te dienen. Daartoe is een politiek van ontspanning en toenadering noodzakelijk. Elk van de machtsblokken bedreigt de andere in zijn bestaan. Elke eenzijdige beveiliging leidt naar nieuwe stroomversnellingen in de nucleaire bewapeningswedloop, en in een eindeloze verspilling van geld en van energie. Hebben wij deze gemengde militaire commissie nodig om dat alles vast te stellen? Onze veiligheid wordt in de eerste plaats bepaald door politieke beslissingen, en die liggen vervat in een politiek van wederzijdse veiligheid, door controle en beperking van de bewapening over het algemeen, en van de nucleaire bewapening in het bijzonder. Hebben wij een gemengde militaire commissie nodig om vast te stellen dat wij eerst en vooral behoefte hebben aan een politiek van uitschakeling van het wantrouwen, van samenwerking en van evenwicht? Beseffen wij niet dat halt dient te worden geroepen aan het steeds maar opdrijven van de nucleaire capaciteit, in Oost en West? Een gecontroleerd geleidelijk en beperkt nucleair conflict is een utopie.

Gaan wij ons in deze gemengde militaire commissie bezinnen over deze materie? Zo, onder meer, over de noodzaak de tactische kernwapens te vervangen door moderne defensieve, maar toch conventionele wapens, op een controleerbare wijze en duidelijk te onderscheiden van kernwapens of van chemische en bacteriologische wapens?

Is dat één van de vragen, die de auteurs aan de commissie willen onderwerpen?

Is er een gemengde militaire commissie nodig om de noodzaak te bewijzen van een gedenucleariseerde zone in Centraal-Europa, als een van de meest doorslaggevende vertrouwensschepende maatregelen? Tijdens het debat in de Kamer gevoerd, werd op een bijna cynische wijze door de meerderheid de grond van de zaak ontweken door de volle verantwoordelijkheid van de beslissing over de euoraketten in de handen van de regering te leggen. Het is de grootste volmacht die de regering Martens-De Clercq-Gol sinds haar bestaan heeft afgedwongen.

Dat de grootste verdedigers van deze parlementaire troonsafstand vandaag komen pleiten voor een nieuwe vorm van parlementaire machtsafwijking, zal niemand nog verwonderen. Maar welke zin heeft het die verdere stap te zetten?

Als deze vorm van autoritarisme de meerderheid bevalt dan zijn er ook binnen de normale parlementaire tradities mogelijkheden om het Parlement aan banden te leggen. Laat de commissie voor de Landsverdediging haar taak vervullen bij het behandelen van de begroting. Hebt gij dan nog te vrezen, dat de uitvoering ervan uw globale strategie zou kunnen bemoeilijken? De meest essentiële beslissing inzake landsverdediging uit de jongste dertig jaar, en ook de meest nefaste, wordt door de meerderheid aan het parlementair debat en aan de parlementaire beslissing onttrokken.

Voor het bijna folkloristische debat over het aantal miliciens, de duurtijd van hun legerdienst, hun uitrusting en hun kledij, zouden wij buiten het Parlement hoeven te beraadslagen met sterren en strepen. Voor het overige, als wij in deze Senaat, de louter politieke, maar de belangrijkste materie aansnijden, namelijk de vraag over de zin van de alliantie en over de noodzakelijke politiek van Europese veiligheid en nucleaire ontwapening, wordt ons gevraagd niet aan politiek te doen, en wordt ons electoralisme of opportunisme verweten.

Wij zeggen het hier vandaag, zoals gisteren in de Kamer. Wij zijn niet ongelukkig met onze deelname aan de betoging van 23 oktober 1983. Wij hebben de ordewoorden onderschreven, en wij moeten geen verklaringen inslikken, die wij in de roes van de manifestatie zouden hebben afgelegd. Wij hebben geen gemengde militaire commissie nodig om deze ware denkbeelden weg te moffelen. Wij hebben evenmin ronkende volzinnen nodig, die wij dan achteraf moeten intrekken. Wij hebben aan de manifestatie geen kater overgehouden, en wij zetten de strijd voort. Wij blijven ijveren voor het bevriezen van het nucleaire arsenaal, en dit door bi- of multilaterale overeenkomsten. Wij blijven pleiten voor terugtrekking van alle kernwapens uit landen die er geen bezitten, en voor de uitbouw, door gedeeltelijke overeenkomsten, van een kernvrij Europa. Wij blijven

opkomen voor een verklaring waarbij de alliantie afziet van het gebruik als eerste van kernwapens. Wij blijven volhouden dat het huidige nucleaire, maar ook het conventionele potentieel, overdreven is en dat het moet worden afgebroken, door globale akkoorden die streven naar een werkelijk evenwicht. Wij blijven verdedigers van het beginsel van een Europese veiligheidszone.

Tenslotte, blijven wij eisen dat de aanstaande Europese ontwapenings- en veiligheidsconferentie in Stockholm zou plaatshebben. Waarom zouden wij ons in de Belgische Senaat in een soortgelijke gemengde commissie opsluiten om onze beginselen te verdedigen? De brede massa's van de bevolking in Europa en ook in Amerika en Canada beginnen meer en meer te beseffen dat een nucleaire apocalypse niet langer uitgesloten is. De rijen van de bewuste voorstanders van vrede en ontwapening groeien aan. De debatten in de Europese parlementen wijzen op de grote verdeeldheid die ter zake heerst. Wij weten wat ons te doen staat. De gemengde militaire commissie, waarvan de oprichting wordt voorgesteld, dient enkel om de vis te verdrinken.

De juiste plaats voor het debat over onze defensie-inspanningen is vandaag in het Parlement. De tijd die ons nog rest moeten wij gebruiken om de noodlottige beslissing van de regering te bekampen, in de hoop haar in extremis te voorkomen. Wanneer zij er toch zou komen, zullen wij haar blijven bekampen ook in een eventueel op te richten gemengde militaire commissie. Een verwittigd senator en een verwittigd generaal zijn er vier waard. Wij zullen die beslissing blijven bekampen omdat het een rechtvaardige zaak is te ijveren voor het voortbestaan van de mensheid en van haar culturen. Omdat wij geloven dat het besef groeit dat naar het woord van Brecht, een tank, een jachtbommenwerper, een duikboot, slechts nuttig kunnen zijn als zij bediend worden door mensen. Omdat het ook mensen zijn die het afvuurmechanisme van de nucleaire moordtuigen zullen bedienen. Omdat wij tenslotte geloven dat mensen zich morgen in steeds groter getal zullen verzetten tegen de waanzin van de kernraketten, in het Oosten en in het Westen.

Daarom zullen wij dit voorstel niet goedkeuren. Het is een noodlottig voorstel, even noodlottig als het toevertrouwen van de beslissing over het al dan niet plaatsen van de kernraketten aan de regering. Wij zullen onze voorstellen in verband met de organisatie van de strijdkrachten in dit Parlement formuleren, en ook daarbuiten.

Wij zullen onze opvattingen over de aard, de omvang en de duur van de prestaties binnen het raam van de Atlantische verdediging in dit Parlement kenbaar maken, en ook daarbuiten. Wij zullen blijven ijveren voor de Europese veiligheid en voor de instandhouding van de vrede in de wereld, in dit Parlement, maar ook daarbuiten.

Aan de leden van de gemengde militaire commissie, voor zover die er komt, wensen wij veel kijk- en luistergenot. Zij zullen er meer slechte dan goede programma's te zien en te horen krijgen. In de strijd voor vrede en Europese veiligheid, wensen wij het hartversterkende spektakel te zien en te horen van de honderdduizenden in België en de miljoenen in Europa en daarbuiten, met wie wij ons verbonden voelen, en tegenover wie wij na enkele dagen of weken geen woordbreuk hoeven te plegen.

Voor het verdedigen van de vrede, bevinden de Vlaamse socialistische parlementairen zich in de voorhoede. Wij hebben geen enkele reden om de geheimdoenerij te ontwijken van een gemengde militaire commissie, waar het laatste greintje parlementair zelfrespect dreigt te worden prijsgegeven ingevolge een tot niets leidende dialoog met degenen, van wie het de enige rol zou moeten zijn rekening te houden met de wensen van de gekozenen van het volk. Dit is de fundamentele reden van ons verzet, nu en morgen, tegen deze vorm van parlementaire machtsafwendings.

Waar vrede en toekomst op het spel staan, moet het spel openbaar en oprecht worden gespeeld. U mag uw meerderheid gebruiken om deze commissie op te richten. Op onze stemmen hoeft u daartoe niet te rekenen. Onze mening is echter gevormd, en zij is nu ook bekend.

Om uit de waanzin van de nucleaire wedren te geraken, is er nog maar één middel, het is de overtuigde en aanhoudende strijd tegen de obscure machten van de globale strategie, artikel 2 van het voorstel, die de mensheid in een nucleaire lawine willen storten. Die strijd wordt niet gevoerd in één of andere gemengde militaire commissie. Hij wordt gevoerd in dit Parlement, maar ook daarbuiten.

Wij, Vlaamse socialistische senatoren, wij weten waar onze plaats vandaag en morgen is. Er is geen enkele reden opdat die strijd enkel en alleen zou geschieden in de door de meerderheid nagestreefde gemengde militaire commissie. Tegen dit voorstel zeggen wij « neen », zoals wij ook tegen de euronaketten « neen » zullen blijven zeggen. Maar wij zullen met evenveel overtuiging « ja » zeggen, tegen elk voorstel van de meerderheid dat ertoe strekt overtuigende stappen te zetten in de richting van nucleaire

ontwapening en van een weigering om het nucleair arsenaal op onze bodem te ontplooiën.

Op 23 oktober hadden 350 000 overwegend jonge mensen gemeend dit gebaar te zullen zien. Nog geen maand later is gebleken dat het een fata morgana was. Van ons, Vlaamse socialist, zal niet kunnen worden gezegd, dat wij, doorheen de jaren, en ook in de toekomst, de strijd niet gevoerd en volgehouden hebben.

Naarmate de globale strategie haar hegemonistische en moordarmen over de wereld uitspreidt, neemt ook het verzet in brede lagen van de bevolking tegen deze politiek toe. Dit is de ware inzet van dit debat, en van de voor de volgende weken aangekondigde debatten in de Senaat. De Vlaamse socialist, staan en blijven aan de zijde van degenen die deze rechtvaardige strijd voeren. Onze neen-stem tegen het huidige wetsvoorstel is slechts een klein element in deze grote strijd, die alle socialistische leiders met volle overtuiging hebben gevoerd doorheen de rijke geschiedenis van de arbeidersbeweging in de negentiende en de twintigste eeuw: de strijd voor vrede en ontwapening. (*Applaus op de socialistische banken.*)

M. le Président. — La parole est à M. Cudell.

M. Cudell. — Monsieur le Président, monsieur le ministre, mon intervention sera brève et se limitera strictement à la proposition en discussion.

Je ne cesserai de répéter qu'il existe dans ce pays, depuis de très nombreuses années, un consensus quant à l'organisation de nos forces navales, aériennes et terrestres. Certes, voici vingt ans ou peut-être davantage, on a pu constater des divergences aiguës, mais d'ordre quantitatif et non qualitatif. Sur le fond, il était entendu, au Sénat, à la Chambre et dans le monde politique en général, qu'il nous fallait assurer une organisation aussi efficace que possible de nos forces armées.

À la fin des années soixante, on vit s'ouvrir un grand débat entre les forces politiques du pays. On renforça le consensus relatif à l'organisation de nos forces armées et l'on déboucha sur la professionnalisation, considérée comme la formule optimale de recrutement des forces armées, à la fin du XXe siècle, dans les pays hautement industrialisés et, disons-le, « avancés ».

À la fin des années septante, au travers des difficultés des finances publiques, en général, et du budget de l'Etat, en particulier, fut créée une commission militaire mixte chargée de réexaminer la problématique de l'armée, la professionnalisation apparaissant coûteuse; nous aurons l'occasion d'y revenir. À l'époque, on estimait le moment venu d'adapter notre appareil militaire aux moyens limités dont nous disposons encore aujourd'hui, compte tenu de la crise; la commission en question n'a pas terminé ses travaux.

Au début de l'existence du gouvernement actuel, l'honorable ministre de la Défense nationale, traduisant le contenu de la déclaration gouvernementale, disait: « Les miliciens en Belgique; les professionnels, en Allemagne, dans les FBA! »

Aujourd'hui, nos collègues, MM. Close et du Monceau de Bergendal, proposent, pour y ouvrir un large débat, la création d'une nouvelle commission mixte, l'autre étant tombée en caducité du fait de la dissolution des Chambres et des élections de 1981.

Le Parti socialiste n'est pas du tout opposé, au contraire, à un grand débat sur tous les problèmes de l'organisation de nos forces, car il sait qu'un large consensus en la matière est nécessaire dans notre pays, peut-être plus que dans d'autres, compte tenu d'un contexte sur lequel je ne reviendrai pas et que vous connaissez bien.

Toutefois, ce large débat si nécessaire, organisé dans une nouvelle commission mixte, arrivera trop tard, car le gouvernement a arrêté ses choix de politiques en matière d'organisation des forces armées. En effet, il s'en est déjà ouvert, ce qui est son droit et même son devoir, devant les membres des commissions de la Défense de la Chambre et du Sénat. Nous avons appris que les choix se portent sur les dépenses d'investissements — je n'entrerai pas dans le débat relatif aux missiles, cher monsieur Wyninckx —, y compris en matière nucléaire. Le gouvernement a également opéré ses choix en matière de dépenses de fonctionnement et de personnel.

M. Wyninckx. — Il impose ses choix.

M. Cudell. — De toute façon, l'ancienne répartition, à savoir 50 p.c. pour les dépenses de personnel, 25 p.c. pour les frais de fonctionnement

et 25 p.c. pour les frais d'investissement, est remise en question, en tout cas pour ce qui est des dépenses de personnel.

MM. Close et du Monceau de Bergendal sont, comme nous, très préoccupés par la politique de recrutement du personnel des forces armées.

Un débat ouvert dans les années septante et portant sur le point de savoir si nous restions partisans de la professionnalisation, n'a pas abouti sous la précédente commission mixte. Toutefois, peut-être à contre-cœur, le gouvernement a opté pour la déprofessionnalisation. Par conséquent — et je m'adresse en particulier à MM. Close et du Monceau de Bergendal —, nous ne pourrions plus en débattre en commission mixte, puisque les choix sont faits. S'ils nous avaient été soumis, ils auraient pu être remis en question lors de ce large débat en commission mixte à créer. Nous aurions approuvé cette façon de faire, mais nous sommes probablement déjà devant le fait accompli. Ainsi, nous le savons, les commissions de la Défense et de l'Intérieur du Sénat vont siéger tout prochainement, le 20 décembre, afin d'examiner les modifications proposées à la loi sur la milice. La machine est donc bien en marche. Le vrai débat aura lieu à la commission du Sénat et devant l'assemblée plénière, comme en commission de la Chambre et en séance publique.

Nous ne contestons pas l'utilité d'une commission mixte en certaines circonstances. Nous étions d'ailleurs partisans de la création de la précédente commission; je rappelle qu'elle n'a pas terminé ses travaux. Mais pour décider la création d'une nouvelle commission — je m'adresse particulièrement à MM. du Monceau de Bergendal et Close —, il faut d'abord faire adopter votre proposition de loi au Sénat; elle serait ensuite transmise à la Chambre où le vote serait peut-être acquis en janvier, février ou mars. Entre-temps, les décisions seront prises en matière de politique du personnel, comme en ce qui concerne les frais de fonctionnement; elles le sont déjà en matière d'investissement, nucléaire y compris.

Nous acceptons — nous souhaitons même — qu'un débat se déroule ici et devant la Chambre, ce qui nous permettra de faire valoir notre point de vue devant les deux assemblées. Nous voterons toutefois contre la création de la commission mixte parce que nous voulons éviter de donner naissance à certaines illusions à son propos. En effet, cette création pourrait faire croire qu'une telle commission aurait encore quelque chose à proposer ou à décider, alors que, je le répète, les choix sont déjà faits. La commission mixte, au cas où elle verrait le jour, aurait uniquement un caractère académique.

Au demeurant — c'est une raison importante de notre opposition au vote de la proposition de loi —, la situation dans notre pays est très différente de ce qu'elle était à la fin des années septante, lorsqu'on a décidé la création de la commission mixte précédente. En fait, nous vivons dans une période de pouvoirs spéciaux où le Parlement est mis en congé et placé dans l'impossibilité de se prononcer sur toute une série de problèmes dont certains sont très importants. Nous croyons que, dans les domaines qui restent de la compétence du Parlement et, notamment, en matière de défense, il doit avoir la parole et prendre ses responsabilités. Il nous semble inopportun de déléguer à une commission de spécialistes et techniciens le rôle d'émettre des propositions.

Voilà, monsieur le Président, mesdames, messieurs, les raisons pour lesquelles le groupe socialiste votera contre cette proposition de loi. (*Applaudissements sur les bancs socialistes.*)

ORDRE DES TRAVAUX

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

M. le Président. — Je constate que le Sénat ne parviendra pas à épuiser complètement l'ordre du jour de la présente séance. Selon les prévisions, ce soir vers 22 heures, nous devrions encore entendre quatre ou cinq interpellations. Je propose au Sénat de les reporter à l'ordre du jour de la séance prévue pour le vendredi 2 décembre, à 14 heures. (*Assentiment.*)

Ofschoon ik het nog de volgende week donderdag aan de commissie voor de Parlementaire Werkzaamheden moet voorstellen, signaleer ik u nu reeds dat de Senaat op 6, 7 en 8 december de hele dag in openbare vergadering zal bijeenkomen.

Dinsdag 6 december zal de hele dag worden besteed aan de bespreking van en de stemming over de huishuurwet.

Woensdag en donderdag daaropvolgend zullen wij dan de begroting van Buitenlandse Zaken bespreken en de moties en resoluties met betrekking tot de kernbewapening behandelen.

Ik vestig er ook de aandacht op dat er dinsdag 6 december, eventueel, tot zeer laat op de avond zal moeten worden gestemd. (*Instemming.*)

PROJET DE LOI DE REFORMES INSTITUTIONNELLES POUR LA COMMUNAUTE GERMANOPHONE

Vote sur les amendements et articles réservés

ONTWERP VAN WET TOT HERVORMING DER INSTELLINGEN VOOR DE DUITSTALIGE GEMEENSCHAP

Stemming over de aangehouden amendementen en over de aangehouden artikelen

M. le Président. — Nous allons procéder maintenant au vote sur les amendements et articles réservés du projet de loi de réformes institutionnelles pour la Communauté germanophone.

Wij gaan thans stemmen over de aangehouden amendementen en over de aangehouden artikelen van het ontwerp van wet tot hervorming der instellingen voor de Duitstalige Gemeenschap.

Nous avons à nous prononcer, en premier lieu, sur l'amendement déposé par M. Van In à l'article 4.

Wij moeten ons eerst uitspreken over het amendement van de heer Van In bij artikel 4.

Nous passons au vote.

Wij gaan over tot de stemming.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

154 membres sont présents.

154 leden zijn aanwezig.

115 votent non.

115 stemmen neen.

33 votent oui.

33 stemmen ja.

6 s'abstiennent.

6 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, André, Aubecq, Bascour, Basecq, Bens, Bock, Bosmans, Bossicart, Califice, Chabert, Claeys, Clerdent, Coen, Conrotte, Cooreman, Cuvelier, Dalem, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Bondt, C. Declercq, T. Declercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, le chevalier de Donnée, Degroove, Dehaene, De Kerpel, Delcroix, Delmotte, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Deprez, Descamps, De Seranno, de Wasseige, Deworme, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, le comte du Monceau de Bergendal, Eicher, Février, Friedrichs, Geens, Gerits, Gevenois, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. R. Gillet, Mmes Godinache-Lambert, Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Grosjean, Mme Hanquet, M. Hatry, Mme Herman-Michielsens, MM. Hismans, Houben, Hubin, Humblet, Jandrain, Kevers, Lagae, Lagasse, Lagneau, Lallemand, Leclercq, Lepaffe, Mainil, S. Moureaux, Mouton, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Pécriaux, Pede, Edg. Peetermans, Poma, Poulet, Mme Remy-Oger, MM. Reynders, Rutten, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. M. Toussaint, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Uyttendaele, Van Daele, Vandenabeele, Van den Broeck, Vandenhaute, Vandermarliere, Vandermeulen, Vanderpoorten, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herck, Van Herreweghe, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuysse, Van Rompaey, Verbiest, Vercaigne, Vermeiren, J. Wathélet, Weckx, Windels et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Adriaenssens, Boel, Canipel, Capoen, Coppens, De Baere, De Bremaeker, de Bruyne, Debussère, Deconinck, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Smeyter, Draulans, Féris, Geldolf, Knuts, Lowis, Luyten, Mme N. Maes, MM. R. Maes, Matthys, Op 't Eynde, W. Peeters, Seeuws, Thys, Vandekerckhove, Vandenhove, Van der Elst, Van Der Niepen, Vandezande, Van In, Van Ooteghem et Wyninckx.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

Mme Jortay-Lemaire, M. P. Peeters, Mme Saive-Boniver, M. Trussart, Mme Van Puymbroeck et M. Van Roye.

M. le Président. — Les membres qui se sont abstenus sont priés de faire connaître les motifs de leur abstention.

Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden, de reden van hun onthouding mede te delen.

De heer P. Peeters. — Ik ben afgesproken met de heer Lutgen.

Mme Saive-Boniver. — Monsieur le Président, chers collègues, notre groupe s'est abstenu car les divers contacts pris jusqu'à présent avec des représentants de la région concernée ne nous permettent pas d'affirmer que, dans l'immédiat, la Communauté germanophone soit prête, ni même désireuse d'assumer obligatoirement les compétences définies dans cet article.

Nous aurions souscrit à cet amendement si, plutôt que d'une obligation, il avait été fait état d'une possibilité à la demande.

M. le Président. — Je mets aux voix l'article 4.

— Adopté.

Aangenomen.

De Voorzitter. — Wij moeten ons nu uitspreken over het amendement van de heer Luyten bij artikel 8.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

154 membres sont présents.

154 leden zijn aanwezig.

137 votent non.

137 stemmen neen.

15 votent oui.

15 stemmen ja.

2 s'abstiennent.

2 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Adriaenssens, Aerts, Akkermans, André, Aubecq, Bascour, Basecq, Bens, Bock, Boel, Bosmans, Bossicart, Califice, Canipel, Chabert, Claeys, Clerdent, Coen, Conrotte, Cooreman, Coppens, Cudell, Cuvelier, Dalem, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Baere, De Bremaeker, C. De Clercq, T. De Clercq, Decléry, de Clippele, Deconinck, De Cooman, le chevalier de Donnée, Degroove, Dehaene, De Kerpel, Delcroix, Delmotte, Mmes Delruelle-Ghobert, De Pauw-Deveen, MM. Deprez, Descamps, De Seranno, Désir, De Smeyter, de Wasseige, Deworme, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, le comte du Monceau de Bergendal, Eicher, Féris, Février, Friederichs, Geens, Geldolf, Gerits, Gevenois, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. R. Gillet, Mmes Godinache-Lambert, Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Grosjean, Mme Hanquet, MM. Hatry, Hismans, Houben, Hubin, Humblet, Jandrain, Mme Jortay-Lemaire, MM. Kevers, Knuts, Lagae, Lagasse, Lagneau, Lallemand, Leclercq, Lepaffe, Mainil, Matthys, Mouton, Noerens, Op 't Eynde, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Péciaux, Pede, Edg. Peetermans, J. Peetermans, Poma, Pouillet, Mme Remy-Oger, MM. Reyn-

ders, Rutten, Mme Saive-Boniver, M. Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, MM. Tilquin, M. Toussaint, Trussart, Mme Tiberghien-Vandenbussche, MM. Uyttendaele, Van Daele, Vandenabeele, Van den Broeck, Vandenhoute, Vandenhove, Vandermarliere, Vandermeulen, Van Der Niepen, Vanderpoorten, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Mme Van Puymbroeck, MM. Van Rompaey, Van Roye, Verbist, Vercaigne, Vermeiren, J. Wathélet, Weckx, Windels, Wyninckx et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Capoen, de Bruyne, Debussère, Draulans, Lowis, Luyten, Mme N. Maes, MM. R. Maes, W. Peeters, Thys, Vandekerckhove, Van der Elst, Vandezande, Van In et Van Ooteghem.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

MM. De Bondt et P. Peeters.

De Voorzitter. — De heer De Bondt gelieve de reden van zijn onthouding mede te delen.

De heer De Bondt. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb mij onthouden omdat ik het amendement van de heer Luyten niet kon steunen daar hij halverwege bleef steken.

Ik heb ook niet tegen het amendement gestemd omdat ik paragraaf 4 wens te zien verdwijnen.

Ik vraag een gesplitste stemming over artikel 8 met een afzonderlijke stemming over paragraaf 4.

Ik stel de collega's voor, in zoverre zij van mijn uiteenzetting via het *Beknopt Verslag* kennis hebben genomen, zich tegen paragraaf 4 uit te spreken.

De Voorzitter. — Wij stemmen dus over paragraaf 4 van artikel 8.

Nous allons procéder au vote sur le paragraphe 4 de l'article 8.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

151 membres sont présents.

151 leden zijn aanwezig.

132 votent oui.

132 stemmen ja.

18 votent non.

18 stemmen neen.

1 s'abstient.

1 onthoudt zich.

En conséquence, le paragraphe 4 de l'article 8 est adopté.

Derhalve is paragraaf 4 van artikel 8 aangenomen.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Adriaenssens, Aerts, Akkermans, André, Aubecq, Bascour, Basecq, Bens, Bock, Boel, Bosmans, Bossicart, Califice, Canipel, Chabert, Claeys, Clerdent, Coen, Conrotte, Cooreman, Coppens, Cudell, Cuvelier, Dalem, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Baere, De Bremaeker, C. De Clercq, T. De Clercq, Decléry, de Clippele, Deconinck, De Cooman, le chevalier de Donnée, Dehaene, De Kerpel, Delcroix, Delmotte, Mmes Delruelle-Ghobert, De Pauw-Deveen, MM. Deprez, Descamps, De Seranno, Désir, De Smeyter, de Wasseige, Deworme, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. le comte du Monceau de Bergendal, Eicher, Féris, Friederichs, Geens, Geldolf, Gerits, Gevenois, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. R. Gillet, Mmes Godinache-Lambert, Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Grosjean, Mme Hanquet, M. Hatry, Mme Herman-Michielsens, MM. Hismans, Houben, Hubin, Humblet, Jandrain, Kevers, Knuts, Lagae, Lagneau, Lallemand, Leclercq, Lepaffe, Mainil, Matthys, S. Moureaux, Mouton, Noerens, Op 't Eynde, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Péciaux, Pede, Edg. Peetermans, Poma, Pouillet, Mme Remy-Oger, MM. Reynders, Rutten, Seeuws, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, MM. Tilquin, M. Toussaint, Mme Tiberghien-Vandenbussche, MM. Uyttendaele, Van Daele, Van-

denabeele, Van den Broeck, Vandenhaute, Vandenhove, Vandermarliere, Vandermeulen, Van Der Niepen, Vanderpoorten, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herck, Van Herreweghe, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Van Roye, Verbist, Vercaigne, Vermeiren, J. Wathelet, Weckx, Windels et Leemans.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Capoen, De Bondt, de Bruyne, Debusséré, Donnay, Draulans, Lowis, Luyten, Mme N. Maes, MM. R. Maes, W. Peeters, Thys, Vandekerckhove, Van der Elst, Vandezande, Van In, Van Ooteghem et Mme Van Puymbroeck.

S'est abstenu :

Heeft zich onthouden :

M. P. Peeters.

De Voorzitter. — Ik breng de andere paragrafen van dit artikel in stemming.

Je mets aux voix les autres paragraphes de cet article.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Artikel 8 is dus aangenomen.

L'article 8 est donc adopté.

Wij stemmen nu over het amendement van de heer Luyten bij artikel 9.

Nous devons procéder maintenant au vote sur l'amendement de M. Luyten à l'article 9.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

156 membres sont présents.

156 leden zijn aanwezig.

135 votent non.

135 votent neen.

20 votent oui.

20 stemmen ja.

1 s'abstient.

1 onthoudt zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Adriaenssens, Aerts, Akkermans, André, Aubecq, Bascour, Basecq, Bens, Bock, Boel, Bosmans, Bossicart, Califice, Canipel, Chabert, Claeys, Clerdent, Coen, Conrotte, Cooreman, Coppens, Cuvelier, Dalem, Mme Backer-Van Ocken, MM. De Baere, De Bondt, De Bremaeker, C. De Clercq, T. Declercq, Decléry, de Clippele, Deconinck, De Cooman, le chevalier de Donnée, Dehaene, De Kerpel, Delcroix, Mmes Delruelle-Ghobert, De Pauw-Deveen, MM. Deprez, Descamps, De Seranno, Désir, De Smeyter, de Wasseige, Deworme, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, le comte du Monceau de Bergendal, Eicher, Férier, Frierichs, Geens, Geldolf, Gerits, Gevenois, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. R. Gillet, Mmes Godinache-Lambert, Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Grosjean, Mme Hanquet, M. Hatry, Mme Herman-Michielsens, MM. Hismans, Houben, Hubin, Humblet, Jandrain, Kevers, Knuts, Lagae, Lagasse, Lagneau, Leclercq, Lepaffe, Mainil, Matthys, S. Moureaux, Mouton, Noerens, Op 't Eynde, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Péciaux, Pede, Edg. Peetermans, J. Peetermans, Mme Pétry, MM. Poma, Pouillet, Mme Remy-Oger, MM. Reynders, Rutten, Seeuws, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, MM. Tilquin, M. Toussaint, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Uyttendaele, Van Daele, Vandenabeele, Van den Broeck, Vandenhaute, Vandermarliere, Vandermeulen, Vanderpoorten, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herck, Van Herreweghe, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Verbist, Vercaigne, Vermeiren, J. Wathelet, Weckx, Windels, Wyninckx et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Capoen, de Bruyne, Debusséré, Draulans, Mme Jortay-Lemaire, MM. Lowis, Luyten, Mme N. Maes, MM. R. Maes, W. Peeters, Mme Saive-Boniver, MM. Thys, Trussart, Vandekerckhove, Van der Elst, Vandezande, Van In, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck et M. Van Roye.

S'est abstenu :

Heeft zich onthouden :

M. P. Peeters.

De Voorzitter. — Ik breng artikel 9 in stemming.

Je mets aux voix l'article 9.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Wij stemmen nu over het amendement van de heer Van In bij artikel 15.

Nous procédons maintenant au vote sur l'amendement de M. Van In à l'article 15.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

159 membres sont présents.

159 leden zijn aanwezig.

118 votent non.

118 votent neen.

40 votent oui.

40 stemmen ja.

1 s'abstient.

1 onthoudt zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, André, Aubecq, Bascour, Basecq, Bens, Bock, Bosmans, Bossicart, Califice, Chabert, Claeys, Clerdent, Coen, Conrotte, Cooreman, Cudell, Cuvelier, Dalem, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Bondt, C. De Clercq, T. Declercq, Decléry, de Clippele, De Cooman, le chevalier de Donnée, Degroeve, Dehaene, De Kerpel, Delcroix, Delmotte, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Deprez, Descamps, De Seranno, Désir, de Wasseige, Deworme, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, le comte du Monceau de Bergendal, Eicher, Févier, Frierichs, Geens, Gerits, Gevenois, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. R. Gillet, Mmes Godinache-Lambert, Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Grosjean, Mme Hanquet, M. Hatry, Mme Herman-Michielsens, MM. Hismans, Hubin, Humblet, Jandrain, Kevers, Lagae, Lagasse, Lagneau, Leclercq, Lepaffe, Mainil, S. Moureaux, Mouton, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Péciaux, Pede, Edg. Peetermans, J. Peetermans, Mme Pétry, MM. Poma, Pouillet, Mme Remy-Oger, MM. Reynders, Rutten, Mme Saive-Boniver, M. Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, MM. Tilquin, M. Toussaint, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Uyttendaele, Van Daele, Vandenabeele, Van den Broeck, Vandenhaute, Vandermarliere, Vandermeulen, Vanderpoorten, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herck, Van Herreweghe, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Verbist, Vercaigne, Vermeiren, J. Wathelet, Weckx, Windels et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Adriaenssens, Boel, Canipel, Capoen, Coppens, De Baere, De Bremaeker, de Bruyne, Debusséré, Deconinck, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Smeyter, Draulans, Férier, Geldolf, Houben, Mme Jortay-Lemaire, MM. Knuts, Lowis, Luyten, Mme N. Maes, MM. R. Maes, Marnemout, Matthys, Op 't Eynde, W. Peeters, Mme Saive-Boniver, MM. Seeuws, Thys, Trussart, Vandekerckhove, Vandenhove, Van der

Elst, Van Der Niepen, Vandezande, Van In, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck, MM. Van Roye et Wyninckx.

S'est abstenu :

Heeft zich onthouden :

M. P. Peeters.

De Voorzitter. — Ik breng artikel 15 in stemming.

Je mets aux voix l'article 15.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Ik stel de Senaat voor zich in één stemming uit te spreken over de amendementen van de heer Van In bij de artikelen 45, 49 en 50. De verwerping van deze amendementen impliceert dat de betreffende artikelen worden aangenomen. (*Instemming.*)

Nous passons au vote.

Wij gaan over tot de stemming.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

156 membres sont présents.

156 leden zijn aanwezig.

115 votent non.

115 votent neen.

39 votent oui.

39 stemmen ja.

2 s'abstiennent.

2 onthouden zich.

En conséquence, les amendements ne sont pas adoptés et les articles 45, 49 et 50 sont adoptés.

Derhalve zijn de amendementen niet aangenomen en zijn de artikelen 45, 49 en 50 aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, André, Aubecq, Bascour, Basecq, Bens, Bock, Bosmans, Bossicart, Califice, Chabert, Claeys, Clerdent, Coen, Conrotte, Cooreman, Cudell, Cuvelier, Dalem, Mme De Backer-Van Ocken, MM. C. De Clercq, T. Declercq, Decléty, De Cooman, le chevalier de Donnée, Degroove, Dehaene, De Kerpel, Delcroix, Delmotte, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Deprez, Descamps, Désir, de Wasseige, Deworme, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, le comte du Monceau de Bergendal, Eicher, Février, Friederichs, Geens, Gerits, Gevenois, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. R. Gillet, Mmes Godinache-Lambert, Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Grosjean, Mme Hanquet, M. Hatry, Mme Herman-Michielsens, MM. Hismans, Hubin, Humblet, Jandrain, Kevers, Lagae, Lagasse, Lagneau, Lallemand, Leclercq, Lepaffe, Mainil, S. Moureaux, Mouton, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Pécriaux, Pede, Edg. Peetermans, J. Peetermans, Poma, Pouillet, Mme Remy-Oger, MM. Reynders, Rutten, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, MM. Tilquin, M. Toussaint, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Uyttendaele, Van Daele, Vandenabeele, Van den Broeck, Vandenhaute, Vandermarliere, Vandermeulen, Vanderpoorten, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herck, Van Herreweghe, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenbuyze, Van Rompaey, Verbist, Vercaigne, Vermeiren, J. Wathelet, Weckx, Windels et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Adriaensens, Boel, Canipel, Capoen, Coppens, De Baere, De Bremaeker, de Bruyne, Debussère, Deconinck, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Smeyter, Draulans, Férrir, Geldolf, Houben, Mme Jortay-Lemaire, MM. Knuts, Lowis, Luyten, Mme N. Maes, MM. R. Maes, Matthys, Op 't Eynde, W. Peeters, Mme Saive-Boniver, MM. Seeuws, Thys, Trussart, Vandekerckhove, Vandenbrouck, Van der Elst, Van Der Niepen, Vandezande, Van In, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck, MM. Van Roye et Wyninckx.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

MM. De Bondt et P. Peeters.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Bondt.

De heer De Bondt. — Mijnheer de Voorzitter, het was mijn bedoeling het amendement van de heer Van In bij artikel 45 goed te keuren, zoals ook de heer Boel dit heeft gedaan. Collega Boel zegde tijdens de bespreking van dit ontwerp dat het onzinnig is de executieve van de Duitse Cultuurgemeenschap op een andere manier samen te stellen dan de executieven van het Waalse Gewest, de Franse Cultuurgemeenschap en dan de Vlaamse executieve. De leden van deze drie executieven worden gekozen uit de leden van de respectievelijke raden. Voor de executieve van de Duitse Cultuurgemeenschap kunnen mensen worden gekozen die geen lid zijn van de Raad van de Duitse Cultuurgemeenschap. Hoe kan een coherent staatsbestel in België worden verwezenlijkt indien een dergelijke wet wordt aanvaard? (*Applaus op de banken van de Volksunie, op de socialistische banken en op deze van Ecolo.*) Het spijt mij dat de Voorzitter van de Senaat mij niet de gelegenheid heeft gegeven mij afzonderlijk uit te spreken over het amendement bij artikel 45. Er werd immers gezamenlijk over de amendementen bij drie artikelen gestemd.

De Voorzitter. — Mijnheer De Bondt, u was met iets bezig toen ik de goedkeuring heb gevraagd om ons in één stemming uit te spreken over de amendementen bij de artikelen 45, 49 en 50. U moet luisteren als ik iets in stemming breng. Ik vind het niet eerlijk van u deze opmerking te maken.

De heer Luyten. — Over drie jaar of zo wat kunnen wij toch weer de Grondwet veranderen.

De Voorzitter. — Wij stemmen nu over het amendement van de heer Van In bij artikel 52.

Nous passons au vote.

Wij gaan over tot de stemming.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

157 membres sont présents.

157 leden zijn aanwezig.

117 votent non.

117 votent neen.

34 votent oui.

34 stemmen ja.

6 s'abstiennent.

6 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, André, Aubecq, Bascour, Basecq, Bens, Bock, Bosmans, Bossicart, Califice, Chabert, Claeys, Clerdent, Coen, Conrotte, Cooreman, Cudell, Cuvelier, Dalem, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Bondt, C. De Clercq, T. Declercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, le chevalier de Donnée, Degroove, Dehaene, De Kerpel, Delcroix, Delmotte, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Deprez, Descamps, De Seranno, Désir, de Wasseige, Deworme, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, le comte du Monceau de Bergendal, Eicher, Février, Friederichs, Geens, Gerits, Gevenois, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. R. Gillet, Mmes Godinache-Lambert, Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Grosjean, Mme Hanquet, M. Hatry, Mme Herman-Michielsens, MM. Hismans, Hubin, Humblet, Jandrain, Kevers, Lagae, Lagasse, Lagneau, Leclercq, Lepaffe, Mainil, S. Moureaux, Mouton, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Pécriaux, Pede, Edg. Peetermans, J. Peetermans, Poma, Pouillet, Mme Remy-Oger, MM. Reynders, Rutten, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, MM. Tilquin, M. Toussaint, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Uyttendaele, Van

Daele, Vandenabeele, Van den Broeck, Vandenhaute, Vandermarliere, Vandermeulen, Vanderpoorten, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herck, Van Herreweghe, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Verbist, Vercaigne, Vermeiren, J. Wathelet, Weckx, Windels et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Adriaenssens, Boel, Canipel, Capoen, Coppens, De Baere, De Bremaeker, de Bruyne, Debussère, Deconinck, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Smeyter, Draulans, Féris, Geldolf, Houben, Knuts, Lowis, Luyten, Mme N. Maes, MM. R. Maes, Matthys, Op 't Eynde, W. Peeters, Seeuws, Thys, Vandekerckhove, Van In, Van Ooteghem et Wyninckx.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

Mme Jortay-Lemaire, M. P. Peeters, Mme Saive-Boniver, M. Trussart, Mme Van Puymbroeck et M. Van Roye.

M. le Président. — Les membres qui se sont abstenus sont priés de faire connaître les motifs de leur abstention.

Mme Saive-Boniver. — Monsieur le Président, le groupe Ecolo s'est abstenu pour les mêmes raisons que celles évoquées précédemment.

De Voorzitter. — Ik breng artikel 52 in stemming.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Wij stemmen thans over het amendement van de heer Van In dat ertoe strekt een nieuw artikel 52bis, in te voegen.

Het woord is aan de heer Van In voor een stemverklaring.

De heer Van In. — Mijnheer de Voorzitter, dames en heren ministers, collega's, onze fractie heeft haar beoordeling van dit ontwerp afhankelijk gemaakt van de goedkeuring van een aantal voorstellen tot aanpassing ervan.

Ik vestig er nogmaals de aandacht op dat wij vandaag niet gebonden zijn door de beslissing van de Kamer. De Senaatscommissie heeft het ontwerp overigens ook reeds veranderd. Met andere woorden, dit ontwerp moet toch naar de Kamer worden teruggezonden.

In dit amendement stellen wij voor dat de leden van de executieve van de Duitstalige Gemeenschap eveneens belast zouden zijn met het doen uitvoeren van de maatregelen tot erkenning van de diploma's in het Duits behaald buiten het grondgebied van dit rijk. Deze opdracht is perfect mogelijk.

Bij mijn weten was de beraadslaging over dit ontwerp niet helemaal voltooid, aangezien de minister zich bereid verklaarde aanvullende inlichtingen in te winnen. Ik hoop dat deze inlichtingen van die aard zullen zijn dat de minister er vandaag geen bezwaar meer zal tegen hebben dat de executieve bij machte zou zijn althans voor de individuele gevallen, deze noodzakelijke begeleiding te doen. Deze begeleiding strookt overigens met de geest van het ontwerp en is niet strijdig met een of ander artikel van de Grondwet of wet. (*Applaus op de banken van de Volksunie.*)

M. le Président. — Nous passons au vote.

Wij gaan over tot de stemming.

— Il est procédé au vote nominatif sur l'amendement de M. Van In tendant à insérer un article 52bis (nouveau).

Er wordt tot naamstemming overgegaan over het amendement van de heer Van In ertoe strekkend een artikel 52bis (nieuw) in te voegen.

154 membres sont présents.

154 leden zijn aanwezig.

133 votent non.

133 stemmen neen.

20 votent oui.

20 stemmen ja.

1 s'abstient.

1 onthoudt zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Adriaenssens, Aerts, Akkermans, André, Aubecq, Bascour, Basecq, Bens, Bock, Boel, Bosmans, Bossicart, Califice, Canipel, Chabert, Claeys, Clerdent, Coen, Conrotte, Cooreman, Coppens, Cudell, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Baere, De Bondt, De Bremaeker, C. De Clercq, T. Declercq, Decléry, de Clippele, Deconinck, De Cooman, le chevalier de Donnée, Degroove, Dehaene, De Kerpel, Delcroix, Delmotte, Mme De Pauw-De Veen, MM. Deprez, Descamps, De Seranno, Désir, De Smeyter, de Wasseige, Deworme, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, le comte du Monceau de Bergendal, Eicher, Féris, Février, Friederichs, Geens, Geldolf, Gerits, Gevenois, Gijss, Mme L. Gillet, M. R. Gillet, Mmes Godinache-Lambert, Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Grosjean, Mme Hanquet, M. Hatry, Mme Herman-Michielsens, MM. Hismans, Houben, Hubin, Humblet, Jandrain, Kevers, Knuts, Lagae, Lagasse, Lagneau, Lallemand, Leclercq, Lepaffe, Mainil, Matthys, S. Moureaux, Mouton, Noerens, Op 't Eynde, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Pécriaux, Pede, Edg. Peetermans, J. Peetermans, Poma, Pouillet, Mme Remy-Oger, MM. Reynders, Rutten, Seeuws, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, MM. Tilquin, M. Toussein, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Uyttendaele, Van Daele, Vandenabeele, Van den Broeck, Vandenhaute, Vandenhove, Vandermarliere, Vandermeulen, Van Der Niepen, Vanderpoorten, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herck, Van Herreweghe, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Verbist, Vercaigne, Vermeiren, J. Wathelet, Weckx, Windels, Wyninckx et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Capoen, de Bruyne, Debussère, Draulans, Mme Jortay-Lemaire, MM. Lowis, Luyten, Mme N. Maes, MM. R. Maes, W. Peeters, Mme Saive-Boniver, MM. Thys, Trussart, Vandekerckhove, Van der Elst, Vandezande, Van In, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck et M. Van Roye.

S'est abstenu :

Heeft zich onthouden :

M. P. Peeters.

M. le Président. — Nous passons au vote sur l'amendement de M. Van In tendant à insérer un nouvel article 60bis.

Wij gaan over tot de stemming over het amendement van de heer Van In tot invoeging van een nieuw artikel 60bis.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

156 membres sont présents.

156 leden zijn aanwezig.

116 votent non.

116 stemmen neen.

39 votent oui.

39 stemmen ja.

1 s'abstient.

1 onthoudt zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, André, Aubecq, Bascour, Basecq, Bens, Bock, Bosmans, Bossicart, Califice, Chabert, Claeys, Clerdent, Coen, Conrotte, Cooreman, Cudell, Cuvelier, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Bondt, C. De Clercq, T. Declercq, Decléry, de Clippele, De Cooman, le chevalier de Donnée, Degroove, Dehaene, De Kerpel, Delcroix, Delmotte, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Deprez, Descamps, De Seranno, Désir, de Wasseige, Deworme, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, le comte du Monceau de Bergendal, Eicher, Février, Friederichs, Geens,

Gerits, Gevenois, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. R. Gillet, Mmes Godinache-Lambert, Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Grosjean, Mme Hanquet, M. Hatry, Mme Herman-Michielsens, MM. Hismans, Hubin, Humblert, Jandrain, Kevers, Lagae, Lagasse, Lagneau, Leclercq, Lepaffe, Mainil, S. Moureaux, Mouton, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Péciaux, Pede, Edg. Peetermans, J. Peetermans, Poma, Poulet, Mme Remy-Oger, MM. Reynders, Rutten, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, MM. Tilquin, M. Toussaint, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Uyttendaele, Van Daele, Vandenabeele, Van den Broeck, Vandenhaute, Vandermarliere, Vandermeulen, Vanderpoorten, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herck, Van Herreweghe, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Verbist, Vercaigne, Vermeiren, J. Wathélet, Weckx, Windels et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Adriaenssens, Boel, Canipel, Capoen, Coppens, De Baere, De Bremaeker, de Bruyne, Debussère, Deconinck, Mme De Pauw-Deveene, MM. De Smeyter, Draulans, Féris, Geldolf, Houben, Mme Jortay-Lemaire, MM. Knuts, Lowis, Luyten, Mme N. Maes, MM. R. Maes, Matthys, Op 't Eynde, W. Peeters, Mme Saive-Boniver, MM. Seeuws, Thys, Trussart, Vandekerckhove, Vandenbrou, Van der Elst, Van Der Niepen, Vandezande, Van In, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck, MM. Van Roye et Wyninckx.

S'est abstenu :

Heeft zich onthouden :

M. P. Peeters.

M. le Président. — Les autres articles du projet de loi ayant été adoptés au cours de notre séance du 17 novembre dernier, le vote sur l'ensemble du projet de loi interviendra dans un instant.

Aangezien de andere artikelen van het ontwerp van wet werden aangenomen in de loop van onze vergadering van 17 november jongstleden, zal de stemming over het geheel van het ontwerp van wet straks plaatsvinden.

PROPOSITION DE LOI VISANT A PROMOUVOIR L'AGRICULTURE, A PROTEGER LES ENTREPRISES FAMILIALES DANS L'AGRICULTURE ET A FAVORISER L'ETABLISSEMENT DES JEUNES, EN REGLEMENTANT L'ACCUMULATION EXCESSIVE DE TERRES EN EXPLOITATION

Vote sur les amendements et articles réservés

VOORSTEL VAN WET TOT BEVORDERING VAN DE LANDBOUW, TER BESCHERMING VAN DE GEZINSBEDRIJVEN IN DE LANDBOUW EN TER BEGUNSTIGING VAN DE VESTIGING VAN JONGEREN, DOOR HET REGELEN VAN DE OVERDADIGE SAMENVOEGING VAN BEBOUWDE GRONDEN

Stemming over de aangehouden amendementen en over de aangehouden artikelen

M. le Président. — Nous devons procéder maintenant au vote sur les amendements et articles réservés de la proposition de loi visant à promouvoir l'agriculture, à protéger les entreprises familiales dans l'agriculture et à favoriser l'établissement des jeunes, en réglementant l'accumulation excessive de terres en exploitation.

We moeten thans stemmen over de aangehouden amendementen en over de aangehouden artikelen van het voorstel van wet tot bevordering van de landbouw, ter bescherming van de gezinsbedrijven in de landbouw en ter begunstiging van de vestiging van jongeren, door het regelen van de overdadige samenvoeging van bebouwde gronden.

Nous avons à nous prononcer, en premier lieu, sur l'amendement de M. Trussart à l'article premier.

We moeten ons eerst uitspreken over het amendement van de heer Trussart bij artikel één.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

151 membres sont présents.

151 leden zijn aanwezig.

121 votent non.

121 stemmen neen.

21 votent oui.

21 stemmen ja.

9 s'abstiennent.

9 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Adriaenssens, Aerts, Akkermans, André, Aubecq, Bascour, Basecq, Bens, Bock, Boel, Bosmans, Califice, Canipel, Chabert, Claeyss, Coen, Conrotte, Cooreman, Coppens, Cudell, Cuvelier, Dalem, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Baere, De Bondt, De Bremaeker, C. De Clercq, T. Declercq, Decléty, de Clippele, Deconinck, De Cooman, le chevalier de Donnée, Degroove, Dehaene, De Kerpel, Delcroix, Delmotte, Mmes Delruelle-Ghobert, De Pauw-Deveene, MM. Deprez, Descamps, De Seranno, De Smeyter, Deworme, Donnay, le comte du Monceau de Bergendal, Eichler, Féris, Février, Friederichs, Geens, Geldolf, Gerits, Gijs, J. Gillet, Mmes L. Gillet, Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Grosjean, Mme Hanquet, M. Hatry, Mme Herman-Michielsens, MM. Hismans, Houben, Hubin, Jandrain, Kevers, Knuts, Lagae, Lallemand, Leclercq, Mainil, Matthys, Mouton, Noerens, Op 't Eynde, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Péciaux, Pede, Edg. Peetermans, Poma, Poulet, Mme Remy-Oger, MM. Reynders, Rutten, Seeuws, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, MM. Tilquin, M. Toussaint, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Uyttendaele, Van Daele, Vandenabeele, Van den Broeck, Vandenhaute, Vandenbrou, Vandermarliere, Vandermeulen, Van Der Niepen, Vanderpoorten, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herck, Van Herreweghe, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Verbist, Vermeiren, Weckx, Windels, Wyninckx et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Capoen, de Bruyne, Debussère, Draulans, Mme Jortay-Lemaire, M. Lowis, Mme N. Maes, MM. R. Maes, P. Peeters, W. Peeters, Mme Saive-Boniver, MM. Thys, Trussart, Vandekerckhove, Van der Elst, Vandezande, Van In, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck, MM. Van Roye et Vercaigne.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

MM. Désir, de Wasseige, R. Gillet, Humblert, Lagasse, Lepaffe, Luyten, S. Moureaux et J. Peetermans.

M. le Président. — Je présume que les membres qui se sont abstenus l'ont fait pour les motifs invoqués précédemment.

Ik veronderstel dat de leden die zich hebben onthouden zulks gedaan hebben om de reeds eerder opgegeven redenen. (*Instemming.*)

De heer Luyten. — Ik ben afgesproken met de heer Lutgen.

M. le Président. — Je mets aux voix l'article premier.

Ik breng artikel 1 in stemming.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Nous avons à nous prononcer maintenant sur l'amendement de M. de Clippele à l'article 4.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement van de heer de Clippele bij artikel 4.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

157 membres sont présents.

157 leden zijn aanwezig.

156 votent non.

156 stemmen neen.

1 vote oui.

1 stemt ja.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Adriaenssens, Aerts, Akkermans, André, Aubecq, Bascour, Basecq, Bens, Bock, Boel, Bosmans, Bossicart, Califice, Canipel, Capoen, Chabert, Claeys, Clerdent, Coen, Conrotte, Cooreman, Cudell, Cuvelier, Dalem, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Baere, De Bondt, De Bremaeker, de Bruyne, Debussère, C. De Clercq, T. Declercq, Decléty, Deconinck, De Cooman, le chevalier de Donnée, Degroove, Dehaene, De Kerpel, Delcroix, Delmotte, Mmes Delruelle-Ghobert, De Pauw-Deveen, MM. Deprez, Descamps, De Seranno, Désir, De Smeyter, de Wasseige, Deworme, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Draulans, le comte du Monceau de Bergendal, Eicher, Férier, Février, Friederichs, Geens, Geldolf, Gerits, Gevenois, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. R. Gillet, Mmes Godinache-Lambert, Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Grosjean, Mmes Hanquet, Herman-Michielsens, MM. Hismans, Houben, Hubin, Humblet, Jandrain, Mme Jortay-Lemaire, MM. Kevers, Knuts, Lagae, Lagasse, Lagneau, Lallemand, Leclercq, Lepaffe, Lowis, Luyten, Mme N. Maes, MM. R. Maes, Mainil, Matthys, S. Moureaux, Mouton, Noerens, Op 't Eynde, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Pécriaux, Pede, Edg. Peetermans, J. Peetermans, P. Peeters, W. Peeters, Poma, Pouillet, Mme Remy-Oger, MM. Reynders, Rutten, Mme Staels-Dompas, MM. Thys, Tilquin, M. Toussaint, Trussart, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Uyttendaele, Van Daele, Vandekerckhove, Vandenabeele, Van den Broeck, Vandenhaute, Vandenbussche, Van der Elst, Vandermarliere, Vandermeulen, Van Der Niepen, Vanderpoorten, Vandezande, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herck, Van Herreweghe, Van houtte, Van In, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck, MM. Van Rompaey, Van Roye, Verbist, Vercaigne, Vermeiren, Waltniel, J. Wathelet, Weckx, Windels, Wyninckx et Leemans.

A voté oui :

Heeft ja gestemd :

M. de Clippele.

M. le Président. — Je mets aux voix l'article 4.

Ik breng artikel 4 in stemming.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Nous avons à nous prononcer maintenant sur l'amendement de M. de Clippele à l'article 7.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement van de heer de Clippele bij artikel 7.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

157 membres sont présents.

157 leden zijn aanwezig.

122 votent non.

122 stemmen neen.

27 votent oui.

27 stemmen ja.

8 s'abstiennent.

8 onthouden zich.

Ann. parl. Sénat — Session ordinaire 1983-1984
Parlem. Hand. Senaat — Gewone zitting 1983-1984

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Adriaenssens, Aerts, Akkermans, André, Bascour, Basecq, Bens, Boel, Bosmans, Califice, Canipel, Chabert, Claeys, Coen, Conrotte, Cooreman, Coppens, Cudell, Cuvelier, Dalem, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Baere, De Bondt, De Bremaeker, C. De Clercq, T. Declercq, Deconinck, De Cooman, le chevalier de Donnée, Degroove, Dehaene, De Kerpel, Delcroix, Delmotte, Mmes Delruelle-Ghobert, De Pauw-Deveen, MM. Deprez, Descamps, De Seranno, De Smeyter, de Wasseige, Deworme, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, le comte du Monceau de Bergendal, Eicher, Férier, Février, Friederichs, Geens, Geldolf, Gerits, Gevenois, Gijs, J. Gillet, Mmes L. Gillet, Godinache-Lambert, Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Grosjean, Mmes Hanquet, Herman-Michielsens, MM. Hismans, Houben, Hubin, Humblet, Jandrain, Kevers, Knuts, Lagae, Lallemand, Leclercq, Mainil, Matthys, Mouton, Noerens, Op 't Eynde, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Pécriaux, Pede, Edg. Peetermans, Poma, Pouillet, Mme Remy-Oger, MM. Reynders, Rutten, Seeuws, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, MM. Tilquin, M. Toussaint, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Uyttendaele, Van Daele, Vandenabeele, Van den Broeck, Vandenbussche, Vandermarliere, Vandermeulen, Van Der Niepen, Vanderpoorten, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herck, Van Herreweghe, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Verbist, Vercaigne, Vermeiren, Waltniel, Weckx, Windels, Wyninckx et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Capoen, de Bruyne, Debussère, de Clippele, Désir, Draulans, R. Gillet, Mme Jortay-Lemaire, MM. Lagasse, Lepaffe, Lowis, Mme N. Maes, MM. R. Maes, S. Moureaux, J. Peetermans, P. Peeters, Mme Saive-Boniver, MM. Thys, Trussart, Vandekerckhove, Van der Elst, Vandezande, Van In, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck et M. Van Roye.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

MM. Aubecq, Bock, Bossicart, Decléty, Lagneau, Luyten, Vandenhaute et J. Wathelet.

M. le Président. — Je mets aux voix l'article 7.

Ik breng artikel 7 in stemming.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Nous avons encore à nous prononcer sur l'amendement de M. de Clippele à l'article 9.

We moeten ons nog uitspreken over het amendement van de heer de Clippele bij artikel 9.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

155 membres sont présents.

155 leden zijn aanwezig.

118 votent non.

118 stemmen neen.

20 votent oui.

20 stemmen ja.

17 s'abstiennent.

17 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Adriaenssens, Aerts, Akkermans, André, Basecq, Bens, Boel, Califice, Canipel, Capoen, Chabert, Claeys, Coen, Conrotte, Cooreman, Coppens, Cudell, Dalem, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Baere, De Bondt, De Bremaeker, de Bruyne, Debussère, C. De Clercq, T. Declercq, Deconinck, De Cooman, le chevalier de Donnée, Degroeve, Dehaene, De Kerpel, Delcroix, Delmotte, Mme De Pauw-Deveen, MM. Deprez, De Seranno, De Smeyter, de Wasseige, Deworme, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Draulans, le comte du Monceau de Bergendal, Eicher, Férier, Févier, Geens, Geldolf, Gerits, Gevenois, Gijs, Mmes L. Gillet, Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Grosjean, Mme Hanquet, MM. Hismans, Houben, Hubin, Humblet, Jandrain, Kevers, Knuts, Lagae, Lallemand, Leclercq, Lowis, Luyten, Mme N. Maes, MM. R. Maes, Mainil, Matthys, Mouton, Noerens, Op 't Eynde, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Pécriaux, P. Peeters, W. Peeters, Poulet, Mme Remy-Oger, MM. Rutten, Seeuws, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, MM. Thys, Tilquin, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Uyttendaele, Van Daele, Vandenabeele, Vandenbrouck, Vandenbrouck, Vandeckerckhove, Vandenabeele, Vandenbrouck, Van der Elst, Van Der Niepen, Vandezande, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herck, Van Herreweghe, Van In, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Ooteghem, Van Rompaey, Verbist, Vermeiren, Waltniel, Weckx, Windels, Wyninckx et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Bascour, Bosmans, Cuvelier, de Clippele, Friederichs, Mmes Herman-Michielsens, Jortay-Lemaire, MM. Pedé, Poma, Reynders, Mme Saive-Boniver, MM. Trussart, Van den Broeck, Vandermarliere, Vandermeulen, Vanderpoorten, Van houtte, Mme Van Puymbroeck, MM. Van Roye et Vercaigne.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

MM. Aubecq, Bock, Bossicart, Clerdent, Decléry, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Descamps, Désir, J. Gillet, R. Gillet, Mme Godinache-Lambert, MM. Lagasse, Lagneau, Lepaffe, M. Toussaint, Vandenhaute et J. Wathélet.

M. Trussart. — Monsieur le Président, les amendements aux articles 9 et 19 étant liés peuvent faire l'objet d'un seul vote.

M. le Président. — D'accord, monsieur Trussart.

Nous passons au vote sur les amendements de M. Trussart aux articles 9 et 19.

Wij gaan over tot de stemming over de amendementen van de heer Trussart bij de artikelen 9 en 19.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

156 membres sont présents.

156 leden zijn aanwezig.

115 votent non.

115 stemmen neen.

21 votent oui.

21 stemmen ja.

20 s'abstiennent.

20 onthouden zich.

En conséquence, les amendements ne sont pas adoptés.

Derhalve zijn de amendementen niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Adriaenssens, Aerts, Akkermans, André, Aubecq, Bascour, Basecq, Bens, Bock, Boel, Bosmans, Califice, Canipel, Chabert, Claeys, Coen, Conrotte, Cooreman, Coppens, Cuvelier, Dalem, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Baere, De Bremaeker, C. De Clercq, T. Declercq, de Clippele, De Coninck, De Cooman, le chevalier de Donnée, Degroeve, Dehaene, De Kerpel, Delcroix, Delmotte, Mme De Pauw-Deveen, MM.

Deprez, De Seranno, De Smeyter, Deworme, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, le comte du Monceau de Bergendal, Eicher, Férier, Févier, Friederichs, Geens, Geldolf, Gerits, Gevenois, Gijs, Mmes L. Gillet, Goor-Eyben, MM. Goossens, Grosjean, Mme Hanquet, M. Hatry, Mme Herman-Michielsens, MM. Hismans, Houben, Hubin, Jandrain, Kevers, Knuts, Lagae, Lallemand, Leclercq, Mainil, Matthys, Mouton, Noerens, Op 't Eynde, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Pécriaux, Pedé, Edg. Peetermans, Poma, Poulet, Mme Remy-Oger, MM. Reynders, Rutten, Seeuws, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Tilquin, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Uyttendaele, Van Daele, Vandenabeele, Van den Broeck, Vandenbrouck, Vandermarliere, Vandermeulen, Van Der Niepen, Vanderpoorten, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herck, Van Herreweghe, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Verbist, Vermeiren, Waltniel, Weckx, Windels, Wyninckx et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Capoen, de Bruyne, Debussère, Draulans, Mme Jortay-Lemaire, M. Lowis, Mme N. Maes, MM. R. Maes, P. Peeters, W. Peeters, Mme Saive-Boniver, MM. Thys, Trussart, Vandeckerckhove, Van der Elst, Vandezande, Van In, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck, MM. Van Roye et Vercaigne.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

MM. Bossicart, Clerdent, Decléry, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Descamps, Désir, de Wasseige, J. Gillet, R. Gillet, Mme Godinache-Lambert, MM. Humblet, Lagasse, Lagneau, Lepaffe, Luyten, S. Moureaux, J. Peetermans, M. Toussaint et J. Wathélet.

M. le Président. — Je mets aux voix les articles 9 et 19.

— Adoptés.

Aangenomen.

M. Trussart. — Monsieur le Président, les amendements aux articles 10 et 11 étant liés, peuvent également faire l'objet d'un seul vote.

M. le Président. — D'accord.

Nous passons au vote sur les amendements de M. Trussart aux articles 10 et 11.

Wij gaan over tot de stemming over de amendementen van de heer Trussart bij de artikelen 10 en 11.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

156 membres sont présents.

156 leden zijn aanwezig.

129 votent non.

129 stemmen neen.

6 votent oui.

6 stemmen ja.

21 s'abstiennent.

21 onthouden zich.

En conséquence, les amendements ne sont pas adoptés.

Derhalve zijn de amendementen niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Adriaenssens, Aerts, Akkermans, André, Bascour, Basecq, Bens, Boel, Bosmans, Califice, Canipel, Capoen, Chabert, Claeys, Coen, Conrotte, Cooreman, Coppens, Cuvelier, Dalem, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Baere, De Bremaeker, de Bruyne, Debussère, C. De Clercq, T. Declercq, de Clippele, Deconinck, De Cooman, le chevalier de Donnée, Degroeve, Dehaene, De Kerpel, Delcroix, Delmotte, Mme De Pauw-Deveen, MM. Deprez, De Seranno, De Smeyter, Deworme, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Draulans, le comte du Monceau de Bergendal, Eicher, Férier, Févier, Friederichs, Geens, Geldolf, Gerits, Gevenois, Gijs, Mmes L. Gillet, Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Grosjean, Mme Hanquet, M. Hatry, Mme

Herman-Michielsens, MM. Hismans, Houben, Hubin, Jandrain, Kevers, Knuts, Lagae, Lallemand, Leclercq, Lowis, Luyten, Mme N. Maes, MM. R. Maes, Mainil, Matthys, Mouton, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Pécriaux, Pede, Edg. Peetermans, P. Peeters, W. Peeters, Poma, Poulet, Mme Remy-Oger, MM. Reynders, Rutten, Seeuws, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, MM. Thys, Tilquin, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Uyttendaele, Van Daele, Vandekerckhove, Vandenabeele, Van den Broeck, Vandenbove, Van der Elst, Vandermarliere, Vandermeulen, Van Der Niepen, Vanderpoorten, Vandezande, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herck, Van Herreweghe, Van houtte, Van In, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Ooteghem, Van Rompaey, Verbist, Vermeiren, Waltniel, Weckx, Windels, Wyninckx et Leemans.

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

Mmes Jortay-Lemaire, Saive-Boniver, M. Trussart, Mme Van Puymbroeck, MM. Van Roye et Vercaigne.

Se sont abstenus:

Hebben zich onthouden:

MM. Aubecq, Bock, Bossicart, Clerdent, Decléty, Descamps, Désir, de Wasseige, J. Gillet, R. Gillet, Mme Godinache-Lambert, MM. Humblet, Lagasse, Lagneau, Lepaffe, S. Moureaux, J. Peetermans, M. Toussaint et J. Wathelet.

M. le Président. — Je mets aux voix les articles 10 et 11.

— Adopté.

Aangenomen.

PROJET DE LOI DE REFORMES INSTITUTIONNELLES POUR LA COMMUNAUTE GERMANOPHONE

Vote

ONTWERP VAN WET TOT HERVORMING DER INSTELLINGEN VOOR DE DUITSTALIGE GEMEENSCHAP

Stemming

M. le Président. — Nous passons au vote sur l'ensemble du projet de loi relatif à la Communauté germanophone.

Wij gaan over tot de stemming over het geheel van het ontwerp van wet betreffende de Duitstalige Gemeenschap.

La parole est à M. de Clippele pour une justification de vote.

M. le Président. — Les autres articles du projet de loi ayant été adoptés au cours de notre séance du 17 novembre le vote sur l'ensemble du projet de loi interviendra dans un instant.

Aangezien de andere artikelen van het ontwerp van wet werden aangenomen in de loop van onze vergadering van 17 november, zal de stemming over het geheel van het ontwerp van wet straks plaatsvinden.

La parole est à M. de Clippele pour une justification de vote.

M. de Clippele. — Monsieur le Président, messieurs les ministres, chers collègues, l'UDRT-RAD n'appuiera pas ce projet de loi car, les lois des 8 et 9 août 1980 ont été mal conçues et portent en elles-mêmes le germe et le risque de dislocation de notre petit pays.

D'autant plus que le gouvernement ne fait rien pour résoudre le problème de Bruxelles qui, lentement et sûrement, s'asphyxie sur le plan économique.

Andererseits wollen wir nicht diskriminierend auftreten gegenüber die deutschsprachige Gemeinschaft. Aus diesem Grunde wird meine Fraktion sich bei der Abstimmung enthalten.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Van In.

De heer Van In. — Mijnheer de Voorzitter, heren ministers, dames en heren, uiteraard laat ik de uitspraken van de vorige spreker voor zijn rekening.

De Volksunie had dit ontwerp graag goedgekeurd, maar zoëven heb ik er reeds op gewezen dat men klaarblijkelijk met een aantal wezenlijke aspecten geen rekening wenst te houden.

Voor mijn collega's in de Senaat herhaal ik dat men ten eerste, ermee begonnen is de bijzondere wet van 8 augustus 1980 over te schrijven en dan nog slecht.

Ten tweede, in het ontwerp waarover wij nu stemmen, heeft men de mogelijkheid tot manipulatie ten opzichte van personen en partijen ingebouwd.

Vervolgens heeft de Duitse Gemeenschap, tot onze grote spijt, nog steeds geen recht op soevereiniteit wat betreft het gebruik van haar eigen taal. De bestaande taalwetgeving schrijft immers feitelijk tweetaligheid voor in dat gebied, en dus wordt de voogdij van Wallonië over dat gebied bevestigd.

Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, het is inderdaad hoog tijd dat de Duitstalige Gemeenschap — weliswaar een gemeenschap van weinig meer dan 60 000 mensen — een stuk soevereiniteit krijgt, maar niet op de manier waarop dat nu wordt georganiseerd.

Als wij minderheden zeggenschap willen geven, dan moeten wij dat doen zonder omwegen, in alle vrijheid en in alle volledigheid. Dat gebeurt niet in dit ontwerp. Daarom zal de Volksunie het niet goedkeuren. (*Applaus op de banken van de Volksunie.*)

De Voorzitter. — Wij gaan nu over tot de stemming over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Nous passons maintenant au vote sur l'ensemble du projet de loi.

— Il est procédé au vote nominatif sur l'ensemble du projet de loi.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over het ontwerp van wet in zijn geheel.

159 membres sont présents.

159 leden zijn aanwezig.

142 votent oui.

142 stemmen ja.

15 votent non.

15 stemmen neen.

2 s'abstiennent.

2 onthouden zich.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het ontwerp van wet aangenomen.

Il sera transmis à la Chambre des représentants.

Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

MM. Adriaenssens, Aerts, Akkermans, André, Aubecq, Bascour, Basecq, Bens, Bock, Boel, Bosmans, Bossicart, Califice, Canipel, Chabert, Claeys, Clerdent, Coen, Conrotte, Cooreman, Coppens, Cudell, Cuvelier, Dalem, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Baere, De Bondt, De Bremaeker, C. De Clercq, T. Declercq, Decléty, Deconinck, De Cooman, le chevalier de Donnée, Degroove, Dehaene, De Kerpel, Delcroix, Delmotte, Mmes Delruelle-Ghobert, De Pauw-Deveen, MM. Deprez, Descamps, De Seranno, Désir, De Smeyter, de Wasseige, Deworme, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, le comte du Monceau de Bergendal, Eichler, Férier, Février, Friederichs, Geens, Geldolf, Gerits, Gevenois, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. R. Gillet, Mmes Godinache-Lambert, Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Grosjean, Mme Hanquet, M. Hatry, Mme Herman-Michielsens, MM. Hismans, Houben, Hubin, Humblet, Jandrain, Mme Jortay-Lemaire, MM. Kevers, Knuts, Lagae, Lagasse, Lagneau, Lallemand, Leclercq, Lepaffe, Mainil, Matthys, S. Moureaux, Mouton, Noerens, Op 't Eynde, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Pécriaux, Pede, Edg. Peetermans, J. Peetermans, Poma, Poulet, Mme Remy-Oger, MM. Reynders, Rutten, Mme Saive-Boniver, MM. Seeuws, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, MM. Tilquin, M. Toussaint, Trussart, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Uyttendaele, Van Daele, Vandenabeele, Van den Broeck, Vandenhaute, Vandenbove, Vandermarliere, Vandermeulen, Van Der Niepen, Vanderpoorten, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herck, Van Herreweghe, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze,

Mme Puymbroeck, MM. Van Rompaey, Van Roye, Verbist, Vercaigne, Vermeiren, Waltniel, J. Wathélet, Weckx, Windels, Wyninckx et Lee-mans.

Ont voté non :

Hebben geen gestemd :

MM. Capoen, de Bruyne, Debussère, Draulans, Lowis, Luyten, Mme N. Maes, MM. R. Maes, W. Peeters, Thys, Vandekerckhove, Van der Elst, Vandezande, Van In et Van Ooteghem.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

MM. de Clippele et P. Peeters.

M. le Président. — Je présume que les membres qui se sont abstenus l'ont fait pour les motifs invoqués précédemment.

Ik veronderstel dat de leden die zich hebben onthouden zulks gedaan hebben om de reeds eerder opgegeven redenen. (*Instemming.*)

De heer P. Peeters. — Ik ben afgesproken met de heer Lutgen.

PROPOSITION DE LOI VISANT A PROMOUVOIR L'AGRICULTURE, A PROTEGER LES ENTREPRISES FAMILIALES DANS L'AGRICULTURE ET A FAVORISER L'ETABLISSEMENT DES JEUNES, EN REGLEMENTANT L'ACCUMULATION EXCESSIVE DE TERRES EN EXPLOITATION

Vote

VOORSTEL VAN WET TOT BEVORDERING VAN DE LANDBOUW, TER BESCHERMING VAN DE GEZINSBEDRIJVEN IN DE LANDBOUW EN TER BEGUNSTIGING VAN DE VESTIGING VAN JONGEREN, DOOR HET REGELEN VAN DE OVERDADIGE SAMENVOEGING VAN BEBOUWDE GRONDEN

Stemming

M. le Président. — Nous passons au vote de l'ensemble de la proposition de loi visant à promouvoir l'agriculture, à protéger les entreprises familiales dans l'agriculture et à favoriser l'établissement des jeunes, en réglementant l'accumulation excessive de terres en exploitation.

Wij gaan over tot de stemming over het geheel van het voorstel van wet tot bevordering van de landbouw, ter bescherming van de gezinsbedrijven in de landbouw en ter begunstiging van de vestiging van jongeren, door het regelen van de overdadige samenvoeging van bebouwde gronden.

La parole est à M. André pour une justification de vote.

M. André. — Monsieur le Président, messieurs les ministres, chers collègues, notre groupe approuvera la proposition de loi qui va être soumise à notre vote parce qu'elle concrétise, au travers de dispositions législatives souples et raisonnables, une option politique qui nous tient à cœur, celle de l'entreprise agricole familiale. Elle fait partie, par ailleurs, d'un ensemble de textes qui sont actuellement en discussion et qui contribueront à l'amélioration de notre législation en matière de politique foncière agricole.

Ces propositions, et notamment celle qui concerne le bail à ferme, visent à assurer une meilleure rémunération aux propriétaires et une nécessaire sécurité aux exploitants-locataires.

Il s'agit d'un ensemble équilibré de réformes qui justifie notre vote positif d'aujourd'hui comme celui de demain sur les textes actuellement examinés à la Chambre des représentants. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

M. le Président. — La parole est à M. Vercaigne pour une justification de vote.

M. Vercaigne. — Monsieur le Président, monsieur le ministre, chers collègues, j'étais tenté d'émettre un vote positif, car j'estime que l'objectif de la proposition de loi est louable. En effet, permettre aux exploitants familiaux de continuer d'exercer leur métier, et surtout aux jeunes

agriculteurs de préserver leur avenir contre la voracité de ceux qui veulent développer à tout prix une agriculture industrialisée à l'extrême, est une initiative qui a toute notre sympathie.

Le problème, c'est que cette proposition de loi charrie des scories « imbuvables ». J'ai déjà appuyé certains amendements Ecolo, mais je voudrais de plus émettre quelques réserves qui, bien qu'elles ne soient pas essentielles, justifient mon abstention.

Je pense, entre autres, à la latitude laissée aux agriculteurs d'intervenir comme ils l'entendent dans la protection de l'environnement.

Cela risque d'entraîner rapidement la disparition de petits bois et de bocages. Cette suppression aura des conséquences dommageables pour l'agriculture et, entre autres, sur la nidification car l'accroissement certain du nombre d'insectes parasites obligera à recourir plus massivement aux pesticides, ce que je condamne.

Je m'abstiendrai donc malgré la sympathie que j'éprouve pour la démarche en faveur de l'agriculture familiale. (*Applaudissements sur les bancs Ecolo.*)

M. Vanderpoorten. — Si je comprends bien, ce n'est pas encore la grande coalition ! (*Sourires.*)

M. le Président. — Nous passons au vote.

Wij gaan over tot de stemming.

— Il est procédé au vote nominatif sur l'ensemble de la proposition de loi.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over het voorstel van wet in zijn geheel.

157 membres sont présents.

157 leden zijn aanwezig.

68 votent oui.

68 stemmen ja.

52 votent non.

52 stemmen neen.

37 s'abstiennent.

37 onthouden zich.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het ontwerp van wet aangenomen.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Adriaenssens, Aerts, Akkermans, André, Bens, Boel, Califice, Canipel, Chabert, Claeys, Conrotte, Cooreman, Coppens, Dalem, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Baere, De Bondt, De Bremaeker, C. De Clercq, T. Declercq, Deconinck, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mme Depaauw-Devean, MM. Deprez, De Seranno, De Smeyter, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. le comte du Monceau de Bergendal, Férier, Geens, Geldolf, Gerits, Gijs, Mmes L. Gillet, Goor-Eyben, Hanquet, M. Houben, Mme Jortay-Lemaire, MM. Knuts, Lagae, Mainil, Op 't Eynde, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pouillet, Rutten, Mme Saive-Boniver, M. Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Tilquin, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Uyttendaele, Vandenabeele, Vandenhoeve, Van Der Niepen, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Verbist Windels et Leemans.

Ont voté non :

Hebben geen gestemd :

MM. Aubecq, Bascour, Bock, Bosmans, Bossicart, Capoen, Clerdent, Coen, Cuvelier, de Bruyne, Debussère, Decléty, de Clippele, le chevalier de Donnée, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Descamps, Draulans, Février, Friederichs, J. Gillet, Mme Godinache-Lambert, M. Hatry, Mme Herman-Michielsens, MM. Lagneau, Lowis, Mme N. Maes, MM. R. Maes, Matthys, Noerens, Pede, Edg. Peetermans, P. Peeters, W. Peeters, Poma, Reynders, Thys, Van Daele, Vandekerckhove, Van den Broeck, Vandenhaute, Van der Elst, Vandermarliere, Vandermeulen, Vanderpoorten, Vandezande, Van Herck, Van houtte, Van In, Van Ooteghem, Vermeiren, Waltniel et J. Wathélet.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

MM. Basecq, Cudell, Degroeve, Delcroix, Delmotte, Désir, de Wasseige, Deworme, Donnay, Eicher, Gevenois, R. Gillet, Goossens, Gramme, Grosjean, Hismans, Hubin, Humblet, Jandrain, Kevers, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Lepaffe, Luyten, S. Moureaux, Mouton, Paque, Pécriaux, J. Peetermans, Mme Remy-Oger, MM. Seeuws, Trussart, Mme Van Puymbroeck, MM. Van Roye, Vercaigne et Wyninckx.

De heer Wyninckx. — Mijnheer de Voorzitter, onze fractie heeft dit ontwerp goedgekeurd, maar wij wensen nogmaals te herhalen, zoals onze woordvoerder vorige week uitvoerig heeft uiteengezet, dat dit ontwerp slechts onvolledige oplossingen biedt. Wij vertrouwen er derhalve op dat dit ontwerp in de toekomst voor verbetering vatbaar zal zijn.

M. le Président. — La parole est à M. Delmotte.

M. Delmotte. — Monsieur le Président, au cours de la discussion générale, notre collègue M. Eicher a justifié l'abstention du groupe socialiste et apparenté.

M. Kevers. — J'ai pairé avec M. Spitaels.

M. Gramme. — J'ai pairé avec Mme Pétry.

ONTWERP VAN WET BETREFFENDE DE BIJDAGEN VAN BELGIË TOT HET AZIATISCH ONTWIKKELINGSFONDS EN HET AFRIKAANS ONTWIKKELINGSFONDS

Stemming

PROJET DE LOI RELATIF AUX CONTRIBUTIONS DE LA BELGIQUE AU FONDS ASIATIQUE DE DEVELOPPEMENT ET AU FONDS AFRICAIN DE DEVELOPPEMENT

Vote

De Voorzitter. — Wij moeten nu stemmen over het ontwerp van wet betreffende de bijdragen van België tot het Aziatisch Ontwikkelingsfonds en het Afrikaans Ontwikkelingsfonds.

Het woord is aan mevrouw Van Puymbroeck voor een stemverklaring.

Mevrouw Van Puymbroeck. — Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ook al zullen wij voor dit ontwerp van wet stemmen, toch stellen wij enkele ernstige vragen daarrond.

Welke waarborgen krijgen wij dat die gelden werkelijk de armsten ten goede zullen komen? Zijn er geen dringender projecten dan die welke worden voorgesteld? In hoever worden projecten gekozen omdat ze werk of winst betekenen voor de industrielanden.

Natuurlijk zijn wij blij dat Bangladesh en Pakistan, dat Mali en Ethiopië worden geholpen, maar wie zijn de anderen die ook hulp nodig hebben? Een derde van het geheel gaat hoofdzakelijk naar plattelandsontwikkeling, wat wij toejuichen, maar waar blijft het andere geld? Het BNP bepaalt welke de armste landen zijn, maar zijn het niet het aantal honger doden en zieken die ons maar kunnen vertellen over de echte situatie? Het BNP betekent immers niet noodzakelijk dat de inkomsten en de voordelen evenredig over de hele bevolking worden verdeeld.

Internationale organisaties die sinds ongeveer 30 jaar miljarden krijgen om deze door te sturen naar de meest behoeftigen schijnen daartoe slechts beperkte stappen te hebben gedaan. Hadden wij niet meer kunnen doen met deze bedragen, ze efficiënter kunnen gebruiken? Is soberheid niet, veel kunnen doen met weinig? Dit veronderstelt de inzet van bekwaame en efficiënt werkende krachten met een zeer groot verantwoordelijkheidsgevoel tegenover wie hulp nodig heeft, maar ook tegenover degenen die willen helpen.

Mijnheer de Voorzitter, dit waren enkele beschouwingen om te onderstrepen dat wij deze kwestie met zeer veel aandacht en van zeer nabij moeten volgen. (*Applaus op de banken van Agalev-Ecolo.*)

De Voorzitter. — Wij gaan over tot de stemming.

Nous passons au vote.

— Il est procédé au vote nominatif sur l'ensemble du projet de loi.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over het ontwerp van wet in zijn geheel.

152 membres sont présents.

152 leden zijn aanwezig.

151 votent oui.

151 stemmen ja.

1 s'abstient.

1 onthoudt zich.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het ontwerp van wet aangenomen.

Il sera soumis à la sanction royale.

Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Adriaenssens, Aerts, Akkermans, André, Aubecq, Bascour, Basecq, Bens, Bock, Boel, Bosmans, Califice, Capoen, Chabert, Claeys, Clerdent, Coen, Conrotte, Cooreman, Coppens, Cudell, Cuvelier, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Baere, De Bondt, De Bremaeker, de Bruyne, Debussère, C. De Clercq, T. Declercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, le chevalier de Donnée, Degroeve, Dehaene, De Kerpel, Delcroix, Delmotte, Mmes Delruelle-Ghobert, De Pauw-Deveene, MM. Deprez, Descamps, Désir, De Smeyster, de Wasseige, Deworme, Donnay, Draulans, le comte du Monceau de Bergendal, Eicher, Féfir, Février, Friederichs, Geens, Geldolf, Gerits, Gevenois, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. R. Gillet, Mmes Godinache-Lambert, Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Grosjean, Mme Hanquet, M. Hatry, Mme Herman-Michielsens, MM. Hismans, Houben, Hubin, Humblet, Jandrain, Mme Jortay-Lemaire, MM. Kevers, Knuts, Lagae, Lagneau, Lallemand, Leclercq, Lepaffe, Louis, Luyten, Mme N. Maes, MM. R. Maes, Mainil, Matthys, S. Moureaux, Mouton, Noerens, Op 't Eynde, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Pécriaux, Pede, Edg. Peetermans, P. Peeters, W. Peeters, Poulet, Mme Remy-Oger, MM. Reynders, Rutten, Mme Saive-Boniver, MM. Seeuws, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, MM. Thys, Tilquin, Trussart, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Uyttendaele, Van Daele, Vandekerckhove, Vandenabeele, Van den Broeck, Vandenhaute, Vandenhove, Van der Elst, Vandermarliere, Vandermeulen, Van Der Niepen, Vanderpoorten, Vandezande, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herck, Van Herreweghe, Van houtte, Van In, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck, MM. Van Rompaey, Van Roye, Verbist, Vercaigne, Vermeiren, Waltniel, J. Wathélet, Weckx, Windels, Wyninckx et Leemans.

S'est abstenu :

Heeft zich onthouden :

M. Dalem.

M. le Président. — M. Dalem est prié de faire connaître les motifs de son abstention.

M. Dalem. — Monsieur le Président, je me suis abstenu par erreur. Je voulais voter oui.

M. le Président. — Il vous en est donné acte.

ONTWERP VAN WET TOT AANVULLING VAN DE WET VAN 3 JULI 1978 BETREFFENDE DE ARBEIDSOVEREENKOMSTEN

Stemming

PROJET DE LOI COMPLÉTANT LA LOI DU 3 JUILLET 1978 RELATIVE AUX CONTRATS DE TRAVAIL

Vote

De Voorzitter. — Wij gaan over tot de stemming over het ontwerp van wet tot aanvulling van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten.

Nous passons au vote sur le projet de loi complétant la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail.

— Il est procédé au vote nominatif sur l'ensemble du projet de loi.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over het ontwerp van wet in zijn geheel.

152 membres sont présents.

152 leden zijn aanwezig.

Tous votent oui.

Allen stemmen ja.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het ontwerp van wet aangenomen.

Il sera soumis à la sanction royale.

Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Ont pris part au vote:

Hebben aan de stemming deelgenomen:

MM. Adriaensens, Aerts, Akkermans, André, Aubecq, Bascour, Basecq, Bens, Bock, Boel, Bosmans, Bossicart, Califice, Canipel, Capoen, Chabert, Claeys, Clerdent, Coen, Conrotte, Cooreman, Coppens, Cudell, Cuvelier, Dalem, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Baere, De Bondt, De Bremaeker, de Bruyne, Debussère, C. De Clercq, T. Declercq, Decléry, de Clippele, Deconinck, De Cooman, le chevalier de Donnée, Degroeve, Dehaene, De Kerpel, Delcroix, Delmotte, Mmes Delruelle-Ghobert, De Pauw-Devean, MM. Descamps, De Seranno, Désir, De Smeyter, de Wasseige, Deworme, Donnay, Draulans, le comte du Monceau de Bergendal, Eicher, Férier, Février, Friederichs, Geens, Geldolf, Gerits, Geveno, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. R. Gillet, Mmes Godinache-Lambert, Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Grosjean, Mme Hanquet, M. Hatry, Mme Herman-Michielsens, MM. Hismans, Houben, Hubin, Humblet, Jandrain, Mme Jortay-Lemaire, MM. Kevers, Knuts, Lagae, Lagneau, Lallemand, Leclercq, Lepaffe, Lowis, Luyten, Mme N. Maes, MM. R. Maes, Mainil, Matthys, S. Moureaux, Mouton, Noerens, Op 't Eynde, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Péciaux, Pede, Edg. Peetermans, P. Peeters, W. Peeters, Poulet, Mme Remy-Oger, MM. Reynders, Rutten, Mme Saive-Boniver, MM. Seeuws, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Domps, MM. Thys, Tilquin, Trussart, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Uyttendaele, Van Daele, Vandekerckhove, Vandenabeele, Van den Broeck, Vandenhove, Van der Elst, Vandermarliere, Vandermeulen, Van Der Niepen, Vandezande, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herck, Van Herreweghe, Van houtte, Van In, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck, MM. Van Rompaey, Van Roye, Verbist, Vercaigne, Vermeiren, Waltniel, J. Wathélet, Weckx, Windels, Wyninckx et Leemans.

VOORSTEL VAN WET TOT INSTELLING VAN EEN GEMENGDE COMMISSIE VOOR HET ONDERZOEKEN VAN DE PROBLEMEN IN VERBAND MET DE ORGANISATIE VAN DE STRIJDKRACHTEN EN HET VOORSTELLEN VAN DE WIJZIGINGEN AAN TE BRENGEN IN DE AARD, DE OMVANG EN DE DUUR VAN DE PRESTATIES DIE BINNEN HET RAAM VAN DE ORGANISATIE VAN DE ATLANTISCHE VERDEDIGING EN DE EUROPESE VEILIGHEID AAN DE NATIE GEVRAAGD WORDEN VOOR DE INSTANDHOUDING VAN DE VREDE IN DE WERELD

Hervatting van de behandeling

PROPOSITION DE LOI INSTITUANT UNE COMMISSION MIXTE CHARGÉE D'EXAMINER LES PROBLÈMES D'ORGANISATION DES FORCES ARMÉES ET DE PROPOSER LES MODIFICATIONS QUI DEVRAIENT ÊTRE APPORTÉES À LA NATURE, AU VOLUME ET À LA DURÉE DES PRESTATIONS DEMANDÉES À LA NATION DANS LE CADRE DE L'ORGANISATION DE LA DÉFENSE ATLANTIQUE ET DE LA SÉCURITÉ EUROPÉENNE EN VUE DU MAINTIEN DE LA PAIX DANS LE MONDE

Reprise de la discussion

De Voorzitter. — Wij hervatten de behandeling van het voorstel van wet tot instelling van een gemengde commissie voor het onderzoeken van de problemen in verband met de organisatie van de strijdkrachten.

Nous reprenons la discussion de la proposition de loi instituant une commission mixte chargée d'examiner les problèmes d'organisation des forces armées.

Het woord is aan de heer Robert Maes.

De heer R. Maes. — Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de minister, heren ministers, geachte collega's, hoewel de inhoud van het voorstel van wet dat wij thans bespreken, zo dacht ik althans tot vóór enkele uren, niet zo politiek geladen is, wil ik, al was het maar voor de goede orde, toch vooraf zeggen dat ik in mijn persoonlijke naam spreek.

Zoals ik trouwens ook in de commissie al zei, ben ik dit voorstel eerder genegen.

Ik heb een goede herinnering bewaard aan de werkzaamheden van de voorgaande gemengde commissie, die in maart 1981 werd opgericht en gedurende enkele maanden mijns inziens nuttig werk heeft geleverd, ook al was de belangstelling vanwege de parlementairen eerder wisselvallig te noemen en werd het werk niet beëindigd. Niet alleen werd een uitgebreide documentatie verschaft en werden zeer leerrijke uiteenzettingen gehouden — dit zou trouwens ook buiten het raam van een speciale commissie kunnen gebeuren —, maar vooral de gezamenlijke aanwezigheid van nagenoeg de hele legertop was volgens mij zeer belangrijk en droeg er vooral toe bij om zich een goed en genuanceerd beeld te vormen van de algemene situatie en van een aantal bijzondere aspecten inzake de toestand bij de diverse krijgsmachtonderdelen. Zij die het huidige voorstel niet genegen zijn, halen daarbij aan dat het de commissie voor de Landsverdediging altijd mogelijk is een of andere hogere militair te horen, en dit is natuurlijk wel juist.

Ik kan echter alleen maar vaststellen dat gedurende de zowat twaalf jaar dat ik nu al van voormelde commissie deel uitmaak, het bij mijn weten nooit gebeurd is dat hogere militairen door de commissie speciaal ontboden werden.

Wij brachten natuurlijk talrijke bezoeken aan allerlei krijgsmachtonderdelen, kregen er, zoals men dat nu noemt, talrijke *briefings*, en af en toe ook wel eens de gelegenheid gedurende een halfuurtje vragen te stellen. Maar ik hoef daar wel geen tekeningetje bij te maken.

Eén of ander lid kon vanzelfsprekend dit vragenhalfuurtje niet monopoliseren en moest zich derhalve meestal met één vraag en één antwoord tevredenstellen zonder de gelegenheid tot verdere commentaar. In de voorgaande gemengde commissie was ten minste een iets of wat meer uitgebreide dialoog mogelijk.

Wat ik bovendien op prijs stelde, was de mening te horen van een bepaalde militair van een of ander krijgsmachtonderdeel in het bijzijn van zijn collega's van de andere krijgsmachtonderdelen.

Ik vond ook belangrijk dat de militairen bepaalde wensen in gemeenschappelijke naam, dit wil zeggen blijkbaar na onderling overleg, naar voren brachten, bijvoorbeeld, inzake de prioriteiten betreffende het tien-jarenprogramma voor grote aankopen van materiaal, prioriteiten die weliswaar niet veel later — ik verwijs naar de beslissing over de F-16 — onder politieke druk niet voor 100 pct. werden gevolgd.

Tenslotte vond ik het ook positief ten minste iets of wat de mensen achter bepaalde namen en functies te leren kennen.

Zonder er een staatszaak van te willen maken, ben ik om al die redenen, dit wetsvoorstel eerder genegen en zal ik ervoor stemmen. (*Applaus op de banken van de Volksunie.*)

M. le Président. — La parole est à M. Humblet.

M. Humblet. — Monsieur le Président, monsieur le ministre, chers collègues, la pratique des commissions mixtes est étrange quant à notre fonctionnement institutionnel.

En effet, selon les auteurs de la proposition, cette formule mêlerait et a mêlé dans le passé des membres du pouvoir législatif et des agents subordonnés du pouvoir exécutif que sont les militaires.

La confusion était telle pour les auteurs de la proposition de loi qu'elle n'excluait pas le vote pour les officiers et généraux présents en commission, ce qui présentait le double inconvénient de pouvoir mettre un officier général en porte-à-faux par rapport au ministre de la Défense, mais également de biaiser le vote des parlementaires.

Toutefois, pour bien se rendre compte des inconvénients et des risques d'une pareille commission mixte, il faut se référer à la pratique, en Belgique, en matière d'organes consultatifs. C'est ainsi qu'il en est qui sont composés d'experts.

C'est le cas du Conseil supérieur de statistiques dont les membres sont des experts dans la discipline scientifique qu'est la statistique et qui, compte tenu du rôle de la statistique dans la vie économique et sociale, conseille le ministre des Affaires économiques.

Si l'on s'inspirait de cet exemple, on pourrait imaginer qu'existât un conseil de la défense et de l'armée composé d'un militaire en tant qu'expert ainsi qu'éventuellement certains civils spécialisés dans les problèmes de défense, voire de paix, mais sans compter comme tels des parlementaires en son sein.

Une autre formule pratiquée à propos du Conseil supérieur des classes moyennes, dans le passé à propos du Conseil supérieur de la famille, consiste à réunir dans une organe consultatif les représentants des milieux directement intéressés, dans mes exemples, les classes moyennes ou le monde de la famille.

Dans certains cas, d'ailleurs, il s'agit de la représentation des milieux intéressés dans des formules plus ou moins paritaires comme pour le Conseil central de l'Economie ou le Conseil national du Travail; en pareil cas, une parité est soigneusement assurée, mais des experts de haute qualification universitaire complètent le conseil. Ce sont les fameux six membres cooptés du Conseil central de l'Economie d'une part, du Conseil national du Travail d'autre part.

Nous ne trouvons rien de tel, dans ce cas-ci et, en particulier, si l'on veut mêler des parlementaires comme tels à des officiers généraux supérieurs alors qu'il s'agit notamment de la législation sur la milice, aucune place n'est faite aux intéressés: les jeunes d'une part, leur famille d'autre part.

De surcroît, nous constatons que la commission Armée-Jeunesse est laissée en léthargie, comme l'indiquait la réponse faite par votre prédécesseur, je crois, à une question que je posais à ce propos.

A nos yeux, par conséquent, la proposition de loi se situe dans une mauvaise analyse de la représentation des citoyens et de la séparation des pouvoirs. Pour nous également, il serait capital de faire fonctionner, à propos des problèmes de la législation sur la milice et de la condition des miliciens — on sait, car la presse en a fait état, qu'il manque actuellement 1 000 miliciens pour le contingent et que, bientôt, il en manquera 3 à 4 000 —, la commission Armée-Jeunesse dont la fonction est bien spécifique et qui constitue un organe de concertation.

On pourrait également imaginer que soit créé un organisme consultatif permanent de spécialistes militaires et civils des problèmes de défense et d'armement.

Je viens d'employer le terme « permanent ». Une des aberrations de la proposition de loi qui nous est soumise est, en effet, si on la lit bien, que la commission mixte ne serait constituée que pour quatre mois. Tant de choses pour quatre mois...

Par ailleurs, la référence au traité de l'Atlantique Nord dans les développements de la proposition — notre collègue M. Wyninckx y a fait allusion — permet de penser que ses auteurs, faute, à certains égards, d'être sûrs d'obtenir une majorité parlementaire au sein de la commission de la Défense, souhaiteraient un appui militaire pour obtenir des majorités au sein d'une commission mixte.

Nous ne contestons pas que les problèmes de défense et de milice sont particulièrement importants pour notre société. C'est d'autant plus vrai que, dans les milieux militaires comme dans les milieux civils, on songe à une évolution de la conception de la défense dans un sens de « défense sociale ».

Mais il est une autre référence que je voudrais faire: celle de la nomination de commissaires royaux.

Cette pratique a bien souvent permis de faciliter le travail parlementaire dans les domaines les plus divers. Pourquoi pas dans celui de la milice ou de la défense?

De surcroît, il est parfaitement possible aux commissions de la Défense de la Chambre et du Sénat de se réunir en commun. Il leur est également possible, moyennant accord du ministre, d'entendre comme experts des officiers généraux ou supérieurs.

Pourquoi alors concevoir cette formule hybride — qui mobilise aujourd'hui le temps du Sénat, et qui peut-être demain retiendra l'attention de la Chambre — alors qu'elle n'est pas susceptible de satisfaire quiconque et aboutit d'ailleurs à une formule pour laquelle il n'est pas nécessaire de légiférer, puisqu'elle comprendrait, selon toute vraisemblance, sur la base du nouvel article 3 du texte amendé en commission, l'ensemble des membres des commissions de la Défense du Sénat et de la Chambre plus six représentants des forces armées?

Il faut, pour ces matières aussi, savoir raison garder. C'est pourquoi nous, socialistes et apparentés, n'amendons pas la proposition de loi, mais, comme l'a souligné notre collègue M. Cudell, nous nous emploierons à développer les concertations entre les commissions des deux Chambres et nous restons préoccupés de voir remettre en activité la commission Armée-Jeunesse. (*Applaudissements sur les bancs socialistes.*)

M. le Président. — La parole est au comte du Monceau de Bergendal.

M. le comte du Monceau de Bergendal. — Monsieur le Président, monsieur le ministre, chers collègues, je voudrais tout d'abord remercier M. Rutten de la présentation et de l'objectivité de son rapport, qui n'a sans doute pas été facile à rédiger en raison des modifications et même des améliorations apportées au texte original. Le fait que nous ayons consacré trois séances de commission à la discussion de cette proposition montre, me semble-t-il, l'intérêt de son contenu et celui que les participants y ont porté.

J'ai écouté très attentivement M. Wyninckx qui, en résumé, a dit: « Par cette commission mixte, vous privez le Parlement d'une de ses prérogatives essentielles. »

M. Gramme, vice-président, prend la présidence de l'assemblée

A plusieurs reprises, il a été fait allusion, par M. Cudell notamment, à des décisions qui pourraient être prises en commission.

Je ne vois pas comment la commission mixte, instituée par arrêté royal, inspirée de deux ou trois propositions précédentes — c'est, si je ne m'abuse depuis cinq ans qu'on réclame une commission d'information mixte, c'est-à-dire comprenant des membres de la Chambre et du Sénat ainsi que des experts à désigner et qui sont limités à six dans la présente proposition —, pourrait priver le Parlement de ses prérogatives.

Je vous pose la question, monsieur Wyninckx, à vous qui avez pris l'initiative de constituer une commission, fort bonne d'ailleurs, qui devait traiter des milices privées et qui l'avez présidée avec autorité et dynamisme.

M. Wyninckx. — Il ne s'agissait pas d'une commission mixte. Et c'était une commission d'enquête et non d'avis. Ce n'est pas la même chose.

M. le comte du Monceau de Bergendal. — Nous sommes d'accord, mais raison de plus. Notre commission privait le Parlement de certaines prérogatives puisqu'on ne discutait pas ouvertement du problème. Mais il s'agissait, j'en conviens d'une bonne commission.

M. Wyninckx. — L'origine juridique était différente.

La Constitution garantit au Parlement le droit d'enquête et c'est sur cette base que la commission que j'ai présidée avait été instituée.

J'entends souvent, dans différents groupes, parler de revalorisation du Parlement. Or, je constate que, chaque fois que se pose un problème difficile, on crée des commissions extra-parlementaires.

M. le comte du Monceau de Bergendal. — Il ne s'agit pas ici d'une commission extra-parlementaire, puisque, en fait, elle est constituée de parlementaires.

A l'occasion d'une discussion concernant le budget de la Défense nationale, j'ai rappelé que les problèmes militaires n'étaient pas traités de manière suffisamment démocratique. C'est une caractéristique que je constate tout simplement.

Nous nous sommes rendus en France au mois de juin, je pense, et j'y ai rencontré des collègues parlementaires français. J'ai appris que leurs commissions appellent tout naturellement chaque semaine des chefs de corps, des responsables importants de l'armée pour discuter de questions très confidentielles, voire de secrets d'Etat, devant des parlementaires. A plus d'une reprise, quelques-uns d'entre nous ont demandé de convoquer l'un ou l'autre responsable d'unité militaire sans jamais recevoir satisfaction, sous prétexte que ce n'est pas la tradition dans notre pays. Peut-être conviendrait-il aussi d'améliorer cet aspect-là de notre travail parlementaire.

Je vous ai dit, et il ne me paraît pas vain de le rappeler ici, que, par deux fois, la commission parlementaire néerlandaise de la Défense a convoqué le général Rodgers, commandant suprême des forces alliées en Europe, en vue de s'informer sur la manière dont il conçoit son

commandement, sur les ordres qu'il reçoit, sur la place que les Pays-Bas occupent dans le système de défense et finalement pour apprendre comment ces questions sont perçues par lui.

Rien de semblable n'existe chez nous.

L'initiative qui nous occupe, repose sur l'idée d'une meilleure information des parlementaires, M. Maes l'a très bien dit.

Vous avez indiqué qu'il s'agissait d'une commission mort-née, ou encore qu'on n'y procéderait qu'à de vaines discussions. Je n'ai pas l'impression que vous auriez participé aussi longuement et aussi assidûment à cette première commission si vraiment on n'y avait traité que de lieux communs.

Moi qui ai tout de même un passé militaire, j'y ai appris beaucoup et c'est une bonne chose.

M. Wyninckx. — Tout cela est possible dans une commission parlementaire.

M. le comte du Monceau de Bergendal. — J'ai écrit quelque part que l'intérêt d'une telle commission réside dans le fait qu'entre les militaires qui ont des responsabilités et les parlementaires qui en ont également, pour la première fois depuis vingt ans, si je ne me trompe, un courant est passé, une certaine confiance s'est établie après trois ou quatre réunions où l'on s'était regardé « en chiens de faïence ». Nous avons alors commencé à prendre connaissance de rapports vraiment très intéressants.

Vous avez dit aussi que la Chambre se serait opposée à l'institution de pareille commission. Mais la création de celle-ci n'est pas une initiative de la Chambre; elle émane du Sénat. Que je sache, nous ne devons pas subir la censure de la Chambre, d'une commission ou même de certains collègues. Nous sommes parfaitement habilités à faire une proposition et la Chambre, quant à elle, prendra ses responsabilités.

Vous avez dit, monsieur Wyninckx, je le répète, lors de la dernière réunion de la commission de la Défense, que la commission proposée était mort-née. Maintenant, vous dites que rien ne s'opposait à la poursuite des travaux de la commission de la Défense. C'est peut-être vrai. Dès alors, je poserai la question à M. Cudell: Pourquoi, en tant que président de la commission de la Défense, n'a-t-il pas pris l'initiative de poursuivre le travail? Il a présidé cette commission très objectivement et avec beaucoup d'attention. Il nous a accompagnés en RFA afin d'y voir les unités des forces armées et il a posé, comme chacun d'entre nous, toutes les questions voulues. J'ai eu l'impression qu'il prenait sa responsabilité fort à cœur.

Cette commission, qui avait beaucoup de qualités lorsque vous faisiez partie de la majorité, n'a-t-elle plus que des vices et des défauts depuis que vous êtes dans l'opposition?

M. Cudell a souligné la nécessité d'un grand consensus sur l'organisation de nos forces armées. Cela semble logique, mais comment peut-on y arriver sans être parfaitement informé sur les problèmes qui se posent?

On a parlé de la professionnalisation de l'armée. Nous allions arriver à des conclusions peut-être un peu embarrassantes. Toutefois, les choses sont ce qu'elles sont. Ne revenons plus sur le passé. L'expérience n'a pas été concluante. Il suffit pour s'en convaincre de relire la pile de textes que nous avons reçus.

Nous devons, tous ensemble, imaginer des formules d'avenir, c'est-à-dire organiser ensemble un consensus pour les dix années à venir.

Pour ma part, je ne suis pas opposé à l'instauration d'un très large débat sur les problèmes militaires non plus que sur le déploiement des missiles, les deux sujets ayant été quelque peu mélangés.

Au contraire, il peut être enrichissant. Celui qui s'est déroulé à la Chambre s'est révélé très instructif à tous points de vues. Il faut que nous puissions prendre nos responsabilités. Mais, encore une fois, pour qu'il y ait un débat démocratique très large, il faut que nous soyons bien informés.

Quel est le but poursuivi par les auteurs de la proposition de loi? Informer le Parlement sur des matières souvent couvertes par la discrétion ou le secret militaire. Certes, vous avez quelque peu plaisanté en mettant en doute le caractère des documents, malgré les cachets y apposés. Mais nous entrons tout de même dans une phase beaucoup plus intéressante. Lorsque nous sommes allés en RFA, nous avons visité certaines installations dont on ne parle pas couramment, mais auxquelles notre qualité de parlementaires nous a donné accès. Cela me paraît important.

La commission a aussi pour objectif d'étudier l'état moral et physique de nos forces de défense. Tant de choses ont été dites, tant d'articles ont été écrits! J'ai lu notamment un article très intéressant dans lequel un

jeune milicien confiait à un journal du soir sa déception après le temps de service qu'il avait passé en RFA.

Il est très important que nous soyons alertés sur ces points et que nous essayions de nous informer nous-mêmes, comme nous avons pu commencer à le faire lors des réunions de la dernière commission.

Nous devons également être éclairés sur l'équipement de nos unités des forces de terre, de mer, de l'air et des services de santé. Qui mieux que les chefs d'unité peut nous renseigner à ce sujet? Un débat relatif au budget de la Défense nationale ne permet évidemment pas une information aussi totale.

Autre point très important en cette période de crise: l'utilisation des moyens. Nous mettons 90 milliards à la disposition de notre défense. A ce sujet, je rappelle que certains membres des commissions de la Défense ont demandé et redemandé une information et une discussion concernant le plan décennal d'investissement. Voilà le type de problèmes sur lesquels nous ne sommes pas informés. Nous ne connaissons pas l'impact exact des décisions que nous avons prises.

Les travaux de la dernière commission constituée par arrêté royal se sont terminés avant que le ministre de la Défense de l'époque, M. Swaelen, ait pu nous faire l'exposé prévu.

Enfin, il me paraît très important, avant d'émettre des votes en commission et d'arriver au débat en séance publique, que nous puissions étudier les modifications à apporter éventuellement à la structure des forces armées, en fonction de leur efficacité à assurer la défense globale dans le cadre des accords internationaux auxquels notre pays a souscrit.

Une des premières questions que nous avons posées au ministre et aux militaires présents était relative au sens de nos obligations dans le cadre du traité de l'Atlantique Nord. Nous avons demandé à être informés avec précision sur ce point, étant donné que nous ne l'avions jamais été en séance publique.

Nous nous sommes également intéressés à l'étude des recommandations à faire au gouvernement et au Parlement concernant la législation sur la milice, précisément en fonction de la démographie décroissante de notre pays.

Autre question: le statut de la femme dans l'armée. Nous avons recruté beaucoup de femmes dans nos forces armées. J'ai été très tôt un partisan déclaré de leur présence. J'ai servi dans une armée où, dès 1944, les femmes jouaient leur rôle à part entière. Dans les pays anglo-saxons, il existe pour les femmes des conventions spécifiques qui leur laissent beaucoup plus de liberté qu'elle n'en ont actuellement, de par leur statut actuel, dans nos armées. Il est important que la commission mixte puisse également étudier ce statut des femmes.

On a beaucoup parlé du service civil. Il était tout à fait nécessaire que la commission puisse entendre divers avis sur le sujet.

Je l'ai dit et je le répète, nous ne sommes pas dans une situation particulière; les pays voisins rencontrent les mêmes problèmes que nous, mais sans doute sommes-nous simplement moins bien informés.

Certains intervenants ont critiqué l'idée même d'une commission mixte. Or il ne s'agit pas d'une procédure exceptionnelle. On en a fait usage en moyenne tous les dix ans. Nous avons connu quinze commissions de ce genre depuis 1830. Les deux plus importantes furent d'abord celle constituée avant 1940, vers 1936-1937, précisément au moment où il fallait arriver à un consensus qui ne pouvait être atteint sans une bonne information. Alors, tout normalement et légitimement, le Parlement de l'époque a souhaité être plus complètement informé. Des oppositions très vives se sont manifestées entre certaines conceptions militaires et autres. Finalement, le Parlement a tranché.

M. Geldolf. — Croyez-vous vraiment, monsieur du Monceau, que ces informations puissent émaner uniquement des militaires? Vous parlez toujours d'un manque d'information. Estimez-vous qu'à l'époque actuelle, les renseignements supplémentaires puissent nous être fournis exclusivement par des militaires? Ne serait-il, par exemple, pas intéressant de connaître les avis de médecins et de chimistes sur certains problèmes?

M. le comte du Monceau de Bergendal. — Je suis tout à fait d'accord avec vous à ce sujet, monsieur Geldolf. Inutile de vous dire que c'est déjà une chance d'avoir l'avis des militaires. Voyez ce qui se passe dans les commissions allemandes; elles comprennent des civils et ont recours à des savants et à des professeurs d'université.

M. Humblet a évoqué tout à l'heure la commission Armée-Jeunesse. Pourquoi ne pas lui demander son avis, notamment à l'occasion des

réformes que nous serons amenés à proposer en matière de loi de milice ou de service civil?

Ma réponse est tout à fait affirmative. Si je parle ici de militaires, c'est parce que je me rends bien compte que, si nous allons trop loin, monsieur Geldolf, nous serons les seuls à faire ce type de proposition, ce qui ne serait certainement pas très efficace.

Je voudrais simplement rappeler qu'une des grandes commissions mixtes a été constituée au lendemain de la guerre, dans les années 50, c'est-à-dire à la veille des événements de Corée, tandis que la dernière date de 1960.

Il me paraît donc nécessaire qu'une telle commission soit à nouveau constituée, précisément parce que nous manquons d'information et qu'un nouveau large consensus me paraît opportun.

M. Humblet a parlé d'une période de quatre mois. D'accord, dans ce laps de temps nous pouvons certainement faire du bon travail; cela peut se traduire par une vingtaine de réunions de quatre heures environ, auxquelles on peut ajouter les missions que nous pouvons accomplir sur le « champ de bataille », en RFA, ou tout simplement en Belgique.

Le travail de cette commission ne doit, bien entendu, pas s'éterniser. Effectivement, il y aurait là un danger de priver le Parlement de ses prérogatives.

Nous nous sommes, je pense, expliqués assez largement sur les qualités de cette proposition de loi qui — je le précise immédiatement — a été améliorée en cours de discussion.

Je tiens cependant à rappeler ici que cette proposition a été déposée en décembre 1981 pour arriver finalement en discussion en séance publique deux ans plus tard. Si deux années sont encore nécessaires pour obtenir le vote de la Chambre, nous risquons de subir les conséquences d'une ou de deux élections.

Dès lors, j'ose espérer que le vote, que j'espère acquis à une très large majorité de la part de cette assemblée, qui a montré au travers de toute son existence le sens de ses responsabilités, encourage le ministre à prendre, comme son prédécesseur, un arrêté royal en la matière, de telle sorte que la commission puisse se mettre à l'œuvre dans le plus bref délai possible.

Dès à présent, je remercie la Haute Assemblée de l'accueil favorable qu'elle ne manquera certainement pas de réserver à notre proposition. *(Applaudissements sur les bancs de la majorité.)*

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Vreven.

De heer Vreven, minister van Landsverdediging. — Mijnheer de Voorzitter, collega's, in deze uitzetting wil ik mij uitsluitend beperken tot het thema zelf van dit voorstel van wet.

Bij koninklijk besluit van 20 februari 1981 werd op voorstel van de regering, een gemengde commissie opgericht, belast met de studie van de problemen die betrekking hebben op het operationeel karakter van het defensiebeleid en van de tot dit doel aangewende middelen.

Als effectief lid van deze commissie, ben ik zeer goed geplaatst om in tegenstelling tot wat sommigen beweren te stellen dat de commissie zeer nuttig werk geleverd heeft. Ik heb steeds betreurd dat zij door de omstandigheden spijtig genoeg niet tot eindconclusies is kunnen komen.

Met het oog op het verder zetten van de activiteiten van voormelde commissie heb ik, zodra ik minister van Landsverdediging ben geworden, contact genomen met de bevoegde commissies van Kamer en Senaat. Uit deze contacten is destijds gebleken dat er verdeeldheid bestond over het al dan niet heroprichten van een gemengde commissie. Dit verdeeld standpunt heeft de regering er dan toe geleid zelf geen initiatief in die zin te ondernemen. Vandaag echter gaat het initiatief tot instelling van een gemengde commissie uit van het Parlement en ik wil meteen mededelen dat de regering dit initiatief kan onderschrijven.

Dans le rapport succinct pour lequel je tiens à féliciter M. Rutten, vous pouvez constater que l'auteur de la proposition actuelle en avait déjà déposé une semblable en 1980.

Des propositions pour instituer une commission mixte s'inscrivent dans une tradition qui s'est installée au cours de notre histoire nationale. En effet, depuis son indépendance, la Belgique a connu douze commissions mixtes.

Chaque fois que d'importants problèmes de défense se sont posés dans notre pays, des membres des Chambres législatives et des militaires se sont réunis pour chercher ensemble des solutions.

Aujourd'hui — et j'ai déjà eu l'occasion de le dire ici à cette tribune — d'importants problèmes de défense se posent.

D'année en année, on relève la limitation des moyens financiers dont disposent les forces armées. Compte tenu de l'inflation que nous connaissons, le budget subit, en effet, une progression négative. Nous constatons que la répartition actuelle entre les dépenses de personnel, de fonctionnement et d'investissement ne permet plus de remplacer à temps le matériel usagé, ni de respecter les normes de l'Otan en matière d'entraînement.

Nous constatons également que, sur base de l'évolution démographique, les critères actuels déterminant qui doit faire et qui ne doit pas faire son service militaire, ne peuvent plus être appliqués tels quels.

De plus, dix ans après la décision de professionnaliser, il est constaté qu'il n'a été possible ni d'accorder les moyens budgétaires nécessaires, ni de recruter le nombre de volontaires pour atteindre l'objectif final.

Toutes ces considérations et tout le contexte budgétaire actuel m'ont amené à élaborer un plan de personnel 1984-1986 qui n'est autre qu'un plan de compromis, provisoire et à court terme, et dont les grandes lignes ont déjà été communiquées aux membres des commissions de la Défense nationale.

A moyen et à long terme, des options s'imposent dans le domaine de la gestion du personnel et je suis persuadé que cette problématique pourrait être utilement confiée à une commission mixte pour un examen approfondi, serein et au-delà des divergences entre majorité et opposition.

Ik zei reeds dat dit voorstel geen initiatief van de regering is. De regering laat derhalve de goedkeuring ervan over aan de wijze beoordeel van deze Hoge Vergadering. (Applaus op de banken van de meerderheid.)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole, je déclare close la discussion générale.

Daar niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene beraadslaging voor gesloten.

ORDRE DES TRAVAUX

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

M. le Président. — M. Serge Moureaux a demandé la parole au sujet de l'ordre des travaux du Sénat.

Vous avez la parole, monsieur Moureaux.

M. S. Moureaux. — Monsieur le Président, chers collègues, je me permets d'intervenir brièvement sur l'ordre des travaux pour m'étonner et regretter la manière dont l'ordre du jour est suivi.

J'avais introduit une demande d'interpellation concernant ce très important problème du WNP et d'un certain nombre d'interrogations qui se posent à ce propos, notamment dans la presse, et il avait été convenu de manière expresse entre le Vice-Premier ministre de la Justice, le bureau, l'assemblée et moi-même que cette interpellation pourrait être entendue aujourd'hui dans des délais convenables, aux alentours de 16 heures, après le premier point de l'ordre du jour.

Plusieurs questions orales se sont alors ajoutées et il apparaît maintenant que le ministre de la Justice, retenu par d'autres devoirs tout à fait compréhensibles, ne pourra répondre au-delà de 19 heures. De ce fait, cette interpellation très importante, me semble-t-il, serait reportée pour la troisième fois, si l'on s'en réfère à son historique.

Avec l'accord du ministre, j'avais proposé de suspendre le débat en cours et d'entendre mon interpellation avant les questions orales. Il semble qu'il y ait des objections dont je n'aperçois pas, je l'avoue, la pertinence.

Je me réfère aux déclarations du Président en début de séance sur le fait que nous ne pourrions entendre toutes les interpellations aujourd'hui pour suggérer à l'assemblée — ou à ce qu'il en reste à cette heure — que mon interpellation soit fixée en tête de l'ordre du jour de la séance spéciale de vendredi prochain, 2 décembre, et qu'il soit bien entendu, entre gens convenables, que celle-ci ne subira plus d'autres incidents de parcours et qu'elle sera entendue en début de séance vendredi prochain. Il n'est pas normal qu'une interpellation soit reportée sans l'accord de l'interpellateur.

Si l'assemblée, après accord du Président, pouvait se rallier à cette suggestion, je pourrais accepter de ne pas développer mon interpellation aujourd'hui.

M. R. Gillet. — Monsieur le Président, avant de quitter la séance, le ministre de la Justice m'a demandé de signaler à l'interpellateur qu'il serait à sa disposition vendredi prochain à 14 heures.

M. le Président. — Je tiens à signaler que cette modification d'horaire n'est pas imputable au bureau du Sénat, mais bien à la longueur des débats.

Je comprends très bien que M. Moureaux soit déçu et j'estime qu'il faut, effectivement, dans la mesure du possible respecter l'ordre du jour annoncé.

Au nom de M. le Président Leemans, je puis dire à M. Moureaux que son interpellation sera entendue vendredi 2 décembre à 14 heures et qu'elle figurera en tête de l'ordre du jour, puisque M. le ministre de la Justice a indiqué qu'il serait présent. (*Assentiment.*)

Il en sera donc ainsi.

PROPOSITION DE LOI INSTITUANT UNE COMMISSION MIXTE CHARGÉE D'EXAMINER LES PROBLÈMES D'ORGANISATION DES FORCES ARMÉES ET DE PROPOSER LES MODIFICATIONS QUI DEVRAIENT ÊTRE APPORTÉES À LA NATURE, AU VOLUME ET À LA DURÉE DES PRESTATIONS DEMANDÉES À LA NATION DANS LE CADRE DE L'ORGANISATION DE LA DÉFENSE ATLANTIQUE ET DE LA SÉCURITÉ EUROPÉENNE EN VUE DU MAINTIEN DE LA PAIX DANS LE MONDE

Vote des articles

VOORSTEL VAN WET TOT INSTELLING VAN EEN GEMENGDE COMMISSIE VOOR HET ONDERZOEKEN VAN DE PROBLEMEN IN VERBAND MET DE ORGANISATIE VAN DE STRIJDKRACHTEN EN HET VOORSTELLEN VAN DE WIJZIGINGEN AAN TE BRENGEN IN DE AARD, DE OMVANG EN DE DUUR VAN DE PRESTATIES DIE BINNEN HET RAAM VAN DE ORGANISATIE VAN DE ATLANTISCHE VERDEDIGING EN DE EUROPESE VEILIGHEID AAN DE NATIE GEVRAAGD WORDEN VOOR DE INSTANDHOUDING VAN DE VREDE IN DE WERELD

Stemming over de artikelen

M. le Président. — Nous abordons l'examen des articles de la proposition de loi instituant une commission mixte chargée d'examiner les problèmes d'organisation des forces armées.

Wij vatten de behandeling aan van de artikelen van het voorstel van wet tot instelling van een gemengde commissie voor het onderzoeken van de problemen in verband met de organisatie van de strijdkrachten.

Artikel één luidt:

Artikel 1. Er wordt een gemengde commissie ingesteld, bestaande uit leden van de Wetgevende Kamers en vertegenwoordigers van de strijdkrachten.

Article 1er. Il est institué une commission mixte composée de membres des Chambres législatives et de représentants des forces armées.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 2. De commissie geeft haar advies over de wijzigingen die in de dienstplichtwetten en in de structuur van de strijdkrachten zouden moeten worden aangebracht met het oog op een doeltreffende globale verdediging van het land in het raam van de internationale verplichtingen die België heeft aangegaan.

Art. 2. La commission a pour objet de donner son avis sur les modifications qu'il y aurait lieu d'apporter à la législation sur la milice et à la structure des forces armées en vue d'assurer au pays une défense globale

efficace dans le cadre des obligations internationales souscrites par la Belgique.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 3. De commissie bestaat uit 23 leden en 23 plaatsvervangers, die allen lid zijn van de Wetgevende Kamers, en 6 vertegenwoordigers van de strijdkrachten, aangewezen door de minister van Landsverdediging.

De parlementaire leden worden benoemd op voordracht van de Voorzitters van de twee Wetgevende Kamers.

Art. 3. La commission se compose de 23 membres effectifs et de 23 membres suppléants, tous membres des Chambres législatives, et de 6 représentants des forces armées désignés par le ministre de la Défense nationale.

Les membres parlementaires sont nommés sur présentation des Présidents des deux Chambres législatives.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 4. De voorzitter en de ondervoorzitter van de commissie worden gekozen uit de leden van de Wetgevende Kamers. Zij behoren tot een verschillend taalstelsel. De secretaris en de adjunct-secretaris worden gekozen door de leden van de gemengde commissie.

Art. 4. Le président et le vice-président de la commission sont choisis parmi les membres des Chambres législatives. Ils doivent appartenir à un régime linguistique différent. Le secrétaire et le secrétaire adjoint sont choisis par les membres de la commission mixte.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 5. De commissie is bevoegd iedere getuige op te roepen en te horen, die haar kan voorlichten over de toestand van onze strijdkrachten en over de gegrondheid van de te nemen maatregelen.

Art. 5. La commission est habilitée à convoquer et à entendre quelque témoin que ce soit en vue de l'éclairer sur la situation de nos forces armées et sur le bien-fondé des mesures à prendre.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 6. De commissie zal een rapport of achtereenvolgende rapporten opstellen over haar werkzaamheden en aan de regering haar conclusies meedelen binnen vier maanden na de inwerkingtreding van deze wet.

Art. 6. La commission établira un rapport ou des rapports successifs sur son activité et communiquera au gouvernement ses conclusions dans les quatre mois de l'entrée en vigueur de la présente loi.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 7. Deze wet treedt in werking op de dag van haar bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

Art. 7. La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

— Aangenomen.

Adopté.

M. le Président. — Il sera procédé la semaine prochaine au vote sur l'ensemble de la proposition de loi.

Wij stemmen volgende week over het voorstel van wet in zijn geheel.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER THYS AAN DE HEER COENS, MINISTER VAN ONDERWIJS, OVER «DE TOEKENNING VAN EXTRA WEDDETOELAGEN OP BASIS VAN ARTIKEL 34 VAN HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 27 OKTOBER 1966»

QUESTION ORALE DE M. THYS À M. COENS, MINISTRE DE L'ÉDUCATION NATIONALE, SUR «L'OCTROI DE SUBVENTIONS-TRAITEMENTS SUPPLÉMENTAIRES SUR BASE DE L'ARTICLE 34 DE L'ARRÊTÉ ROYAL DU 27 OCTOBRE 1966»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Thys aan de heer Coens, minister van Onderwijs, over «de toekenning van extra weddetoelagen».

Het woord is aan de heer Thys.

De heer Thys. — Mijnheer de Voorzitter, heren ministers, geachte collega's, mijn vraag, gericht tot de minister van Onderwijs, betreft de toekenning van extra weddetoelagen op basis van artikel 34 van het koninklijk besluit van 27 oktober 1966, de zogeheten splitsing van klassen in het lager onderwijs om pedagogische redenen.

Kan de minister mij voor het schooljaar 1983-1984 meedelen:

Ten eerste, wat het aantal aanvragen is in het Vlaamse land;

Ten tweede, hoeveel van deze aanvragen positief werden beantwoord;

Ten derde, welke objectieve criteria aan de basis liggen voor het bepalen van voorrang bij de beslissing. Ik denk hierbij aan het aantal leerlingen in de betrokken klas, de grootte van de beschikbare klaslokalen, de leeftijd van de klastularis en dergelijke;

Ten vierde, hoe is het mogelijk dat voor één zelfde gemeente en voor één zelfde klas bij het inrichtend bestuur op 25 oktober 1983 een brief aankomt waarin de extra weddetoelage wordt toegekend en op 10 november 1983 een ander schrijven dat meedeelt dat niet kan worden ingegaan op die aanvraag om extra weddetoelage?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Coens.

De heer Coens, minister van Onderwijs. — Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, voor het schooljaar 1983-1984 zijn er 1 698 aanvragen ingezonden, waarvan er heel wat betrekking hadden op meer dan een ambt. Ik wil u herinneren aan het feit dat er een beperking is, namelijk per net worden 2,25 pct. extra betrekkingen toegekend, berekend op het aantal organieke ambten.

Het aantal toegekende extra betrekkingen bedraagt op heden:

Voor het rijksonderwijs: 135

Voor het gesubsidieerd officieel onderwijs: 174

Voor het gesubsidieerd vrij onderwijs: 517.

Vanzelfsprekend heb ik mij bij het toekennen van deze afwijkingen laten leiden door objectieve criteria.

De objectieve criteria die ten grondslag liggen voor de bepaling van de voorrang houden rechtstreeks verband met de pedagogische situatie van een school, waarvan de problemen niet met de gewone bevolkingsnormen kunnen worden opgelost. Deze criteria zijn in het begin van het schooljaar strenger dan eind oktober. Niemand kan immers voorzien hoeveel aanvragen er zullen zijn. Zo wordt ook telkens rekening gehouden met de meest logische schikking of verdeling van de leerlingen. Het is immers niet mogelijk een extra betrekking toe te kennen voor een klas met 34 leerlingen als er een klasje met 10 en een ander klasje met 11 leerlingen bestaat in dezelfde school. Het komt erop aan telkens de beste schikking te vinden.

De criteria houden ook rekening met de kleine scholen, met graadklassen, met klassen met drie of meer leerjaren, met het gegeven behoud van een klas of het oprichten van een klas en met het feit dat er in het kleuteronderwijs steeds in de loop van het schooljaar klassen kunnen worden ingericht.

Zo het geachte lid mij het concrete geval meedeelt waarop hij klaarbijkelijk doelt, zal ik hem schriftelijk alle inlichtingen verstrekken.

QUESTION ORALE DE M. DE CLIPPELE AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES FINANCES ET DU COMMERCE EXTERIEUR SUR «L'EXONERATION DES DROITS DE SUCCESSION OU DE DOTATION, TELLE QUE PREVUE DANS LES ARRETES ROYAUX DE POUVOIRS SPECIAUX»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DE CLIPPELE AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN FINANCIEN EN BUITENLANDSE HANDEL OVER «DE VRIJSTELLING VAN DE SUCCESIE- OF SCHENKINGSRECHTEN ZOALS DIE BEPAALD IS IN DE MACHTIGINGSBESLUITEN»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. de Clippele au Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur sur «l'exonération des droits de succession ou de dotation, telle que prévue dans les arrêtés royaux de pouvoirs spéciaux».

La parole est à M. de Clippele.

M. de Clippele. — Monsieur le Président, mesdames, messieurs, le commentaire de l'arrêté royal n° 15 du ministère des Finances, du 20 octobre dernier expose que «l'exonération des droits de succession ou de donation est subordonnée à la condition qu'il s'agisse d'actions ou parts intégralement libérées lors de leur souscription».

Je suis assez surpris de ce point de vue qui ne se trouve supporté par aucune disposition des arrêtés royaux n°s 15 et 150.

Il en résulterait que des souscripteurs de bonne foi à une augmentation de capital avec libération complète différée, mais au cours de l'année civile, ne pourraient prétendre à l'immunité aux droits de donation ou de succession.

L'administration, dans son commentaire, ne semble pas fonder cette différence de traitement entre l'immunité de droits de succession et l'immunité IPP.

Il s'agit là d'une condition supplémentaire non prévue au texte légal et très préjudiciable aux souscripteurs de telles augmentations de capital.

M. le Président. — La parole est au ministre de la Défense nationale qui répondra à cette question en lieu et place du ministre des Finances.

M. Vreven, ministre de la Défense nationale. — Monsieur le Président, chers collègues, j'ai l'honneur de vous donner, au nom de mon collègue des Finances, la réponse que voici:

L'article 3, § 2, de l'arrêté royal n° 15 du 9 mars 1982, modifié par l'arrêté royal n° 150 du 30 décembre 1982, stipule que «les droits de succession ou de donation ne sont pas dus en raison des actions ou parts de capitaux investis représentatives d'apports en numéraire effectués en 1982 ou en 1983, qui ont été:

a) Souscrites et libérées dans les dix ans qui précèdent l'ouverture de la succession ou de la donation, soit par le défunt ou par son conjoint, soit par le donateur ou par son conjoint;

b) Acquis de toute autre manière par le défunt ou le donateur ou le conjoint, plus de trois ans avant l'ouverture de la succession ou la donation, pour autant que cet événement ait lieu dans les dix ans de la souscription et de la libération des actions ou parts en cause».

Cette disposition a la même portée que celle qui fait l'objet de l'article 2, § 1er, de l'arrêté royal du 23 mai 1981 concernant les titres de la première tranche de l'emprunt spécial 1981 où il n'était évidemment pas nécessaire de préciser qu'il s'agissait de titres souscrits et libérés, le prix de la souscription étant payable intégralement au moment de la souscription, comme cela a d'ailleurs été le cas pour toutes les augmentations de capital par appel public à l'épargne auxquelles il a été procédé dans le cadre de l'arrêté royal n° 15.

S'il est exigé, en matière d'application de l'article 3, § 2, de l'arrêté royal n° 15, que les actions ou parts souscrites soient intégralement libérées lors de la souscription, c'est donc:

— D'une part, par analogie au régime appliqué en 1981 pour l'emprunt spécial, régime dont la présente exonération de droits de succession est inspirée;

— D'autre part, et surtout, parce que c'est la seule possibilité d'éviter des difficultés d'ordre technique dans les cas où le fait générateur des droits de succession ou de donation se produirait soit entre la date de la souscription et celle de la libération intégrale, soit entre le dixième anniversaire de la souscription et le dixième anniversaire de la libération intégrale et ce, en ce qui concerne non seulement le souscripteur des actions ou parts, mais aussi l'acquéreur ultérieur de ces titres.

En conclusion, le commentaire auquel se réfère l'honorable membre est fondé tant sur la lettre que sur l'esprit de la disposition légale en cause et la différence de traitement d'actions ou parts non intégralement libérées au moment de la souscription au regard de l'application d'une part, des impôts sur les revenus, impôts de sociétés ou IPP et, d'autre part, des droits de succession ou de donation, est pleinement justifiée en droit comme en fait.

QUESTION ORALE DE M. R. GILLET AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES FINANCES ET DU COMMERCE EXTÉRIEUR SUR «LES RUMEURS DE PRÉPARATION D'UNE NOUVELLE PÉREQUATION CADASTRALE»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER R. GILLET AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN FINANCIËN EN BIJZONDERE ZAKEN OVER «DE GERUCHTEN OMTRENT DE VOORBEREIDING VAN EEN NIEUWE KADASTRALE PEREKWATIE»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Roland Gillet au Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur sur «les rumeurs de préparation d'une nouvelle péréquation cadastrale».

La parole est à M. Roland Gillet.

M. R. Gillet. — Monsieur le Président, monsieur le ministre, chers collègues, des informations, que j'avoue incontrôlées, font état de la préparation, à votre département, d'une nouvelle péréquation cadastrale qui aurait lieu en 1986.

Il est vrai que la loi prévoit une adaptation tous les dix ans et que la dernière péréquation aurait dû avoir lieu en 1976. Toutefois, elle fut postposée à 1980.

Nous avons encore en mémoire les effets néfastes, pour un grand nombre de contribuables, de cette dernière péréquation qui a majoré considérablement les impôts de nombreux propriétaires et, par voie de conséquence, de nombreux locataires.

Ne croyez-vous pas que la préparation d'une nouvelle péréquation après un aussi court délai ne s'indique pas et qu'il y aurait lieu de porter le délai à 1990, soit dix ans après la dernière péréquation ?

M. le Président. — La parole est au ministre de la Défense nationale qui répondra en lieu de son collègue M. Willy Declercq, ministre des Finances.

M. Vreven, ministre de la Défense nationale. — Monsieur le Président, mesdames, messieurs, voici la réponse du ministre des Finances.

En vertu de la loi, l'administration doit procéder tous les dix ans à une péréquation générale des revenus cadastraux basée sur les valeurs locatives au 1er janvier de l'année précédente.

Comme la dernière péréquation qui a pris cours au 1er janvier 1980 était exceptionnellement basée sur les loyers au 1er janvier 1975, le législateur de 1979 a prévu expressément que la péréquation suivante serait opérée pour le 1er janvier 1986, en se référant aux loyers au 1er janvier 1985.

Comme ces dates ont été fixées par le législateur, il n'est pas en mon pouvoir de postposer la nouvelle péréquation cadastrale.

QUESTION ORALE DE M. DEWORME À M. BERTOUILLE, MINISTRE DE L'ÉDUCATION NATIONALE, SUR «LE NIVEAU DES CLASSES DE QUATRIÈME TECHNIQUE QUALIFICATION DANS LES ATHÉNÉES ET LYCÉES ROYAUX»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DEWORME AAN DE HEER BERTOUILLE, MINISTER VAN ONDERWIJS, OVER «HET NIVEAU VAN DE KWALIFICATIEKLASSEN VIERDE TECHNISCHE JAAR IN DE KONINKLIJKE ATHENEA EN LYCEA»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Deworme à M. Bertouille, ministre de l'Éducation nationale, sur «le niveau des classes de quatrième technique qualification dans les athénées et lycées royaux».

La parole est à M. Deworme.

M. Deworme. — Monsieur le Président, monsieur le ministre, chers collègues, à ce jour, aucune réponse officielle n'a été apportée à ma question écrite du 9 septembre 1983. Je me permets de vous rappeler les précisions demandées après la réponse fournie à la question parlementaire n° 94 du 14 juin 1983.

Jusqu'en juin 1983, les agrégés de l'enseignement moyen inférieur enseignant dans le cycle supérieur, notamment en cinquième technique qualification des athénées et lycées, touchaient une allocation supplémentaire alors que s'ils enseignaient en quatrième technique qualification, ils n'en avaient pas.

Peut-on se fonder sur le barème des paiements appliqué aux agrégés de l'enseignement moyen inférieur, enseignant en quatrième technique qualification, pour en déduire que cette classe n'était pas considérée comme appartenant au cycle supérieur ?

Si oui, il s'agit d'une interprétation récente qui lèse moralement ces enseignants obligés de céder leurs classes de quatrième technique qualification à des agrégés de l'enseignement moyen du degré supérieur.

Sinon, s'agit-il d'une erreur des services des paiements ? Dans ce cas, les enseignants agrégés de l'enseignement moyen inférieur seraient en droit de réclamer un réajustement du traitement avec effet rétroactif.

Puis-je rappeler à monsieur le ministre que sa réponse est attendue par de nombreux enseignants qui vivent, à cause de ces attermoissements, une situation professionnelle, et parfois humaine inacceptable que nous leur devons de clarifier au plus tôt, sans tergiverser davantage sous des pressions diverses. Au cas où les réponses à ces questions ne permettraient pas de clarifier, sans ambiguïté, la situation des enseignants dans les classes de quatrième technique qualification, je me verrais dans l'obligation d'interpeller le ministre à ce sujet.

M. le Président. — La parole est à M. Bertouille, ministre.

M. Bertouille, ministre de l'Éducation nationale. — Monsieur le Président, mesdames, messieurs, chers collègues, la situation de la quatrième technique de qualification dans l'enseignement secondaire de l'État a fait l'objet d'interprétations diverses par l'administration de l'Éducation nationale au cours des dernières années.

Il est évident que dans un athénée royal, cette classe doit normalement faire partie du degré supérieur, au même titre que la quatrième année d'enseignement général.

Depuis de nombreuses années cependant, des AESI se sont vu attribuer une partie de leur charge à ce niveau.

La circulaire du 20 avril 1983 a, évidemment, fait rebondir le problème.

Pour ne pas perturber l'organisation des établissements scolaires, j'ai adopté une solution de compromis qui consiste à admettre à ce niveau à la fois les AESS et les AESI suivant les nécessités propres à l'école. Les AESS et les AESI y fonctionnent avec leur barème spécifique.

Pour illustrer mon propos, je dirais que la quatrième technique de qualification est un *no man's land*. Cette formule offre un peu de souplesse dans l'organisation des écoles. Elle permet, notamment, de compléter l'horaire de l'un ou l'autre régent ou licencié.

J'espère, monsieur Deworme, avoir répondu à votre question et, de ce fait, calmé les inquiétudes que certains enseignants avaient à ce sujet.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER GIJS AAN DE STAATS-SECRETARIS VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING OVER «DE FINANCIERING VAN DE UNIVERSITAIRE ONTWIKKELINGSSAMENWERKING»

QUESTION ORALE DE M. GIJS AU SECRÉTAIRE D'ÉTAT À LA COOPÉRATION AU DÉVELOPPEMENT SUR «LE FINANCEMENT DE LA COOPÉRATION AU DÉVELOPPEMENT UNIVERSITAIRE»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Gijs aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking.

Het woord is aan de heer Gijs.

De heer Gijs. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, geachte collega's, in de eerste plaats wens ik een vraag te stellen over de financiering van de universitaire ontwikkelingsamenwerking.

De communautaire terugvloeiing uit beurzen, toegekend aan studenten uit ontwikkelingslanden blijft zeer nadelig voor de Nederlandstalige Gemeenschap, niet alleen wat het aantal bursalen betreft, 38 pct. in 1983, doch vooral wat de kostprijs aangaat, 28 pct. in 1983. Wat denkt de staatssecretaris te doen om zo mogelijk tot een meer evenwichtige verdeling te komen ? In dit verband vernam ik graag hoeveel zogenaamde uitzonderlijke beurzen werden toegekend gedurende de voorbije drie

academiejaren en hoe hun verdeling over de twee taalgemeenschappen eruit ziet.

Een tweede vraag houdt verband met de « Algemene Overeenkomst » met de Vlaamse universitaire instellingen van 14 december 1981 waarin wordt bepaald dat de volledige pariteit over het geheel van de universitaire ontwikkelingsaspecten, zal gerealiseerd zijn ten laatste vanaf het begrotingsjaar 1985.

Gezien het grote onevenwicht dat thans nog op alle universitaire samenwerkingsvlakken blijft bestaan stel ik de vraag welke bijzondere maatregelen de staatssecretaris overweegt te ondernemen om de gesloten overeenkomst te eerbiedigen?

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris de Donnée.

Ridder de Donnée, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Betrekkingen. — Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, in antwoord op uw eerste vraag, mijnheer Gijs, kan ik u mededelen dat volgens de recentste statistieken, opgesteld op 5 oktober 1983, in totaal 266 nieuwe beurzen werden toegekend voor het academiejaar 1983-1984. Voormelde 266 beurzen werden toegekend naar rata van 149 of 56,01 pct. aan de Franstalige Gemeenschap en 117 of 43,99 pct. aan de Nederlandstalige Gemeenschap.

Er dient nochtans te worden aangestipt dat in het totaal van 266 ook 36 beurzen, 17,33 pct., voor het hoger niet-universitair onderwijs begrepen zijn. Die 36 beurzen werden integraal toegekend aan studenten die een studieprogramma volgen dat ressorteert onder de Franstalige Gemeenschap, omdat, wat de Nederlandstalige Gemeenschap betreft, alle cursussen, georganiseerd door instellingen die behoren tot het hoger niet-universitair onderwijs, gegeven worden in het Nederlands. Het gevolg hiervan is dat studenten, uit ontwikkelingslanden en geïnteresseerd in het HNUO, die cursussen volgen aan instellingen ressorterend onder de Franstalige Gemeenschap omdat ze vrijwel allen Franstalig zijn of de Franse taal kennen.

Indien men enkel de 230 resterende beurzen, bestemd voor het universitair onderwijs in aanmerking neemt, komt men tot de volgende verdeling: 113 beurzen of 49,13 pct. toegekend aan Franstalige universiteiten; 117 beurzen of 50,89 pct. toegekend aan Nederlandstalige universiteiten.

Wat de uitzonderlijke beurzen betreft, moet ik u mededelen dat er jaarlijks een dertigtal worden toegekend. Voor het academiejaar 1983-1984 bedraagt dit contingent 28 beurzen, die reeds opgenomen zijn in het reeds vermelde totaal van 266.

Van deze 28 beurzen gingen er 24 naar de Franstalige instituten en 4 naar de Nederlandstalige.

Voor de academiejaren 1981-1982 en 1982-1983 zijn er geen statistische gegevens beschikbaar.

Ik geef toe dat op het vlak van de studiebeurzen en algemeen beschouwd, er steeds een communautair onevenwicht bestaat. Het is nochtans een onmiskenbaar gegeven dat er zich de jongste jaren een duidelijke tendens naar een verbetering van deze toestand heeft gemanifesteerd.

Uitgaand van 1979, jaar waarin de Nederlandstalige Gemeenschap 17 pct. van het totaal aantal Abos-bursalen kreeg toegewezen, is men nu geëvolueerd naar 38 pct. op een totaal van 1283 bursalen voor het jaar 1983, de 266 nieuwe bursalen voor het academiejaar 1983-1984 inbegrepen.

Ik leg ook de nadruk erop dat ik, inzake het academiejaar 1983-1984, alle kandidaat-bursalen, die voor een Nederlandstalige universiteit opteerden en door de administratie overgemaakt werden met een gunstig advies, aanvaard heb.

Ik heb dus geen enkele Nederlandstalige beurs geweigerd en wel degelijk alle kandidaten voor de Nederlandstalige universiteiten aanvaard.

Wat het tweede deel van uw vraag betreft, kan ik u het volgende mededelen.

Het onevenwicht waarvan sprake is voornamelijk te wijten aan de financiering van de opleiding, in België, van de universiteitsstudenten herkomstig uit ontwikkelingslanden.

De wet van 27 juli 1971 betreffende de financiering van de universiteiten, aangevuld door artikel 1 van het koninklijk besluit van 10 augustus 1981, stipuleert dat Ontwikkelingssamenwerking de werkingskosten van de universiteiten moet subsidiëren in verhouding tot het aantal ingeschreven studenten herkomstig uit ontwikkelingslanden.

Voor 1983 werd 750 miljoen Belgische frank ingeschreven op artikel 34.32 van de Samenwerkingsbegroting om die toelagen te financieren. Tijdens de eerste negen maanden van 1983 werd 86,97 pct. van dit bedrag

aan de Franstalige instellingen en 13,03 pct. aan de Nederlandstalige instellingen toegekend.

Het is echter vrijwel onmogelijk deze toestand op korte termijn te wijzigen om de volgende redenen:

1. Samenwerking beheert en is verantwoordelijk voor de politiek inzake de door de Belgische regering officieel ten laste genomen studie-bursalen. In 1982 werden op een totaal van 6710, uit ontwikkelingslanden herkomstige studenten, 887 samenwerkingsbursalen geteld, wat neerkomt op slecht 13 pct. van het totaal;

2. Daarentegen is Samenwerking niet verantwoordelijk voor de politiek die gevoerd wordt ten opzichte van de andere, uit ontwikkelingslanden herkomstige studenten, dit wil zeggen 87 pct. van het totaal aantal derde-wereldstudenten die aan Belgische universiteiten cursus volgen;

3. Conform de wet van 27 juli 1971, en haar uitvoeringsbesluiten, beperkt de rol van Samenwerking zich, wat die studenten betreft, tot het subsidiëren van de universiteiten in overeenstemming met het aantal inschrijvingen dat elk van hen registreert tengevolge van de vrije keuze die, door de uit ontwikkelingslanden herkomstige studenten, gemaakt wordt;

4. Bovendien worden de normen van de subsidiëring vastgesteld door beide ministers van Nationale Opvoeding;

5. De staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking heeft dus niet de minste interpretatieruimte wat artikel 34.32 van zijn begroting aangaat: hij moet financieren wat de wetgever hem verplicht te financieren.

Tenzij de bestaande wetgeving zou worden gewijzigd, kan het bestaande onevenwicht inzake de communautaire verdeling van de kredieten, ingeschreven op artikel 34.22, maar worden weggewerkt indien een groter aandeel van de studenten, herkomstig uit ontwikkelingslanden, voor een Nederlandstalige universiteit zou opteren.

Ten aanzien van de andere aspecten van de universitaire ontwikkelingssamenwerking is een communautair evenwicht bereikbaar.

Ten einde dit proces te bespoedigen, ben ik momenteel bezig met het voorbereiden van de bijzondere overeenkomsten met de universiteiten betreffende de regeringsinitiatieven en de eigen initiatieven van de universiteiten inzake ontwikkelingssamenwerking.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VANDENABEELE AAN DE STAATSECRETARIS VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING OVER « DE WERKING VAN DE RAAD VAN ADVIES VOOR DE ONTWIKKELINGSSAMENWERKING »

QUESTION ORALE DE M. VANDENABEELE AU SECRETAIRE D'ETAT A LA COOPERATION AU DEVELOPPEMENT SUR « LE FONCTIONNEMENT DU CONSEIL CONSULTATIF DE LA COOPERATION AU DEVELOPPEMENT »

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Vandenabeele aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking. Het woord is aan de heer Vandenabeele.

De heer Vandenabeele. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, geachte collega's, de raad van advies voor Ontwikkelingssamenwerking wordt ten zeerste geremd in de uitoefening van zijn functies door de recente systematische inkrimping van de secretariaatsdiensten waarover hij beschikte. Volgens artikel 14 van het koninklijk besluit van 3 januari 1977 is de administrateur-generaal van het Algemeen Bestuur voor Ontwikkelingssamenwerking onder meer belast met het bestuur van het secretariaat van de raad, van het bureau en van de werkgroepen.

Ik zou de heer staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking dankbaar zijn als hij mij zou mededelen welke maatregelen hij zal nemen om vermeld artikel 14 van het koninklijk besluit van 3 januari 1977 te doen in acht nemen en de raad van advies aldus in staat te stellen op normale wijze te functioneren.

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris de Donnée.

Ridder de Donnée, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Betrekkingen. — Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik zal de nodige maatregelen bepalen en treffen tijdens een vergadering met de voorzitter van de raad van

advies en de administrateur-generaal van Abos. Deze vergadering is reeds voor de volgende week gepland. Het ligt in mijn bedoeling de raad van advies uit te rusten met de logistiek die voor zijn efficiënte werking wordt vereist.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VAN NEVEL AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING OVER «DE AANSTELLING VAN STAGEMEESTERS BIJ HET ALGEMEEN BESTUUR VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING»

QUESTION ORALE DE M. VAN NEVEL AU SECRETAIRE D'ETAT A LA COOPERATION AU DEVELOPPEMENT SUR «LA DESIGNATION DE MAITRES DE STAGE A L'ADMINISTRATION GENERALE DE LA COOPERATION AU DEVELOPPEMENT»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Van Nevel aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over de aanstelling van stagemeesters bij het Algemeen Bestuur voor ontwikkelingssamenwerking.

Het woord is aan de heer Van Nevel.

De heer Van Nevel. — Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, de bedoeling zou bestaan, eerlang een aantal nieuwe stagemeesters aan te stellen bij het Algemeen Bestuur voor ontwikkelingssamenwerking.

Graag vernam ik van de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking: 1. Hoeveel nieuwe stagemeesters zullen worden aangesteld; 2. Aan welke voorwaarden de kandidaten moeten voldoen; 3. Of bij de aanstelling van dit hulppersoneel rekening gehouden wordt met de taalpariteit.

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris de Donnée.

Ridder de Donnée, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Betrekkingen. — Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, volgens het in de begroting voorkomend aantal betrekkingen, is de aanstelling van 3 nieuwe stagemeesters mogelijk.

De kandidaten moeten blijken van een zekere vlotheid inzake «human relations», alsook een te onderkennen ervaring bezitten die beantwoordt aan het werk dat ze zullen moeten uitvoeren.

Bovendien moeten deze kandidaten een vlotte kennis hebben van de Franse en Nederlandse taal, alsook van het Engels of het Spaans, ten einde op de meest efficiënte manier de contacten te leggen, zowel met bedrijven en instellingen in de beide landsdelen, als met de stagiairs zelf.

Bij de aanstelling van dit hulppersoneel zal rekening worden gehouden met de taalpariteit en met de taaltoestand in Abos. Terloops vestig ik uw aandacht erop dat er op Abos sedert meer dan twee jaar een onevenwicht bestaat ten nadele van de Franstaligen.

Wat betreft de personeelsbezetting op het Algemeen Bestuur voor Ontwikkelingssamenwerking, namelijk het statutair personeel, de contractuelen, de tijdelijken, personeel via het stelsel van de RVA, zendingsgelastigden, stagemeesters met inbegrip van alle stagiairs, waren op 31 oktober 1983, 193 personeelsleden van de Franse taalrol en 204 personeelsleden van de Nederlandse taalrol in dienst.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER WECKX AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING OVER «DE INHOUDELIJKE BEPALING VAN DE UNIVERSITAIRE ONTWIKKELINGSSAMENWERKING»

QUESTION ORALE DE M. WECKX AU SECRETAIRE D'ETAT A LA COOPERATION AU DEVELOPPEMENT SUR «LA DEFINITION DU CONTENU DE LA COOPERATION AU DEVELOPPEMENT UNIVERSITAIRE»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Weckx aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over «de inhoudelijke bepaling van de universitaire ontwikkelingssamenwerking».

Het woord is aan de heer Weckx.

De heer Weckx. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, dames en heren, de tegemoetkomingen in de uitgaven van hoger onderwijs in ontwikkelingslanden gingen in 1982 slechts voor 29,1 pct. naar Nederlandstalige coöperanten en gastprofessoren. Welk beleid wordt gevolgd voor de inhoudelijke bepaling van de universitaire ontwikkelingssamenwerking en welke zijn meer bepaald de criteria die gebruikt worden voor de toewijzing van een project aan de Nederlandstalige of Franstalige universitaire gemeenschap?

Ik heb ook nog een bijkomende vraag.

De universitaire gemeenschappen worden slechts geval per geval ingelicht over de verdeling van de kredieten en de projecten ondernomen in de ontwikkelingslanden zelf. Hierdoor hebben zij geen algemeen overzicht en kunnen zij ook niet steeds tijdig de vereiste deskundigen beschikbaar maken. Wat denkt de staatssecretaris te ondernemen om tot een meer globale en overzichtelijke informatie te komen ten voordele van de universitaire gemeenschappen?

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris de Donnée.

Ridder de Donnée, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Betrekkingen. — Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, op de eerste vraag van de heer Weckx kan ik het volgende antwoorden.

Wat betreft de inhoudelijke bepaling van de samenwerking inzake universitaire onderwijs wordt prioriteit verleend aan de opleiding van het hoger technisch kaderpersoneel dat noodzakelijk is voor de economische ontplooiing van de landen, evenals de vorming van onderwijskrachten.

Alvorens een nieuw project toe te wijzen aan de Nederlandstalige of Franstalige universitaire gemeenschap, wordt aan beide gemeenschappen via de Vliir en de CIUF gevraagd over welke mogelijkheden ze beschikken voor de verwezenlijking van het project.

De toewijzing geschiedt, rekening houdend met de verstrekte elementen en met de zorg voor het evenwicht tussen de gemeenschappen.

Tot nog toe heb ik geen enkel Nederlandstalig of Franstalig project dat mij werd voorgelegd op dat gebied afgewezen.

Op de bijkomende vraag kan ik het volgende antwoord geven.

De medewerking van de universitaire instellingen aan de gouvernementele samenwerkingsprojecten wordt gegergd door een algemene overeenkomst en door bijzondere overeenkomsten. Een eerste bijzondere overeenkomst betreffende het universitaire onderwijs werd reeds afgesloten door mijn voorgangster.

Een tweede overeenkomst betreffende de andere samenwerkingsdomeinen wordt op dit ogenblik met de universitaire instellingen besproken.

Ik heb een vergadering met deze instellingen op 12 december om, zo mogelijk, die overeenkomst te sluiten.

Verder moet er nog een derde bijzondere overeenkomst komen. Het is een bijzondere overeenkomst betreffende de eigen universitaire initiatieven. Zij is nog steeds in voorbereiding. Ik hoop ze ook op 12 december met de Vliir en de CIUF te kunnen bespreken.

Het geheel van die drie overeenkomsten zal aan de universiteiten toelaten deel te nemen aan de ontwikkelingssamenwerkingsprogramma's op het gebied van het onderwijs, de overheidsinitiatieven en de eigen initiatieven. Het zal de universiteiten eveneens toelaten een meer globaal overzicht te verwerven in het geheel van de ontwikkelingssamenwerking.

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW SMITT AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING OVER «DE UITBETALING VAN WAARNEMINGSTOELAGEN AAN HET PERSONEEL VAN HET ALGEMEEN BESTUUR VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING»

QUESTION ORALE DE MME SMITT AU SECRETAIRE D'ETAT A LA COOPERATION AU DEVELOPPEMENT SUR «LE PAIEMENT DE PRIMES POUR FONCTIONS SUPERIEURES AU PERSONNEL DE L'ADMINISTRATION GENERALE DE LA COOPERATION AU DEVELOPPEMENT»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van mevrouw Smitt tot de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over de uitbetaling van waarnemingstoelagen aan het personeel van het Algemeen Bestuur voor Ontwikkelingssamenwerking.

Het woord is aan mevrouw Smitt.

Mevrouw Smitt. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, de Abos-personeelsleden die belast zijn met de uitoefening van hogere functies verkeren in een volledige onzekerheid met betrekking tot de verdere uitbetaling van hun waarnemingsstoelage.

De belofte werd gedaan dat het probleem in zijn geheel zou worden onderzocht.

Graag vernam ik hoever dit onderzoek gevorderd is.

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris de Donnée.

Ridder de Donnée, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Betrekkingen. — Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, er wordt, zoals u waarschijnlijk weet, voor de ambtenaren een bijkomende toelage uitgetrokken — waarnemingsstoelage genoemd — na de achtste maand van hun aanstelling in een functie die hoger is dan de graad waarin zij zich statutair bevinden.

Dit werd tot augustus 1983 geregeld door het koninklijk besluit van 22 juli 1964.

Op 8 augustus 1983 werd hiervoor een nieuw koninklijk besluit ondertekend. Dit koninklijk besluit trad in werking op 1 oktober 1983. Het nieuwe koninklijk besluit bevat een aantal strengere voorwaarden bij de toekenning van deze toelagen.

Hierbij moeten onder andere de betrokken ambtenaren bij hun aanstelling beter voldoen aan de statutaire voorwaarden vereist voor de beoogde functie en wordt de duur van de aanstelling aan beperkende voorwaarden onderworpen.

Het onderzoek van de situatie van de ambtenaren die deze toelage hebben genoten tot 1 oktober 1983 is momenteel beëindigd. Een beslissing zal, geval per geval, binnenkort worden genomen.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER RUTTEN AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING OVER «DE AANWERVINGSVOORWAARDEN VOOR ASSISTENT-DESKUNDIGEN BIJ HET ALGEMEEN BESTUUR VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING»

QUESTION ORALE DE M. RUTTEN AU SECRETAIRE D'ETAT A LA COOPERATION AU DEVELOPPEMENT SUR «LES CONDITIONS DE RECRUTEMENT D'ASSISTANTS-EXPERTS A L'ADMINISTRATION GENERALE DE LA COOPERATION AU DEVELOPPEMENT»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Rutten tot de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over «de aanwerfingsvoorwaarden voor assistent-deskundigen bij het Algemeen Bestuur voor Ontwikkelingssamenwerking».

Het woord is aan de heer Rutten.

De heer Rutten. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, ik heb kennis gekregen van het feit dat de administratie van Abos sinds enkele tijd nieuwe richtlijnen volgt met betrekking tot de wijze van aanwerving van assistent-deskundigen.

Terwijl het vroeger volstond houder te zijn van een universitaire of gelijkwaardig diploma en niet ouder te zijn dan dertig jaar, worden de mannelijke kandidaten thans verondersteld, vóór hun vertrek, aan de dienstplichtwetten te hebben voldaan.

Graag vernam ik van de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking hoe deze nieuwe voorwaarde in overeenstemming kan worden gebracht met de bedoeling van de wetgevende macht betreffende de artikelen 16 en 18 van de op 30 april 1962 gecoördineerde dienstplichtwetten. Hoe meent de staatssecretaris deze voorwaarde verder in overeenstemming te kunnen brengen met artikel 37 van het koninklijk besluit van 10 april 1967 houdende het statuut van het personeel van de coöperatie met de ontwikkelingslanden, welk artikel slaat op de activiteitswedde voor de personeelsleden van de bilaterale sector die bij toepassing van artikel 16 van de op 30 april 1962 gecoördineerde dienstplichtwetten wegens hun aanwerving bij de technische coöperatie vrijstelling van dienst genieten?

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris de Donnée.

Ridder de Donnée, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Betrekkingen. — Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik heb inderdaad de door mijn voorganger

genomen beslissing, namelijk dat de mannelijke kandidaat-assistent-deskundigen aan de dienstplichtwetten dienen te hebben voldaan vóór hun aanwerving, bevestigd.

Deze beslissing is ingegeven en gemotiveerd op grond van een rechtvaardigheidsgevoel ten aanzien van die jonge mensen die zich de moeite getroost hebben om hun normale dienstplicht te vervullen. De mandaten van assistent-deskundigen bieden immers niet alleen een aantrekkelijk salaris, maar brengen ook de ervaring bij die de kansen op een buitenlandse carrière in het kader van een internationale instelling in niet-geringe mate bevorderen.

In die zin zou het onrechtvaardig zijn de jongeren aangeworven als assistent-deskundigen nog meer te bevoordelen ten opzichte van degenen die hun normale dienstplicht volbrachten.

Dergelijke beslissing is in niets tegenstrijdig met de gecoördineerde militiewetten, noch met artikel 16 noch met andere beschikkingen van deze wetten.

Jonge mensen die wensen gebruik te maken van artikel 16, kunnen ten andere nog steeds terecht in de ontwikkelingssamenwerking onder de voorwaarde dat zij het statuut van vrijwilliger voor de niet-gouvernementele organisaties of het statuut van vrijwilliger voor de Verenigde Naties aanvaarden.

Wat de beschikkingen van het koninklijk besluit van 10 april 1967 betreffende het statuut van het personeel van de ontwikkelingssamenwerking aangaat, komt het mij voor dat dit koninklijk besluit niet van toepassing is op de assistent-deskundigen. De statutaire bepalingen van deze categorie worden geregeld door beschikkingen uitgaande van de tewerkstellende internationale organisaties en van het internationaal statuut van het openbaar ambt.

QUESTION ORALE DE M. DEHOUSSE AU MINISTRE DES AFFAIRES ECONOMIQUES SUR «LES RECENTES DECLARATIONS FAITES A ANVERS PAR M. J. GANDOIS, EXPERT SIDERURGIQUE DU GOUVERNEMENT, EN PARTICULIER AU SUJET DE COCKERILL-SAMBRE»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DEHOUSSE AAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN OVER «DE RECENTE VERKLARINGEN AFGELEGD TE ANTWERPEN DOOR DE HEER J. GANDOIS, STAALDESKUNDIGE VAN DE REGERING, IN HET BIJZONDER IN VERBAND MET COCKERILL-SAMBRE»

M. le Président. — Nous abordons la question orale de M. Dehousse à M. Eyskens, ministre des Affaires économiques sur «les récentes déclarations faites par M. Gandois, en particulier au sujet de Cockerill-Sambre».

La parole est à M. Dehousse.

M. Dehousse. — Monsieur le Président, chers collègues, dès samedi dernier, plusieurs journaux flamands ont fait écho aux déclarations faites jeudi soir à Anvers par M. Jean Gandois, lequel a déclaré: «En Wallonie, on ne doit pas se faire la moindre illusion. Personnellement, je suis persuadé que, en l'an 2010, il n'existera plus, depuis longtemps, de Cockerill-Sambre.» Et de déclarer que le plan de restructuration du gouvernement «a pour seul but de laisser assez de temps à l'Etat pour prévoir la reconversion de la région liégeoise et de la région caroloréennaise», ce qui implique la création de 15 000 emplois à Liège et de 10 000 à Charleroi. Enfin, M. Gandois, qui est jusqu'à nouvel ordre l'expert du gouvernement, estime qu'il n'y aura «jamais plus de relance sidérurgique» et ajoute — le croirait-on — que seul Sidmar survivra.

M. Gandois, qui déclare aujourd'hui «avoir cru se trouver dans une réunion privée», parlait-il à Anvers au nom et pour compte du gouvernement?

Dans l'affirmative, pourquoi le gouvernement n'a-t-il pas informé plus tôt le Parlement du sens de ces remarques évidemment fondamentales?

Dans la négative, le gouvernement fait-il sienne l'analyse de M. Gandois?

Si c'est le cas, quelles actions le gouvernement a-t-il prévues, en dehors du gel du Fri, pour amorcer une reconversion dont la nature relève du reste des compétences régionales?

Dans la même perspective, quel est l'avenir réservé aux activités du groupe Boël d'une part, des Forges de Clabecq d'autre part?

Enfin, quelles conclusions le gouvernement tire-t-il des déclarations de son propre expert?

M. le Président. — La parole est à M. Eyskens, ministre.

M. Eyskens, ministre des Affaires économiques. — Monsieur le Président, chers collègues, M. Gandois a démenti les propos qui lui ont été attribués par la presse.

M. Dehousse. — Si peu!

M. Eyskens, ministre des Affaires économiques. — M. Gandois a déclaré: « Je n'ai pas tenu le propos tel qu'il a été rapporté. Mon argumentation s'inscrivait dans des optiques à long terme. Dans mes rapports successifs avec les gouvernements du Grand-Duché et de la Belgique, j'ai toujours indiqué qu'il me paraissait inopportun d'envisager la construction de nouvelles aciéries. »

M. Gandois est un expert internationalement reconnu. Il a acquis une très grande expérience et je peux témoigner de sa totale honnêteté intellectuelle.

M. Dehousse. — Au prix où on le paie, c'est à espérer!

M. Eyskens, ministre des Affaires économiques. — M. Gandois a été chargé par le gouvernement d'une mission purement technique et cela en tant que consultant. Sa mission s'arrête où la politique commence. M. Gandois n'est nullement habilité pour parler au nom du gouvernement. Il ne l'a d'ailleurs jamais fait. Il s'est tenu scrupuleusement à la déontologie du consultant.

M. Gandois n'a jamais assisté à des réunions délibérantes, c'est-à-dire à des réunions de prise de décision au sein du gouvernement. Je démens ces rumeurs de la manière la plus formelle. M. Gandois assiste uniquement à des rencontres informelles avec un nombre limité de ministres qui, eux, doivent préparer soit le Conseil des ministres soit le CMCES.

Je certifie que M. Gandois, dans toutes ces discussions, s'est toujours strictement tenu à son rôle de consultant technique. Il n'y a jamais eu de prises de position politiques de sa part ni en public ni en privé.

Bien entendu, M. Gandois, tout en devenant consultant du gouvernement, n'a pas abdiqué ni son droit ni son devoir de réfléchir à l'avenir du secteur sidérurgique. Ce serait le comble du paradoxe de le lui interdire.

Il ne faut pas confondre prise de position politique et analyse quasi scientifique des problèmes structurels de la sidérurgie européenne.

Certains dossiers sidérurgiques belges ont été par trop politisés. Cela conduit finalement à des situations virtuellement inextricables et cela au détriment des entreprises concernées et de leurs travailleurs.

Les interventions de l'Etat et des pouvoirs publics dans les entreprises en difficulté, généralement à coup de centaines de millions ou de milliards, sont souvent impulsives, faites au jour le jour, incohérentes et inefficaces. Ces interventions, inévitablement politisantes, s'avèrent être une propension invincible dès lors que des responsables ou des dirigeants du secteur privé se débarrassent de leur responsabilité en passant leur fardeau à l'Etat.

Il y a des alliances objectives troublantes, si troublantes que dans certains cas, elles ne peuvent qu'être subjectives et souhaitées.

Il faut redonner la priorité aux nécessités et partant, à la logique industrielle et économique. C'est l'expérience décevante des dernières années qui devrait rendre cela évident. Mais cette évidence est tellement aveuglante qu'elle crève les yeux et qu'on préfère ne pas la regarder pour ne pas devoir la voir.

Il faut redonner espoir aux travailleurs, frappés dans leur emploi par des restructurations absolument nécessaires. Pour ce faire, il faut envisager de nouvelles initiatives en matière de reconversion et d'innovation industrielles. Le gouvernement s'y emploie et il espère pouvoir soumettre rapidement un ensemble de propositions aux interlocuteurs sociaux, aux groupes privés et aux exécutifs régionaux dans la mesure où les compétences de ces derniers seraient impliquées. (*Applaudissements sur certains bancs.*)

M. le Président. — Puis-je proposer au Sénat d'interrompre ici nos travaux et de les reprendre à 19 heures 15 avec les interpellations annoncées?

Je précise toutefois que les deux premières interpellations n'auront pas lieu; elles ont été, comme convenu, remises au vendredi 2 décembre.

La première interpellation que nous entendrons, est donc celle de M. de Wasseige au secrétaire d'Etat à l'Energie. Les autres suivront dans l'ordre où elles figurent à l'ordre du jour.

De heer Van In. — Tot uitputting van de agenda, mijnheer de Voorzitter?

De Voorzitter. — Inderdaad, mijnheer Van In, maar het is welteverstaan dat de twee interpellaties tot de minister van Justitie uitgesteld worden aangezien hij niet aanwezig kan zijn.

De heer Van In. — Zou het niet praktischer zijn, mijnheer de Voorzitter, ons precies te zeggen welke interpellaties vanavond nog worden behandeld?

De Voorzitter. — Wij zullen onze avondvergadering beginnen om 19 u. 15 en achtereenvolgens de interpellaties horen van de heren de Wasseige, Mouton, Gevenois en Vandezande.

PROJET DE LOI — ONTWERP VAN WET

Dépôt — Indiening

M. le Président. — Le gouvernement a déposé un projet de loi ajustant le budget des Postes, Télégraphes et Téléphones, de l'année budgétaire 1983.

De regering heeft ingediend een ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van Posterijen, Telegrafie en Telefonie, voor het begrotingsjaar 1983.

Ce projet de loi est renvoyé à la commission de l'Infrastructure.

Dit ontwerp van wet wordt verwezen naar de commissie voor de Infrastructuur.

VOORSTEL VAN WET — PROPOSITION DE LOI

Indiening — Dépôt

De Voorzitter. — De heer Wyninckx heeft ingediend een voorstel van wet tot het verbieden van strategische wapens op Belgisch grondgebied.

M. Wyninckx a déposé une proposition de loi interdisant les armes stratégiques sur le territoire belge.

Dit voorstel van wet zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Cette proposition de loi sera imprimée et distribuée.

Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.

Il sera statué ultérieurement sur sa prise en considération.

INTERPELLATIES — INTERPELLATIONS

Verzoeken — Demandes

De Voorzitter. — Het bureau heeft de volgende interpellatieverzoeken ontvangen:

1° Van de heer Paul Peeters tot de minister van Economische Zaken over « de gevolgen van de invoering van TV-reklame voor de geschreven pers »;

Le bureau a été saisi des demandes d'interpellation suivantes:

1° De M. Paul Peeters au ministre des Affaires économiques sur « les conséquences pour la presse écrite de l'introduction de la publicité à la télévision »;

2° De M. Donnay au Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur sur « les mesures fiscales à prendre en faveur des personnes sinistrées par le récent tremblement de terre à Liège ».

2° Van de heer Donnay tot de Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel over « het nemen van fiscale maatregelen ten behoeve van degenen die door de recente aardbeving in Luik getroffen zijn ».

La date de ces interpellations sera fixée ultérieurement.

De datum van die interpellaties zal later worden bepaald.

Le Sénat se réunira ce soir à 19 h 15.

De Senaat vergadert opnieuw vanavond om 19 u. 15.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(La séance est levée à 18 h 30 m.)

(De vergadering wordt gesloten te 18 u. 30 m.)